

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี

นางสาว ปิ่นอนงค์ เครือขำ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1401-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO SPOUSE ABUSE OF WOMEN
IN EMERGENCY HOME AT ASSOCIATION FOR THE PROMOTION
OF THE STATUS FOR WOMEN DONMUENG BANGKOK

Miss Pinanong Cruasa

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1401-3

ปิ่นอนงค์ เครือซำ : ปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี . (PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO SPOUSE ABUSE OF WOMEN IN EMERGENCY HOME AT ASSOCIATION FOR THE PROMOTION OF THE STATUS FOR WOMEN DONMUENG BANGKOK). อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ.พญ.ดวงใจ กสานติกุล, 145 หน้า. ISBN 974-53-1401-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน และปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี โดยจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 271 คน และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างในกลุ่มตัวอย่างที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 6 ส่วน คือ 1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม 3. แบบสอบถามการเผชิญเหตุการณ์เครียด 4. แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ (The Moudsley Personality Inventory : MPI) 5. แบบสอบถามการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ (Index Spouse Abuse : ISA) 6. ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด Chi-Square test Fisher's Exact Test และ Stepwise Multiple Regression Analysis วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS/FW

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยมากมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.80 กลุ่มตัวอย่างถูกทำร้ายด้านร่างกายจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 และถูกทำร้ายทางด้านจิตใจจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 ผลการหาความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายทางร่างกาย และจิตใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ได้แก่ การแต่งงาน,ระดับการศึกษา,รายได้,ประเภทของครอบครัว,ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน,พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์,ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย,ความรุนแรงในครอบครัวเดิม และบุคลิกภาพของหญิงที่ถูกทำร้าย เมื่อนำตัวแปรต่างๆมาคัดเลือกโดยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุขั้นตอนพบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุดที่สามารถอธิบายการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกาย และจิตใจ คือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย คิดเป็นร้อยละ 38.8 และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกคู่ชีวิตทำร้าย คือ พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์,ความรุนแรงในครอบครัวเดิม ,รายได้ และการสนับสนุนทางสังคม

ภาควิชา	จิตเวชศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา	สุขภาพจิต	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2547	

4575365030 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORDS : PSYCHOSOCIAL FACTORS / SPOUSE ABUSE / WOMEN/ EMERGENCY HOME

PINANONG CRUASA : PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO SPOUSE ABUSE OF WOMEN IN EMERGENCY HOME AT ASSOCIATION FOR THE PROMOTION OF THE STATUS FOR WOMEN DONMUENG BANGKOK. THESIS ADVISOR : PROF. DUANGJAI KASANTIKUL M.D. , 145 PP. ISBN 974-53-1401-3

The objective of this descriptive research is to study spouse abuse and related psychosocial factors among women in emergency home at association for the promotion of the status for women. The sample consist of 271 women in emergency home and indepth interview 10 case. In this study, the instrument was a set of questionnaires that consisted of 6 parts. Part one, demographic questionnaire was used for collecting subjects' background information. Part two, social factors questionnaire was used for collecting family of origin and subjects' husband background information part three, stressful life measure questionnaire. Part four, The Maudsley Personality Inventory : MPI. Part five, Index Spouse Abuse : ISA. Part six, the point for in-depth interview. Data was analyzed by SPSS for windows. Statistic utilized consist of Mean , Percentage, Standard Deviation, Maximum, Minimum, Chi-square test, Fisher's Exact test , and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The study found that 28.80% of the subject were between 21 – 25 years old. The physical abuse were 110 persons or 40.60% and Non-physical abuse were 109 persons or 40.20%. Correlation analyze revealed that the psychosocial factors related to physical and non-physical abuse ($p < .01$) are marriage , education , level , income , type of family , duration of marriage , alcohol use, history of physical illness , violence in family of origin and personality. By using Stepwise Multiple Regression Analysis, the most salient factor at $p < .01$ which can be predictive physical and non-physical abuse is the violence in family of origin. In-depth interview revealed that factors related to spouse abuse were alcohol use , violence in family of origin , income and social support.

Department Psychiatry Student's Signature

Field of study Mental Health Advisor's Signature

Academic year 2004

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตา ของศาสตราจารย์แพทย์หญิงดวงใจ กสานติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้การอบรมสั่งสอน และให้คำแนะนำอย่างดี เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบทุกท่านเป็นอย่างสูง ซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์ นายแพทย์นิพัทธ์ กาญจนธนาเลิศ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ นายแพทย์ฉัตร พิทยรัตน์เสถียร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์สุจิต สุวรรณชีพ ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต คุณวไลพร วรสุข ผู้อำนวยการฝ่ายสังคมสงเคราะห์บ้านพักฉุกเฉิน คุณศิรินทิพย์ นิ่มแสง นักสังคมสงเคราะห์บ้านพักฉุกเฉิน คุณวนิดา ชินินทุยทวงศ์ นักจิตวิทยา 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต และ คุณเสาวลักษณ์ สุวรรณไมตรี นักจิตวิทยา 7 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต สำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และความช่วยเหลืออย่างมากมายในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้หญิงในบ้านพักฉุกเฉินทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทิกา ทวิชาชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงสร้อย วรรณกุล ที่ให้ความกรุณาเสมอมา ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่าน เพื่อนนิสิตสาขาวิชาสุขภาพจิต รุ่นที่ 3 (ภาคนอกเวลาราชการ) ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีให้กันเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณณภัทร อังคะสุวพลา คุณณัฐวรา จันทรเอี่ยม คุณศรีสอางค์ แยมศิริ สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือ และคุณณภัทรวรรต บัวทอง สำหรับมิตรภาพความเป็นเพื่อนที่ดีและกำลังใจที่มีให้เสมอ คุณชาดา ยุวบูรณ์ สำหรับความช่วยเหลือและมิตรภาพความเป็นเพื่อนร่วมงานที่แสนประทับใจ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่ได้ให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดเสมอ รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวทุกคนด้วย และ Dr.Wen Xiaoning สำหรับแรงบันดาลใจ ที่สำคัญจากแดนไกล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐาน	4
กรอบแนวความคิด.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
การให้นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	5
ปัญหาทางจริยธรรม.....	8
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	8
ผลหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการวิจัย และมาตรการแก้ไข.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว.....	10
ความหมายของการทำร้ายร่างกายภรรยา.....	12
แนวคิดและทฤษฎีการขัดแย้ง.....	12
แนวความคิดสำคัญของ Marx	13
แนวความคิดของ Simmel	14

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา.....	17
สาเหตุการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา.....	18
ลักษณะของผู้กระทำทารุณกรรม.....	18
ลักษณะของผู้ถูกทารุณ.....	19
ทฤษฎีความเครียด.....	19
ความหมายของความเครียด.....	19
สาเหตุของความเครียด.....	21
วิธีการเผชิญความเครียด.....	25
ความสำคัญและผลกระทบที่ได้รับของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย.....	27
ผลกระทบที่มีต่อหญิงที่ถูสามีทำร้ายร่างกาย	27
ลำดับขั้นตอนของผลกระทบที่เกิดขึ้น.....	27
ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น.....	27
ผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและการถูกคู่ชีวิตทำร้าย.....	34
วรรณกรรมของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	34
วรรณกรรมในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	34
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้าย.....	38
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
รูปแบบการวิจัย.....	43
ระเบียบวิธีวิจัย.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	115
	สรุปผลการวิจัย.....	115
	อภิปรายผลการวิจัย.....	120
	ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย.....	123
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	123
	รายการอ้างอิง.....	125
	ภาคผนวก.....	130
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
1	เฉลี่ยการให้คำแนะนำและระยะเวลาที่ได้พักอาศัย.....	7
2	จำนวนผู้เดือดร้อนแยกตามอายุ.....	7
3	จำนวนผู้เดือดร้อนแยกตามการศึกษา.....	7
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล.....	49
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....	58
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามการเผชิญเหตุการณ์ความเครียด.....	61
7	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเผชิญเหตุการณ์เครียดของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน รายข้อ (คะแนนเต็ม 1).....	61
8	จำนวนและร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามลักษณะบุคลิกภาพ.....	62
9	จำนวนและร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ.....	63
10	แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายปัจจัยส่วนบุคคล.....	64
11	แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยทางสังคม.....	70
12	แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยทางจิต.....	72
13	แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายจิตใจปัจจัยส่วนบุคคล.....	74
14	แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายจิตใจกับปัจจัยทางสังคม.....	80

15	แสดงค่า Chi-squares (χ^2) , P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูก ทำร้ายจิตใจกับปัจจัยทางจิต.....	82
16	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้าย ทางด้านร่างกายกับปัจจัยทางจิตสังคม.....	85
17	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้าย ทางด้านจิตใจกับปัจจัยทางจิตสังคม.....	88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่เก่าแก่ที่สุด และมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในการทำหน้าที่หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา สร้างประชากรที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ครอบครัวที่มีความสมบูรณ์สามารถสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเลวร้าย ก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง และเป็นพลังหลักในการสร้างสันติสุขให้แก่สังคมในวงกว้าง (1) ครอบครัวนอกจากจะทำหน้าที่ในทางชีววิทยาแล้ว ยังเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมการให้กำเนิดบุตรเพื่อสืบทอดพันธุกรรมของพ่อแม่ และเป็นตัวแทนสืบทอดชีวิตมนุษยชาติ นอกจากนี้ครอบครัวยังมีบทบาทในการป้องกันให้ความปลอดภัย ให้ความรัก กำหนดสถานภาพ มีหน้าที่ทางเศรษฐกิจ ให้ความรู้ ให้การศึกษา ตลอดจนทำหน้าที่ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่สมาชิกในครอบครัว กล่าวได้ว่าครอบครัวใดทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ จะมีผลให้สมาชิกในครอบครัวนั้นมีคุณภาพดี ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ(1)

ศรีทับทิม พานิชพันธ์ (2537อ้างถึงใน บุญเสริม หุตะแพทย์ 2545) (1) สถาบันครอบครัวในปัจจุบันนี้มีปรากฏการณ์หลายอย่างที่แสดงถึงความคลอนแคลน ขาดความมั่นคง ขาดความอบอุ่น ปราศจากความสงบสุขและราบรื่น ลักษณะปัญหาครอบครัวที่เห็นได้ชัดเจน คือ ครอบครัวไม่สมบูรณ์แบบ(Uncompleted family) เช่นครอบครัวหญิงหรือมารดานอกสมรส (Unmarried mother) หรือบิดานอกสมรส (Unmarried father) และครอบครัวแตกแยก (Broken home) ซึ่งมีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาท บาดหมางของคู่สมรส หรือเกิดจากการที่สิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของความแตกแยกหรือการแตกสลายของครอบครัวจากการแยกกันอยู่ หย่าร้าง ทอดทิ้ง เลิกจ้างของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาครอบครัวที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ ความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกระบบย่อยในครอบครัว เช่นระหว่างสามีภรรยา พ่อแม่และลูก ลูกกับพ่อหรือแม่ที่สูงอายุ หรือระหว่างพี่กับน้องและกลุ่มเครือญาติ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวบางกรณีมักถูกเก็บเป็นความลับ โดยเฉพาะความรุนแรงทางเพศ ด้วยเหตุผลดังกล่าวการศึกษาทางระบาดวิทยาเกี่ยวกับความรุนแรงจึงมักไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วน อย่างไรก็ตาม

จากการรายงานทางสื่อมวลชนต่างๆก็ชี้ว่า ความรุนแรงในปัจจุบันมีอัตราสูงขึ้นเรื่อยๆและกำลังเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่ง(2)

ซึ่งความรุนแรงในครอบครัวมี 3 ประเภท คือ ความรุนแรงต่อลูก ความรุนแรงต่อพ่อแม่ผู้สูงอายุ และความรุนแรงระหว่างคู่สมรส(2) จากข้อมูลการสำรวจในสหรัฐอเมริกา ค.ศ.1985 พบว่า คู่สมรสร้อยละ 6.3 หรือ 3,400,000 คู่มีการทำร้ายร่างกายต่อกันในระดับรุนแรง สามี 1 ใน 8 คนจะทำร้ายร่างกายภรรยาอย่างน้อย 1 ครั้งภายในระยะเวลา 1 ปี และภรรยา 3 ใน 100 คน จะถูกสามีตีบตีอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่าภรรยา 5 ใน 100 คนจะทำร้ายสามี แต่การกระทำนั้นเป็นไปเพื่อป้องกันตัวหรือเพื่อแก้แค้นสามี และการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงน้อยกว่าที่สามีกระทำต่อภรรยาอย่างมาก(2) ข้อมูลของ California Commission จาก the Status of Women ในปี ค.ศ.1978 แสดงว่า 1 ใน 4 ของฆาตกรรมทั้งหมดในสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นในครอบครัวและ 1 ใน 2 ของคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นในครอบครัวคือกรณีสามีฆ่าภรรยา ครอบครัวจึงถูกพิจารณาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่มีความรุนแรงมากที่สุดในอเมริกาทุกปีผู้หญิง 3,000,000 - 4,000,000 คนถูกทุบตีในบ้าน และผู้หญิงกว่า 4,000 คนถูกฆ่าโดยสามีหรือคู่รัก (2)

สำหรับในประเทศไทยได้มีการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์ของในปี 2531 พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ความรุนแรงต่อคู่สมรส คือ ร้อยละ 41.4 ซึ่งในจำนวนดังกล่าวเป็นความรุนแรงที่มีสามีกระทำต่อภรรยามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.2 และพื้นที่ที่มีความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร⁽¹²⁾ ข้อมูลจากมูลนิธิผู้หญิง ในปี พ.ศ.2541 รายงานให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ได้ถูกกระทำ ความรุนแรงจากสามี 83 ราย จากผู้เดือดร้อนทั้งสิ้น จำนวน 373 ราย ในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย 31 ราย ถูกทอดทิ้งให้รับภาระในครอบครัวเพียงลำพัง 28 ราย มีปัญหาเนื่องจากสามีมีภรรยา 14 ราย มีปัญหาการเลี้ยงดูบุตร 6 ราย ถูกสามีขู่ว่าจะพาไปขาย 41 ราย และในระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนตุลาคม พ.ศ.2542 รายงานว่ามีผู้หญิงที่ประสบปัญหา มาขอความช่วยเหลือจำนวน 140 ราย ในจำนวนนี้เป็นผู้หญิงที่มีปัญหาครอบครัว 61 ราย (คิดเป็นร้อยละ 43.6 ของผู้ที่มาขอความช่วยเหลือทั้งหมด) (1) ข้อมูลจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ในปี 2541 ซึ่งได้จัดทำสถิติข้อมูลจากการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน ตั้งแต่ปี 2525-2542 จำนวน 67,850 ราย ปรากฏ ร้อยละ 65 มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 25 มีภัยทางเพศ และร้อยละ 10 ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ ศูนย์พิทักษ์สตรีของมูลนิธิเพื่อนหญิง ยังรายงานข้อมูลว่า ในช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2540 มีผู้มาขอความช่วยเหลือจำนวน 1,057 ราย และปี พ.ศ. 2541 มีผู้มาขอความช่วยเหลือจำนวน 1,000 ราย ในจำนวนนี้ร้อยละ 80 มีปัญหาความ

รุนแรงในครอบครัว และปัญหารองลงมาคือความรุนแรงทางเพศ(1) ความรุนแรงต่อคู่สมรสเป็นปัญหาสากลและเกิดขึ้นในทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมตะวันตกหรือตะวันออก จากข้อมูลสภาพปัญหาความรุนแรงที่ปรากฏดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า เหยื่อของความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ผู้กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นคนในครอบครัว ผู้ใกล้ชิด เช่น สามี ซึ่งข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากกรณีที่เหยื่อหรือผู้ประสบปัญหาขอรับความช่วยเหลือเนื่องจากต้องการให้มีการช่วยเหลือให้ความปลอดภัย ต้องการการดูแลรักษาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เหยื่อจากปัญหาเหล่านี้ไม่อาจหาทางออกได้ หรือจัดการได้เองเพียงลำพังในครอบครัว มีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากสังคมภายนอก การปล่อยปละละเลย หรือการปล่อยให้เหยื่ออดทนกับสิ่งที่เกิดขึ้นอาจส่งผลเลวร้ายต่อครอบครัวและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะสังคมในอนาคตก็ย่อมเกิดปัญหามากขึ้นจากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเพิ่มความรุนแรง ครอบครัวอาจมีความแตกแยก และทำให้ผู้ที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางความรุนแรงในครอบครัวไปสร้างวงจรความรุนแรงในครอบครัวของตนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกรังแกหรือการถูกทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการหาแนวทางในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาการถูกรังแกหรือการถูกทำร้ายของหญิงสำหรับผู้สนใจหรือเกี่ยวข้องต่อไป

คำถามการวิจัย

การถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร และปัจจัยทางจิตสังคมใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉินสมาคม ส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

สมมุติฐาน

ไม่มี

กรอบแนวความคิด

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

การให้นิยามเชิงปฏิบัติการ

ปัจจัยทางจิต หมายถึง สภาวะทางจิตใจในรูปแบบต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการถูกทารุณกรรมโดยคู่ชีวิต/คู่สมรส ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการเผชิญเหตุการณ์เครียดในครอบครัว บุคลิกภาพ ประวัติการเจ็บป่วยทางจิต

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมต่างๆที่อยู่รอบตัวก่อนที่จะได้รับความช่วยเหลือหรือเข้าพักของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการถูกทารุณกรรมจากคู่ชีวิต/คู่สมรส ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างสามี พฤติกรรมของสามี ความรุนแรงในครอบครัวเดิม(Family of origin) เครือข่ายระดับประคอง (support network)

การถูกคู่ชีวิตทำร้าย (Spousal Abuse) หมายถึง การถูกทารุณกรรมจากคู่ชีวิต/คู่สมรส ซึ่งเป็นกระทำโดยด้วยความตั้งใจ เจตนา หรือการกระทำที่ต่อเนื่องเป็นเหตุให้คู่ชีวิต/คู่สมรสได้รับอันตรายหรือเจ็บปวด การกระทำนี้อาจเป็นทางร่างกาย ทางจิตใจ หรือทางเพศ(6) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะแบ่งการทำร้ายเป็น 2 แบบ คือ ทางร่างกาย และทางจิตใจ

หญิง (Women)หมายถึง หญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บ้านพักฉุกเฉิน(Emergency Home) หมายถึง ที่พักชั่วคราว แก่ผู้หญิงและเด็กที่ประสบปัญหาเดือดร้อน เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาแรงงาน ถูกบังคับเป็นโสเภณี ถูกข่มขืน สามีทิ้งหรือทุบตี ติดเชื้อ HIV/AIDS เป็นต้น โดยให้การช่วยเหลือในเรื่อง ที่พักชั่วคราว อาหาร ยารักษาโรค มีนักสังคมสงเคราะห์ช่วยดูแล ตลอดจนให้การศึกษ ฝึกอาชีพ และหางานให้ทำ(8) ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่ให้บริการของสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ปัจจุบันมี 2 แห่ง คือ บ้านพักฉุกเฉิน เขตดอนเมือง และบ้านพักฉุกเฉิน เขตดุสิต (สำหรับเด็กวัยรุ่น “บ้านเพื่อนใจวัยทีน”) ในการทำวิจัยครั้งนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในบ้านพักฉุกเฉิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้เดือดร้อนที่มาขอความช่วยเหลือจากบ้านพักฉุกเฉินส่วนใหญ่มักประสบปัญหา ดังนี้

- ไม่มีที่พัก

- ครอบครัวแตกแยก
- ปัญหาแรงงานและไม่ม้งานทำ
- ท้องเมื่อไม่พร้อม
- ถูกสามีทุบตีและทำร้ายร่างกาย
- การเดินทางพลัดหลง
- ติดเชื้อ HIV/AIDS
- สุขภาพจิต/สุขภาพกาย
- ถูกข่มขืน
- เร่ร่อน/ขอทาน
- หญิงบริการ

จากสรุปรายงานผลการดำเนินงานบ้านพักฉุกเฉิน 22ปี 8เดือน (สิงหาคม 2523-เมษายน 2546) บ้านพักฉุกเฉินได้ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กที่ประสบความเดือดร้อนต่างๆไปแล้วจำนวน 46,025 ราย โดยมีสถิติ ดังนี้ (8)

ตารางที่ 1 เปรียบการให้คำแนะนำและระยะเวลาที่ได้พักอาศัย

ให้ความช่วยเหลือแต่ไม่ได้พักอาศัย	พักอาศัยอยู่: 1 – 7 วัน	พักอาศัยอยู่: 8 – 15 วัน	พักอาศัยอยู่: 16 – 30 วัน	พักอาศัยอยู่: 30 วัน ขึ้นไป	รวม
15,406 (34%)	17,204 (37%)	6,037 (13%)	5,064 (11%)	2,314 (5%)	46,025 (100%)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้เดือดร้อนแยกตามอายุ

0-9 ปี	10-19 ปี	20-29 ปี	30-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
9,293 (20%)	12,317 (27%)	12,535 (27%)	10,329 (22%)	1,551 (4%)	46,025 (100%)

ตารางที่ 3 จำนวนผู้เดือดร้อนแยกตามการศึกษา

ไม่อยู่ในเกณฑ์รับการศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา	ต่ำกว่า ป.6	ป.6ขึ้นไป	รวม
4,321 (9%)	8,938 (19%)	17,583 (38%)	15,183 (34%)	46,025(100%)

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (Association for the Promotion of the Status for Women) หมายถึง สมาคมในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสตรีและการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่างๆ
- ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้สตรีได้รับความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม
- ส่งเสริมความรู้ความสามารถของสตรีในการประกอบอาชีพ และมีส่วนร่วมใน
- การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- สนับสนุนสตรีทั่วไป ส่งเคราะห์สตรี เด็ก และเยาวชนที่ด้อยโอกาส ให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่มีวัตถุประสงค์
- การดำเนินงานคล้ายกันทั้งในและต่างประเทศ

อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของหญิงในบ้านพักฉุกเฉินและสามี ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ประเภท

- อาชีพที่ใช้แรงงาน(อาชีพที่ต้องใช้แรงงานเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงวุฒิทางการศึกษา เช่น ขับสามล้อเครื่อง ชาวไร่ ชาวนา กรรมกร เป็นต้น)
- อาชีพที่ไม่ใช้แรงงาน (อาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาวุฒิทางการศึกษาเป็นหลัก เช่น รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น) เพื่อการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงแบ่งอาชีพเป็นไม่ได้ประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพใช้แรงงาน ประกอบอาชีพไม่ใช้แรงงาน

การเผชิญเหตุการณ์เครียด หมายถึง การเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา และก่อให้เกิดผลเป็นความรู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวลจนกลายเป็นความเครียด โดยแบ่งเป็น ไม่เผชิญเหตุการณ์เครียด การเผชิญเหตุการณ์เครียดต่ำ การเผชิญเหตุการณ์เครียดสูง พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ,การใช้สารเสพติด และการเล่นการพนัน หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การใช้สิ่งเสพติดชนิดต่างๆตลอดจนการเล่นการพนัน รวมทั้งห่วยเถื่อนของหญิงในบ้านพักฉุกเฉินและสามี

สัมพันธภาพระหว่างสามี หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับสามีในช่วงเวลาที่ใช้ชีวิตร่วมกัน ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น

- ความสัมพันธ์ระดับดี หมายถึง การที่มีความรักใคร่กันดี
- ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง หมายถึง มีทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง
- ความสัมพันธ์ระดับไม่ดี หมายถึง มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ หรือต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน ซึ่งการวัดดังกล่าวให้หญิงในบ้านพักฉุกเฉินประเมินตามความรู้สึกของตนเอง ในแบบสอบถามจำนวน 1 ข้อ

ปัญหาทางจริยธรรม

ข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นการใช้แบบสอบถามซึ่งแสดงความรู้สึกส่วนตัวโดยอิสระของผู้ตอบ และการสัมภาษณ์แบบ In-depth Interview ดังนั้นผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ และไม่นำข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแต่ละท่านมาเปิดเผย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้รับทราบข้อมูลในการทำวิจัย และแสดงความยินยอมในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ รวมทั้งการบันทึกเทปเสียง ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีน้อย และไม่เชิง จึงได้ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด
2. การศึกษานี้ไม่อาจสรุปผลไปยังกลุ่มหญิงที่ถูกทำร้ายจากคู่อชีวิตที่ได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหญิงเหล่านี้ รวมทั้งกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ
3. การศึกษาในครั้งนี้ ยังคงมีอีกหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่อชีวิตทำร้าย ที่มิได้นำมาศึกษา เช่น Protective Factors คือ ความสามารถในการดูแลครอบครัว การทำอาหาร การดูแลลูก เป็นต้น

ผลหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการหาแนวทางในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาการถูกทารุณกรรมจากคู่อชีวิต/คู่สมรสของผู้หญิง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยกับหญิงในกลุ่มอื่น ๆ และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและครอบครัวในการตระหนักและเฝ้าระวังปัญหากับหญิงหรือครอบครัวที่มีความเสี่ยง โดยเฉพาะมีปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเหมือนกับกรณีศึกษาในงานวิจัยนี้

อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการวิจัย และมาตรการแก้ไข

1. เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงของบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมที่สามีกระทำต่อภรรยา บางรายในกลุ่มตัวอย่างอาจถือเป็นเรื่องส่วนตัว และไม่กล้าเปิดเผย หรือให้ข้อมูลไม่ตรงตามความเป็นจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องสร้างสัมพันธภาพกับหญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉินก่อน และแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นความลับ รวมทั้งประโยชน์ของงานวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ในการตอบแบบสอบถามควรมีสถานที่เป็นสัดส่วน เพื่อกลุ่มตัวอย่างจะได้มีสมาธิในการตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะไม่นิ่ง ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่แรกรับในบ้านพักฉุกเฉินเพื่อแจ้งในกรณีมีผู้มาเข้าพักรายใหม่

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมไว้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของความรุนแรงในครอบครัวและการถูกคู่ชีวิตทำร้าย
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้าย
3. ความสำคัญและผลกระทบที่ได้รับของหญิงที่การถูกคู่ชีวิตทำร้าย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวและการถูกคู่ชีวิตทำร้าย
5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของผู้หญิง

ความหมายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว

(Domestic Violence Against Women)

พลิตซ์คราฟท์ และคนอื่น(15) ได้ให้ความหมายว่า การที่ผู้หญิงถูกทำร้ายร่างกาย ด้านจิตใจ หรือการถูกทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในบ้าน ซึ่งรวมถึงการถูกกักกันออกจากสังคมภายนอก และจำกัดอิสระ

สตรอดเดอร์ และสติล (อ้างใน โชติมา กาญจนกุล, 2540)(16) ให้ความหมายว่า ในการกระทำรุนแรง การทำร้ายร่างกายเป็นพฤติกรรมหนึ่งในพฤติกรรมต่อเนื่องหลายอย่าง และมีเป้าหมายเพื่อควบคุม และกดขี่ ซึ่งเพศชายกระทำในความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเธอ เพื่อคงความมีอำนาจของตนเหนือผู้หญิง

Dutton(17) ให้ความหมายว่า การทุบตีทำร้ายร่างกายของภรรยา รวมถึงการใช้คำพูดในลักษณะส่อเสียด ถากถาง เพื่อผลให้เกิดการกระทบกระเทือนทางจิตใจ การข่มขู่ทำร้ายลูก ๆ และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งการทำลายทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ ภายในบ้าน

Linda(18) ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบของการบังคับ ควบคุม และใช้อำนาจเหนือบุคคลอื่น ซึ่ง การควบคุมนั้นหมายถึง การที่สามีทำร้ายร่างกาย และจิตใจโดยรวมทั้งการทำร้ายทางวาจาด้วย

กฤตยา อาชวนิจกุล(19) ให้ความหมายว่า การที่ผู้หญิงถูกสามี หรืออดีตสามี หรือคู่รัก ทำทารุณกรรม มีหลายรูปแบบหลากหลาย ตั้งแต่การทำร้ายร่างกาย ต่อยเตะ ทุบตีด้วยอาวุธ

กระต๊อบ ทำให้บาดเจ็บ หรือกระทั่งฆ่าให้ตายจนถึงการบีบบังคับทางจิตใจ การด่าทอข่มขู่ การกักขัง การบีบบังคับทางเศรษฐกิจและสังคม การปฏิบัติที่จะให้การช่วยเหลือทางการเงิน การดูถูก และเหยียดหยาม

ศูนย์ข่าวผู้หญิง(20) ได้ให้ความหมายว่า การที่ฝ่ายหนึ่งใช้กำลังอำนาจเข้าทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะมุ่งเฉพาะความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อร่างกาย และ ครอบคลุมถึงผลกระทบด้านจิตใจ อารมณ์ และความมั่นคงนอกเหนือจากการทำร้ายร่างกายด้วย

มูลนิธิหญิง(21) ให้ความหมายว่า การทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ให้แก่ผู้หญิงคู่รักที่มีความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยา โดยรูปแบบและระดับความรุนแรงที่ต่างกัน ตั้งแต่การทะเลาะโต้เถียงไปจนถึงการทำร้ายร่างกายด้วยอวัยวะ หรืออาวุธ และรุนแรงถึงการทำลายชีวิต

จากความหมายข้างต้น สรุปว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว (Domestic Violence Against Women) หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่ทำให้บุคคลที่อยู่กินด้วยกันหรือแต่งงานกัน คือสามี ได้กระทำต่อภรรยา ให้ได้รับความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การทำร้ายร่างกาย (Physical Abuse) เป็นการกระทำรุนแรงที่เห็นชัดเจนที่สุด ทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ ตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงบาดเจ็บสาหัส ทั้งที่ร่องรอยและไม่มีตั้งแต่ระดับต่ำสุดไปถึงสูงสุด เช่น การผลัก การหยิก การกัด การตบ การตี การกระชากขว้างปาสิ่งของใส่ ไปจนถึงการใช้กำลังขั้นรุนแรง เช่น การบีบบังคับ การเตะ การใช้อาวุธประทุษร้ายร่างกาย รวมทั้งการจับโยนลงน้ำ การล่อลวงให้กักขัง การจี้ด้วยบุหรี่หรือของร้อน การกรอกด้วยยาพิษและการรดด้วยน้ำกรด

2. การทำร้ายด้านจิตใจ (Non Physical Abuse) หมายถึง รูปแบบการใช้วาจาคุกคามทางอารมณ์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกเสียใจ ปวดร้าว กระทบกระเทือนใจ หวาดกลัว หวาดระแวง กังวลไม่สบายใจ ความรู้สึกว่าตนเป็นต้นเหตุเป็นผู้ผิด และความกดดันทางอารมณ์อื่น ๆ เช่น การพูดจาดูถูก ด่าด้วยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด เปรียบเทียบเป็นสัตว์ ประณามว่าชั่วช้า เลวทราม พูดจาประชดประชันใส่ ชูว่าจะทำร้ายร่างกาย บีบบังคับให้ฆ่าตัวตาย จะทำร้ายลูกหรือคนที่รักเคารพบูชา ทำลายสิ่งของและทำร้ายสัตว์ที่รัก รวมทั้งการแสดงท่าที และการกระทำ เช่น การแสดงท่าทีเฉยเมย ท่าทีโกรธไม่พอใจ เป็นการกระทำรุนแรงที่มีผลโดยตรงต่อจิตใจ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้าย

ความหมายของการทำร้ายร่างกายภรรยา

นักวิชาการจำนวนหลายท่าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของคำว่าการทำร้ายร่างกาย ไว้ในมุมมองต่าง ๆ ดังนี้

Rhodes(22) ให้ความหมายว่า การทำร้ายด้านร่างกาย คือ การได้รับอันตรายที่ทำให้ทรมานต่อร่างกายที่ไม่ใช่เกิดจากอุบัติเหตุ

มูลนิธิหญิง(21) ให้ความหมายว่า การทำร้ายร่างกายภรรยา คือ การทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ระหว่างสามีภรรยา โดยรูปแบบและระดับความรุนแรงที่ต่างกัน ตั้งแต่การทะเลาะให้เสียใจไปจนถึงการทำร้ายร่างกายด้วยอวัยวะ หรืออาวุธ และรุนแรงถึงการทำลายชีวิต

วราภรณ์ ดวงจันทร์(23) ให้ความหมายการทำร้ายกายภรรยา คือ การทำร้ายร่างกายภรรยา หรือหญิงคู่รักที่มีความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยา และหญิงที่สังคมรับรู้ว่าเป็นภรรยา ด้วยการใช้กำลังกระทำการทำร้ายร่างกายตั้งแต่ระดับเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ตบ ตี ทูบ ฯลฯ จนถึงทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัส เกือบถึงขั้นเสียชีวิต หรืออวัยวะต่าง ๆ พิการ เป็นการทำร้ายร่างกายที่ผู้หญิงไม่สามารถจะปกป้องตนให้พ้นจากการถูกทำร้ายได้ หรือไม่สามรถจะทำหน้าที่หรือมีวิธีการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัยได้

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ให้ความหมายการทำร้ายร่างกายภรรยา ว่า หมายถึง การกระทำตามความตั้งใจ หรือการกระทำที่ถูกรับรู้ว่ามีเจตนาตั้งใจที่จะทำร้ายภรรยา รู้สึกเจ็บปวดและได้รับบาดเจ็บทางด้านร่างกาย ตั้งแต่การเจ็บป่วยเล็กน้อยไปจนถึงการทำอันตรายถึงแก่ชีวิต

ไพรัตน์ พฤษชาติคุณากร(24) ให้ความหมายการทำร้ายร่างกายคู่ครองหรือคู่สมรส เป็นการกระทำต่อคู่ครองอย่างไม่ถูกต้อง การกระทำดังกล่าว อาจมีระดับความรุนแรงต่างกัน เช่น ตบ ผลัก เตะ ถีบ เค้นคอ ทูบตีรุนแรง อาจทำให้ร่างกายบาดเจ็บ เช่น กระดูกหัก มีเลือดออกในช่องท้อง ปวด อาจมีตับหรือม้ามแตก และมีการบาดเจ็บของสมอง เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีการขัดแย้ง

เนื้อหาสาระของทฤษฎีการขัดแย้ง (Conflict Theory) นี้สืบเนื่องมาจากแนวความคิดของนักสังคมวิทยาชาวเยอรมันสองคนคือ Karl Marx และ Geory Simmel(25,26)

ทฤษฎีการขัดแย้งถือกำเนิดในยุโรป ได้รับการสนใจในสหรัฐอเมริกา ราวช่วงทศวรรษ 1950 ในทฤษฎีนี้กล่าวว่า มีกลไกบางอย่างในสังคมที่ทำให้การขัดแย้งเกิดขึ้นในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น(27) เช่น

1. การที่บุคคลมีอำนาจไม่เท่ากัน ทำให้มีอำนาจมาก ถือโอกาสเอาเปรียบ อำนาจน้อย ทำให้เป็นแหล่งที่มาของความตึงเครียด และการขัดแย้งในสังคม
2. การที่สังคมมักมีของหายากอยู่อย่างจำกัด เป็นเหตุให้ต้องมีการต่อสู้ดิ้นรน เพื่อให้ได้ส่วนแบ่งจากของที่มีอยู่จำกัดนั้น
3. ในสังคมมักมีกลุ่มต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายไม่เหมือนกัน กลุ่มเหล่านี้จึงต้องแข่งขัน ช่งชิงกันบรรลุเป้าหมาย อันเป็นเหตุให้ต้องมีการกระทบกระทั่งระหว่างกลุ่มได้ ดังนั้น การขัดแย้งจึงเป็นสิ่งธรรมดา หรือความจริงในชีวิตสังคมอย่างหนึ่ง มิได้เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนแต่อย่างใด

เพื่อให้เกิดความเข้าใจทฤษฎีการขัดแย้งจึงต้องศึกษาความคิดของ Marx และ Simmel ดังนี้

แนวความคิดสำคัญของ Marx (25)

แนวความคิดสำคัญของ มาร์ก (Marx) มี 3 ประการ คือ

1. องค์การทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เป็นผู้กำหนดรูปแบบขององค์การอื่น ๆ ในสังคมนั้น นั่นคือโครงสร้างของชนชั้น การจัดระเบียบเชิงสถาบัน ระบบค่านิยม ความเชื่อทางลัทธิศาสนา หรือระบบความเชื่ออื่น ๆ ของสังคมล้วนเป็นภาพสะท้อน หรือได้รับอิทธิพลจากองค์การเศรษฐกิจของสังคมทั้งสิ้น
2. องค์การทางเศรษฐกิจของสังคมใด ๆ ย่อมมีขุนพลที่เป็นต้นกำเนิดของการขัดแย้งในเชิงปฏิวัติระหว่างชนชั้นทางสังคมนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นเสมอ (ยกเว้นสังคมแบบคอมมิวนิสต์) การขัดแย้งเชิงปฏิบัติระหว่างชนชั้นนั้นเป็นกระบวนการวิภาษวิธี (Dialectics) และจะเกิดเป็นยุคเป็นสมัย โดยองค์การทางเศรษฐกิจแต่ละยุค จะทำลายตนเองในสังคมออกเป็นกลุ่มหรือสองพวก ซึ่งในท้ายที่สุดจะมีการโค่นล้มชนชั้นที่ครองอำนาจ โดยชนชั้นที่ถูกปกครอง
3. การขัดแย้งมีลักษณะเป็นสองหลัก (Bipolar) คือ หลักหนึ่งได้แก่ ชนชั้นที่ถูกเอาเปรียบ ซึ่งตกอยู่ในภาวะเงื่อนไขแบบหนึ่ง อันเกิดขึ้นจากลักษณะขององค์การเศรษฐกิจที่ทำให้เขาตระหนกใน “ความสนใจ” แท้จริงของเขา ต่อมาจึงได้ก่อตั้งองค์การปฏิบัติทางการเมืองเพื่อต่อต้านชนชั้นมีอำนาจ และเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ซึ่งเป็นหลักที่สองในกระบวนการขัดแย้งนี้

ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับองค์การสังคมของมาร์ก สรุปเป็นข้อสั้น ๆ ได้ดังนี้

1. ขณะที่ความสัมพันธ์ทางสังคมแสดงลักษณะอันเป็นระบบ แต่ความสัมพันธ์นี้ก็เต็มไปด้วยความสนใจที่ขัดแย้งในตัว

2. ข้อเท็จจริงนี้แสดงว่า ระบบสังคมต่างเป็นตัวจ่าย การขัดแย้งอย่างมีระบบ
3. ดังนั้น การขัดแย้งจึงเป็นลักษณะที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และมีอยู่ดาษดื่นในระบบสังคม
4. การขัดแย้งเช่นนั้น มักแสดงออกมาเป็นความสนใจที่ตรงข้ามกับคนสองพวก
5. การขัดแย้งกันมักเกิดจากการแบ่งปันสิ่งของที่หายาก ที่เด่นชัดที่สุดคือ อำนาจ
6. การขัดแย้งเป็นแหล่งที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงในระบบสังคม

Tumar ได้เรียบเรียงความคิดของ มาร์ก ในรูปแบบใหม่ดังนี้

1. ยิ่งการแบ่งปันสิ่งของหายากเป็นไปอย่างไม่เสมอภาคมากเท่าไร การขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มที่มีอำนาจ และกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจในสังคมก็ยิ่งมีมากขึ้น
2. ยิ่งกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจ ตระหนักในผลประโยชน์แท้จริงของพวกตนมากขึ้นเท่าไร ก็จะมีเพิ่มความเป็นไปได้ในการที่เขาจะตั้งข้อสงสัย ความชอบธรรมของระบบ การแบ่งปันสิ่งของหายากนั้นมากขึ้น
3. ยิ่งกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจ ตระหนักในผลประโยชน์แท้จริงของพวกตนมากขึ้นเท่าไร และยิ่งเขามีความสงสัยในความชอบธรรมของระบบแบ่งปันสิ่งของหายากของสังคมมากขึ้นเท่าไร ความเป็นไปได้ที่เขาจะเข้าร่วมในการจัดแย้งอย่างเปิดเผย กับกลุ่มที่มีอำนาจของสังคมก็จะมีมากขึ้น
4. ยิ่งสมาชิกของกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจ ยึดถืออุดมการณ์ร่วมกันมากขึ้นเท่าไร และยิ่งโครงการสร้างภาวะผู้นำทางการเมืองมีความก้าวหน้า พัฒนามากขึ้นเท่าไร การแบ่งเป็นกลุ่มที่มีอำนาจและกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจก็จะมีมากขึ้น (หรือชัดเจนขึ้น)
5. ยิ่งมีการแบ่งเป็นกลุ่มที่มีอำนาจและกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจมากขึ้นเท่าไร การขัดแย้งก็ยิ่งมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น
6. ยิ่งการขัดแย้งมีความรุนแรงมากขึ้นเพียงไร การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของระบบสังคม และการแบ่งปันสิ่งของหายากเสียใหม่ก็จะมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

แนวความคิดของ Simmel

ซิมเมล มีความเห็นว่าการขัดแย้งเป็นสิ่งเก่าแก่ และหลีกเลี่ยงไม่พ้นของทุกสังคม เช่นเดียวกับมาร์ก แต่เห็นว่าโครงสร้างทางสังคมประกอบด้วยกระบวนการที่แยกกันไม่ออก ในความเป็นจริงสองประเภทคือ กระบวนการก่อดสัมพันธ์ (Associative Process) และ กระบวนการแตกสัมพันธ์ (Dissociative Process)

สาระความคิดของซิมเมล ที่ต่างจากของมาร์ก พอสรุปได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางสังคมจะเกิดขึ้นในภาวะสังคมเป็นระบบ ซึ่งความสัมพันธ์ทางสังคมอาจสืบเนื่องมาจากกระบวนการทางอินทรีย์ภาพสองกระบวนการคือ กระบวนการก่อสร้างสัมพันธ์ กับกระบวนการแตกสัมพันธ์
2. กระบวนการดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากทั้งแรงขับ สันชาตญาณ และความจำเป็นอันสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ทางสังคมประเภทต่าง ๆ
3. ดังนั้นกระบวนการขัดแย้งจึงเป็นสิ่งเก่าแก่ของสังคม แต่ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นสิ่งทำลายระบบสังคม หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเสมอไป
4. ตามความจริงแล้ว การขัดแย้งเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องดำเนินไปเพื่อดำรงรักษาสังคม หรือส่วนประกอบบางอย่างของสังคม

เพื่อให้เห็นสารประโยชน์ในความคิดของ Simmel เด่นชัดขึ้น Turner จึงได้นำเอาความคิดแบบพรรณนาความของ Simmel มาสร้างเป็นนามธรรม ดังนี้

ก. แนวคิดเกี่ยวกับความเครียดของการขัดแย้ง

1. ยิ่งทั้งสองฝ่ายที่ขัดแย้งกันมีอารมณ์ผูกพันด้วยมากเพียงใด การขัดแย้งก็จะมี ความเครียดมากขึ้นเพียงนั้น
2. ยิ่งระดับความเป็นคนกลุ่มเดียวกันของผู้ที่ขัดแย้งมีเพียงใด ความเครียดในการ ขัดแย้งนั้นก็ยิ่งมากขึ้น
3. ยิ่งการขัดแย้งเกี่ยวข้องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มที่เกี่ยวข้องมาก เพียงไร การขัดแย้งก็ยิ่งมีความเครียดมากขึ้นเพียงนั้น
4. ยิ่งคู่กรณีมีความปรองดองกันมาก่อนมากเพียงใด การขัดแย้งก็จะมี ความเครียดมากขึ้นเพียงนั้น
5. ยิ่งโครงสร้างทางสังคมทั่วไปปล่อยให้คู่กรณีอยู่แยกต่างหากจากกันได้น้อยเท่าใด ความเครียดของการขัดแย้งก็จะมีมากเท่านั้น
6. ยิ่งการขัดแย้งเป็นเป้าหมายอยู่ในตัวเอง แทนที่จะเป็นอุปกรณไปสู่สิ่งอื่นมาก เพียงใด ความเครียดของการขัดแย้งก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น
7. ยิ่งคู่กรณีมองเห็นว่าการขัดแย้งเป็นเรื่องเป้าหมาย และผลประโยชน์ส่วนตัวมาก เพียงใด การขัดแย้งก็จะมี ความเครียดมากขึ้นเพียงนั้น

ข. หน้าที่ของการขัดแย้งทางสังคมแต่คู่กรณี

1. ยิ่งความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างกลุ่มความเครียดมากเพียงใด และยิ่งมีการขัดแย้งระหว่างกลุ่มมากเพียงใด ขอบเขตของกลุ่มต่างๆ ก็จะจางหายไปได้น้อยลงเพียงนั้น
2. ยิ่งการขัดแย้งมีความเครียดมากเพียงใด และกลุ่มมีบูรณาการน้อยเพียงใด กลุ่มขัดแย้งก็จะยิ่งรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางมากขึ้นเท่านั้น
3. ยิ่งการขัดแย้งมีความเครียดมากเพียงใด ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในกลุ่มคู่กรณี ก็จะมีมากขึ้นเพียงนั้น

จากแนวคิดที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า การเกิดความขัดแย้ง เนื่องจากการมีอำนาจ การตัดสินใจไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสภาพในครอบครัวไทยก็มีสถานการณ์คล้ายคลึงกัน โดยที่ฝ่ายชายหรือสามีมีสิทธิอำนาจในการตัดสินใจ ควบคุมความเป็นไปภายในครอบครัว ซึ่งปัจจัยสนับสนุนให้ชายหรือสามี มีอำนาจที่เหนือกว่าผู้หญิงที่เป็นภรรยาได้นั้นมีดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากประเพณีนิยม และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในสมัยก่อน ๆ ที่ไม่เชื่ออำนาจให้ผู้หญิงออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน หรือไปติดต่อกับสังคมภายนอก การเลือกคู่ครองก็เป็นเรื่องของบิดามารดาจัดหาให้ เมื่อสมรสแล้วก็ไม่ต้องทำงานอื่น นอกจากดูแลปรนนิบัติสามี เลี้ยงดูบุตร ผู้ชายจะทำหน้าที่หารายได้ให้แก่ครอบครัว ถึงแม้ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้สถานการณ์สตรีต้องเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการหารายได้เลี้ยงครอบครัวอีกแรงหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรับผิดชอบงานบ้านซึ่งผูกขาดให้เป็นงานของผู้หญิง และถือเป็นการที่ไร้คุณค่าทางเศรษฐกิจ และการหารายได้ให้ครอบครัวของผู้หญิงก็เป็นไปในลักษณะถูกเอาเปรียบ เช่น ได้รับอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าผู้ชาย เมื่อผู้หญิงด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจดังนี้ รายได้ของผู้หญิงส่วนใหญ่ เป็นเพียงรายได้เสริมของครอบครัวเท่านั้น ในขณะที่ผู้ชายสามารถหารายได้หลัก จึงทำให้ผู้หญิงเกิดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ผูกมัดให้ผู้หญิงจงรักภักดีต่อสามี ยอมอยู่ใต้อำนาจ และการครอบงำความคิดจากสามี ผู้ชายอยู่ในภาวะที่เหนือกว่า เป็นผู้ควบคุม (The ruler) เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นโอกาสให้ผู้ชายได้แสดงอำนาจที่เหนือกว่า ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวได้

2. ด้านการศึกษา แต่ก่อนเด็กหญิงไทยได้รับการศึกษา เพียงแต่การศึกษาตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาเท่านั้น โดยความเชื่อตามค่านิยม ที่ว่าผู้หญิงไม่จำเป็นต้องศึกษาสูง เพราะมีบทบาทเป็นช้างเท้าหลังควรอยู่กับเหย่าเฝ้ากับเรือน เตรียมตัวเป็นภรรยาและแม่บ้านที่ดี

เป็นสิ่งสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการที่สตรีมีอยู่ในตระกูลสูง หรือครอบครัวที่มั่งคั่ง จะได้รับการฝึกหัดอบรมให้มีศิลปะเกี่ยวกับการจัดบ้านเรือน (Home making) ในขณะที่ผู้หญิงชาวบ้านธรรมดาสามัญจะได้รับการฝึกหัดให้ทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน เช่น ช่วยงานไร่นาของครอบครัว ส่วนเด็กผู้ชายไทยในสมัยก่อน เมื่อเทียบกับเด็กผู้หญิงแล้ว โอกาสในการศึกษาที่มากกว่า เพราะเด็กผู้ชายจะได้รับการศึกษาจากวัดไทย ซึ่งมีพระภิกษุ เป็นผู้ให้การศึกษา และจะได้รับการส่งเสริมให้เรียนสูง ๆ เพื่อจะได้มีโอกาสเป็นข้าราชการ หรือขุนนางในแผ่นดิน เป็นหน้าเป็นตาแก่วงศ์สกุล

แม้ในปัจจุบัน รัฐบาลจะส่งเสริมในเรื่องของการศึกษาอย่างเต็มที่ มีสถานบันการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย แต่เมื่อพิจารณาการศึกษาของสตรีโดยทั่วไป ก็ยังพบว่าสตรีในเมืองมีโอกาสศึกษาว่าสตรีในชนบท เพราะความจำกัดของชาวชนบทในเรื่องเศรษฐกิจ มีผลทำให้เด็กผู้หญิงในชนบท ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ขาดการศึกษาในระดับสูง นอกจากนี้สถานศึกษาในชนบทที่ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กที่เพิ่มขึ้น การศึกษาต่ำจึงเป็นข้อจำกัดในเรื่องการประกอบอาชีพ บางรายไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ เป็นที่มาของการด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ เกิดการพึ่งพาสามีในเวลาต่อมา ดังจะเห็นได้ว่าการที่ผู้หญิงมีการศึกษาที่ต่ำกว่าหรือไม่ได้รับการศึกษาก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้เกิดความขัดแย้งและเกิดความรุนแรงในครอบครัวได้อีกเช่นกัน

3. สถานภาพที่ต่ำด้อยของสตรี โดยเฉพาะในเรื่องการแบ่งงานกันทำระหว่างหญิงและชาย เป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการเลือกปฏิบัติต่อสตรี โดยใช้ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสำคัญ

เรื่องการแบ่งงานกันทำระหว่างหญิงและชายทั่วโลกนั้น มักยึดถือเอาความชอบธรรมที่ยอมรับกัน โดยอาศัยพื้นฐานที่ว่าหญิงมีหน้าที่ให้กำเนิดบุตร ซึ่งถือเป็นหน้าที่ตามธรรมชาติ งานหลักของหญิงจึงอยู่ที่ขอบเขตงานบ้าน ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นภาระของสตรีจนมากเกินไป เหตุที่สำคัญก็คือ หญิงมักได้รับการดูแลและปฏิบัติต่อ ราวกับว่าต่ำด้อย และด้อยกว่า ด้วยสถานภาพที่ต่ำด้อยของสตรีนี้เอง สตรีจึงตกเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำ กดขี่ เอารัดเอาเปรียบ ถูกควบคุม และถูกใช้อำนาจโดยผู้ชาย จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุน ให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา(28)

1. ด้านบุคคลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สามีผู้ชอบชมเชยภรรยา มักมีปัญหาด้านบุคลิกภาพทางร่างกาย ซึ่งมีผลกระทบส่งต่อการมีปัญหาด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ เช่น มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มีอัตมโนทัศน์ไม่ดี มีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีอำนาจ ไร้ความสามารถ การแสดงออกรุนแรงจึงอาจเป็นการกระทำเพื่อแสดงอำนาจตนเอง หรือเนื่องจากภาวะผิดปกติทางด้านจิตใจ และความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายของสามี เช่น โรคจิต โรคประสาท โรคพิษสุรา

เรื่อร้าง การติดยาเสพติด การติดการพนัน แล้วมาแสดงออกเพื่อระบายความเก็บกดสิ่งนั้นด้วยการทုปตีทำร้ายร่างกายภรรยา

2. ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากภาวะกดดันทางเศรษฐกิจ รายได้ไม่พอกับรายจ่าย สภาพการเงินอยู่ในความดูแลขาดแคลนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ซึ่งส่งผลให้สภาวะทางด้านจิตใจตึงเครียด กังวลใจ อารมณ์แปรปรวน หงุดหงิด จึงแสดงออกด้วยการทုปตีทำร้ายร่างกาย

3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี สื่อสารมวลชนต่าง ๆ รวมทั้งการขัดเกลาเลี้ยงดูจากครอบครัว มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของการทูปตีทำร้ายร่างกายจนกลายเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น

สาเหตุการทูปตีทำร้ายร่างกายภรรยา (29,30)

1. ค่านิยม วัฒนธรรม ที่เอื้อต่อการให้สิทธิอำนาจเหนือแก่ชาย ใช้ความรุนแรงทำร้ายร่างกายภรรยา

2. การผูกมัดค่านิยมของผู้หญิง ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้คล้อยตามมา ภรรยาเป็นสมบัติของสามี สามีมีสิทธิทำอะไรกับภรรยาได้ทุกอย่าง

3. สังคมมองว่า ครอบครัวเป็นสถาบันส่วนตัว การทูปตีทำร้ายร่างกายภรรยาเป็นเรื่องส่วนตัว บุคคลอื่นไม่ควรไปยุ่งเกี่ยว

4. ผู้หญิงที่เป็นภรรยาคิดว่าถูกทูปตี ทำร้ายร่างกายเป็นเรื่องน่าอับอาย เป็นความผิดของตน เป็นความไม่ดีของตน ถ้าสังคมรู้ ตัวเองจะถูกประณาม จึงพยายามปกปิดให้เป็นเรื่องส่วนตัว และพยายามแก้ไขด้วยตนเอง

5. จากการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของสมาชิกในครอบครัวในสังคม เช่น การใช้การลงโทษภรรยาด้วยการทูปตี ทำให้ปัญหาความรุนแรงขยายตัวมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ไปในทางยอมรับว่ามาตรการลงโทษภรรยาโดยการทูปตีทำร้ายร่างกายภรรยาเป็นสิ่งสังคมยอมรับ

6. การขาดมาตรการทางกฎหมาย การควบคุมทางสังคมก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การทูปตีภรรยาขยายตัวมากขึ้น เพราะไม่มีการลงโทษผู้ทำความผิด

ลักษณะของผู้กระทำทารุณกรรม (24)

สามีที่มีลักษณะชอบกระทำทารุณกรรมต่อภรรยา โดยทั่ว ๆ ไป ก่อนแต่งงานจะไม่ทำร้ายภรรยา แต่หลังแต่งงานจะมองภรรยาเหมือนเป็นวัตถุ หรือสมบัติของเขาคนเดียว เขาอาจจะทำร้ายภรรยาถ้าภรรยาแสดงว่าต้องการอิสระ ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ออกไปธุระข้างนอกโดย

ไม่บอกหรือข่มขู่ว่าจะเลิกกับเขา ขณะเดียวกันเขาจะโกรธ ก้าวร้าวอย่างมาก ถ้าภรรยาเขาต้องพึ่งพาเขาตลอดเวลา เช่น ขณะที่ตั้งครรภ์ หรือเขารู้สึกว่าไม่ได้รับความสนใจจากภรรยาเท่าที่ควร เช่น เวลาที่ภรรยากำลังมีบุตรเล็ก ๆ ภรรยาต้องใช้เวลาแก่บุตร จึงมีเวลาให้เขาน้อย เขาจึงทุบตีภรรยาและลูกบ่อย ๆ นอกจากนั้นยังเป็นคนขี้หึง ไม่เพียงแต่ทุบตีภรรยาเท่านั้น เขายังพยายามทำให้เธอมีสภาพถูกโดดเดี่ยวจากคนอื่น และทำให้เธอรู้สึกตนเองมีคุณค่าลดลง รู้สึกว่าตนเองไร้ไร้คุณค่า ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ถ้าปราศจากเขา

ลักษณะของผู้ถูกทารุณ(24)

ประมาณว่าครึ่งหนึ่งของผู้หญิงที่เคราะห์ร้ายเหล่านี้เติบโตมาจากครอบครัวที่ชอบความรุนแรง และมักจะแต่งงานเมื่ออายุน้อย ๆ เพื่อที่จะได้แยกออกจากบ้านของพ่อแม่ของตน ก่อนแต่งงานมักจะมองว่าสามีจะให้ความคุ้มครองปลอดภัยต่อตนเองได้

ลักษณะที่พบบ่อยในภรรยาในกลุ่มนี้ คือ การพึ่งพา โดยรู้สึกว่าไม่สามารถทำงานด้วยตนเองได้ถ้าปราศจากผู้ชาย มองว่าการแต่งงานคือการอยู่ร่วมกันแบบไม่เท่าเทียมกัน โดยที่ผู้ชายอยู่ในอำนาจที่เหนือกว่า ภรรยาในกลุ่มนี้มักมาจากพื้นฐานครอบครัวซึ่งผู้ชายมีลักษณะก้าวร้าว ผู้หญิงมีลักษณะคล้อยตาม ดังนั้นเมื่อถูกทำร้ายจึงมักโทษตัวเอง

ทฤษฎีความเครียด

ความหมายของความเครียด

Selye(31) กล่าวว่า ความเครียดหมายถึง ภาวะที่ร่างกายและจิตใจมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งที่มาจากภายนอก และภายในร่างกาย ที่มาคุกคามขัดขวางการทำงาน การเจริญเติบโต และความต้องการของมนุษย์ เป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในร่างกายเกี่ยวกับโครงสร้างและปฏิกิริยาทางเคมีเพื่อต่อต้านการคุกคามนั้น ทำให้ร่างกายและจิตใจขาดสมดุล การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรม

Fishbein(32) ให้ความหมายความเครียดว่า หมายถึง ภาวะตึงเครียด หรือภาวะที่มีความกดดันต่อร่างกาย หรือจิตใจ สิ่งกดดันอาจเป็นเหตุการณ์ หรือสิ่งๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล หรือเป็นเพียงแต่สิ่งที่คุกคามทางด้านจิตใจ

วราภรณ์ นาครรัตน์(33) ให้ความหมายความเครียดว่า คือ สิ่งที่มาคุกคาม หรือพยายามที่จะทำลายบุคคล หรือเป็นสิ่งที่มากระตุ้น ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ด้านร่างกาย จิตใจ และทำให้ร่างกาย และจิตใจขาดความสมดุล

รุ่งฤดี ศิริรักษ์(34) ให้ความหมายความเครียดว่า เป็นภาวะที่ร่างกาย และจิตใจขาดสมดุลต้นเป็นผลมาจากสิ่งกระตุ้นทั้งภายใน และภายนอกร่างกายทำให้เกิดอาการแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางร่างกาย (Somatic complaints) ความวิตกกังวล (Anxiety) ความซึมเศร้า (Depression) และความรู้สึกหงุดหงิดฉุนเฉียว (Irritability)

ในแนวคิดของเซเย่(35) ความเครียดเป็นการตอบสนองของบุคคลต่อตัวกระตุ้น (Stressor) ซึ่งการตอบสนองนั้นจะแสดงออกในลักษณะของกลุ่มอาการที่ไม่เฉพาะเจาะจง (Nonspecific) ที่เรียกว่า กลุ่มอาการปรับตัวโดยทั่วไป (GAS : General Adaptation Syndrome) ซึ่งกลุ่มอาการนี้เกิดขึ้นเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเตือน (Alarm Reaction) เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า หรือตัวกระตุ้นที่ก่อให้เกิดภาวะเครียดในระยะแรก ปฏิกิริยาในระยะนี้จะเกิดขึ้นในระยะสั้น ๆ ตั้งแต่เพียงไม่กี่นาที ถึง 48 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของตัวกระตุ้น อาการแสดงนั้นเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาเทติก และต่อมพิทูอิทารีส่วนหน้า ระยะเตือนนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

1.1 ระยะช็อค (Shock phase) เป็นระยะแรกของการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งบุคคลที่ถูกกระทบเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงความสมดุลของร่างกาย ปฏิกิริยาจะเกิดขึ้นเป็นอันดับแรกที่สมองส่วนคอร์เทกซ์ แล้วจึงส่งคลื่นประสาทมากระตุ้นต่อมพิทูอิทารีส่วนหน้า ประสาทอัตโนมัติซิมพาเทติกและต่อมหมวกไต ตามลำดับ เข้าสู่กระแสเลือดเพิ่มขึ้น ในระยะนี้จะพบว่ามีกลายตัวของกล้ามเนื้อ มีการหลั่งน้ำย่อยในกระเพาะอาหารเพิ่มขึ้น และเซลล์ตับมีการหลั่งอิเลคโตรลิตเพิ่มขึ้น มีน้ำและเกลือโซเดียมคั่งระหว่างเซลล์ ระดับโปรตีนซีรัมในเลือดสูงขึ้น ซึ่งโปรตีนซีรัมที่สูงขึ้นนี้จะมีผลกดสมองส่วนกลางทำให้การตั้งตัวของกล้ามเนื้อหัวใจลดลง หลอดเลือดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อขยายตัว ในขณะที่หลอดเลือดฝอยส่วนปลายตามผิวหนัง และช่องท้องหดตัว ถ้าปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นรุนแรงมาก ความดันโลหิตจะลดต่ำลง อาจมีอาการช็อค หรือหัวใจหยุดเต้นได้ การเปลี่ยนแปลงในระยะนี้ ร่างกายยังไม่พร้อมที่จะมีการปรับตัว และถ้ายังดำเนินต่อไป ร่างกายจะถูกใช้พลังงานจนหมดภายใน 24-48 ชั่วโมง นอกจากนี้จะมีกลไกการป้องกันตัวเอง ซึ่งจะเข้าสู่ระยะต้านช็อค

1.2 ระยะต้านช็อค (Countershock phase) เป็นระยะถัดจากระยะช็อค ซึ่งร่างกายเริ่มปรับตัวกลับสู่สภาวะสมดุล โดยจะมีการดึงเอากลไกการต่อสู้ของร่างกายออกมาช่วยเหลือระบบต่าง ๆ ของร่างกายเริ่มประสานกันอย่างมีระเบียบ ต่อมาพิทูอิทารีจะขับฮอร์โมนคอร์ติโคโทรฟิก เพิ่มขึ้น ส่วนต่อมหมวกไตจะหลั่งฮอร์โมนกลโคคอร์ติคอยด์ เพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการเผาผลาญของร่างกายสูงขึ้นร่วมกับการเร่งของประสาทอัตโนมัติ ซิมพาเทติก อาการแสดงที่ตรวจพบ คือ อัตราการเต้นของหัวใจจะแรงและเร็ว ความดันโลหิตสูงขึ้น หายใจเร็ว มีอาการคลื่นไส้ หรืออาเจียน ม่านตาขยาย และเหงื่อออกมากผิดปกติ

2. ระยะต่อต้าน (Stage of resistance) สิ่งมีชีวิตจะปรับตัวอย่างเต็มที่ ต่อตัวกระตุ้นให้เกิดความเครียด และผลที่ตามมาคือ อาการจะดีขึ้น หรือหายไป ลักษณะที่ปรากฏในระยะนี้จะแตกต่าง หรือมีลักษณะตรงกันข้ามกับระยะเตือน เช่น ในระยะเตือน เซลล์คอร์เทกซ์ เก็บสะสมไว้แต่ในระยะต่อต้านคอร์เทกซ์ จะมีฮอร์โมนเก็บไว้มาก ในระยะเตือน เลือดจะเข้มข้น และคลอไรด์ต่ำ และมีการทำลายของเนื้อเยื่อมาก แต่ในระยะต่อต้านเลือดจะเจือจาง คลอไรด์ และเซลล์มีการซ่อมแซม ทำให้น้ำหนักกลับเข้าสู่ปกติ แต่ถ้าสิ่งมีชีวิตนั้นยังได้รับการกระตุ้นจากสิ่งทีก่อให้เกิดความเครียดอยู่ สิ่งมีชีวิตนั้นจะสูญเสียการปรับตัวอีก และจะเข้าสู่ระยะที่ 3 คือ ระยะหมดกำลัง

3. ระยะหมดกำลัง (Stage of exhaustion) เนื่องจากความสามารถในการปรับตัวของสิ่งมีชีวิตต้องมีจุดจบ ถ้าตัวกระตุ้นให้เกิดความเครียดรุนแรง และไม่สามารถขจัดออกไปได้ สิ่งมีชีวิตจะเกิดการหมดกำลัง อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเตือนก็จะกลับมาอีก และหากไม่ได้รับความช่วยเหลือ หรือประคับประคองจากภายนอกเพียงพอ กลไกการปรับตัวจะล้มเหลวเกิดโรค และเสียชีวิตได้ในที่สุด

สาเหตุของความเครียด

Luckman & Sorenson(35) ได้แบ่งสาเหตุของความเครียดไว้ 10 ประการ คือ

1. ด้านพันธุกรรม ได้แก่ การทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายที่ผิดปกติ ซึ่งเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม
2. ด้านฟิสิกส์และเคมี ได้แก่ จากความร้อน ความเย็น รังสี และสารอาหารประเภทต่าง ๆ
3. ด้านจุลินทรีย์ และปรสิต ได้แก่ จุลินทรีย์ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดโรค เช่น แบคทีเรีย ไวรัส และพยาธิต่าง ๆ

4. ด้านจิตใจ ได้แก่ สภาพการเจริญเติบโตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และการพัฒนาการในช่วงวัยต่าง ๆ
5. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม เนื่องจากสภาพทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มนุษย์ต้องมีการปรับตัว เพื่อให้อยู่ในสังคมนั้นได้
6. การเผชิญกับสิ่งที่ต้องตัดสินใจ ได้แก่ การเผชิญต่อสิ่งแวดล้อมที่เคร่งเครียด เช่น การจราจร หรือ ตัดสินใจเรื่องงาน
7. การอพยพ การที่มีการโยกย้าย หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน และที่พักอาศัย ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัว
8. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ฐานะความเป็นอยู่ที่ขัดสน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านสังคม
9. การประกอบอาชีพ ได้แก่ อาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง หรือมีการแข่งขัน
10. ด้านเทคโนโลยีและสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้า และเทคโนโลยีทางอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดปัญหาด้านมลภาวะต่าง ๆ หรือการมีวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีทำให้เกิดปัญหาการขาดการออกกกำลังกาย

Farmer et al (36) แบ่งสาเหตุความเครียดไว้ดังนี้

1. สาเหตุจากบุคคล (Personal source) เป็นสาเหตุที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งได้แก่ โครงสร้างบุคลิกภาพ ประสบการณ์ในชีวิต อัตมโนทัศน์ของบุคคล สุขภาพและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของปัจเจกบุคคล
2. สาเหตุจากการเงิน (Financial source) เป็นสาเหตุที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ เช่น สภาพทางการเงิน รายได้ ความสามารถในการจัดหาอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย รวมทั้งการรับรู้ของบุคคล เกี่ยวกับสถานภาพทางการเงินที่ควรจะเป็น
3. สาเหตุจากสัมพันธภาพ (Relational source) หมายถึง สาเหตุที่เป็นผลมาจากการปะทะสังสรรค์กับคนอื่น ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน คู่สมรส และผู้บังคับบัญชา
4. สาเหตุจากอาชีพการงาน (Occupation source) เป็นสาเหตุที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตซึ่งหมายถึง ความรู้สึก และประสบการณ์ในอาชีพปัจจุบัน รวมทั้งการคาดหวังในอนาคต

สุวณีย์ เกี่ยวกิ่งแก้ว(37) จำแนกสาเหตุของความเครียดอย่างกว้าง ๆ ออกเป็น 2 สาเหตุคือ

1. สาเหตุจากภายนอกตัวบุคคล

สิ่งแวดล้อมภายนอกตัวบุคคลที่เป็นต้นเหตุแห่งความเครียด มีหลายประการ เป็นต้นว่า สิ่งแวดล้อมที่เป็นกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางด้านสังคม และมนุษย์สัมพันธ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินชีวิต

1.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งของรอบตัวที่สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น ความร้อน ความเย็น ทำให้ร่างกายไม่สุขสบาย แสงสว่างที่จ้า และมีดเกินไป ทำให้ต้องหรีตา หรือต้องเพ่งสายตาเป็นเวลานาน ๆ ทำให้เราเครียด อากาศไม่บริสุทธิ์ เสียงดังมาก ๆ ฯลฯ สิ่งแวดล้อมรอบตัวทางกายภาพเหล่านี้ เป็นตัวที่ก่อความเครียดที่เราจำเป็นต้องเผชิญอยู่ทุกวัน นอกจากนี้การขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นสาเหตุของความเครียดได้

1.2 สังคมและสัมพันธภาพกับคนอื่น การสังคม และการมีสัมพันธภาพกับคนในสิ่งแวดล้อม อาจช่วยลดความเครียด หรือทำให้เกิดความเครียดได้ ในขณะเดียวกัน ความไม่ปรองดองกันของบุคคลในครอบครัว การทะเลาะวิวาท การพูดเสียดสีกัน การแก่งแย่งกัน เหล่านี้เป็นความเครียดที่เกิดจากการสังคม และความสัมพันธกับคนอื่นทั้งสิ้น การขาดเพื่อน การต้องการการอยู่คนเดียวอย่างโดดเดี่ยว ก็ทำให้เกิดความเครียด ซึ่งถือว่ามีสาเหตุจากสังคมได้เช่นกัน

1.3 สภาวะการณ์ และเหตุการณ์อื่น เราเคยเข้าใจกันว่า ความเครียดทางอารมณ์มักเกิดจากเหตุการณ์เลวร้ายเท่านั้น แต่โดยความเป็นจริงแล้ว เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความชื่นชมยินดี ก็เป็นสาเหตุที่สร้างความเครียดทางอารมณ์ได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะบุคคลต้องมีการปรับตัว ทำให้คนเราเกิดความเครียดได้ เราอาจแยกสภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดความชื่นชมยินดี เช่น การแต่งงาน การจบการศึกษา การเลื่อนตำแหน่ง และสภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดความรังเกียจ เช่น การหย่าร้าง ความเจ็บป่วย การจากบ้านไปอยู่ที่อื่นของลูกหลาน การเสียชีวิตของคู่ชีวิต การตกงาน การเกษียณอายุ เป็นต้น

นอกจากเหตุการณ์ทั้ง 2 อย่างนี้แล้ว ยังมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลง และทำให้เกิดความเครียดตามา ได้แก่ การเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ เปลี่ยนโรงเรียนใหม่ เปลี่ยนนิสัยการนอน เช่น จากที่เคยนอนตอนกลางคืนมานอนกลางวัน เพราะต้องทำงานกลางคืน เปลี่ยนกิจกรรมทางสังคม ทำผิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีเรื่องบาดหมางกับคนในครอบครัว เหล่านี้เป็นต้น

2. สาเหตุจากภายในตัวบุคคล ได้แก่

2.1 โครงสร้างของร่างกาย และสภาวะทางสรีรวิทยา โครงสร้างของร่างกาย เป็นส่วนที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ บางคนรับเอาแต่ส่วนดีของพ่อแม่ จึงทำให้มีโครงสร้างร่างกายที่สมบูรณ์ และมีสุขภาพดี แต่บางคนรับเอาส่วนด้อยของพ่อแม่ ทำให้ร่างกายเติบโตไม่อย่างสมบูรณ์ เกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย ความสามารถที่ซ่อนแฝงอยู่มีน้อย ทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ดีนัก ทนทานต่อสภาวะความเครียดได้ไม่ดี เป็นสาเหตุทำให้เกิดความเครียดได้ง่าย

2.2 ระดับพัฒนาการ ร่างกายที่มีพัฒนาการไม่ปกติ เนื่องจากได้รับอาหารไม่พอ ทำให้เติบโตช้า เกิดโรคได้ง่าย เช่นเดียวกับจิตใจที่พัฒนาการไม่ดี มีแนวโน้มจะทำให้เกิดความเครียดได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากความไม่สมดุลกันระหว่างความคาดหวังของคนแวดล้อมกับความสามารถของบุคคล ในการตอบสนองความคาดหวังนั้น ๆ ระดับพัฒนาการของจิตใจ อารมณ์มีผลต่อการรับรู้ และแปลเหตุการณ์ระดับพัฒนาการไม่ดีทำให้มีการรับรู้เหตุการณ์แบบเด็ก ๆ แปลเหตุการณ์แบบเด็ก ๆ และแก้ปัญหาแบบเด็ก ๆ ยังผลให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ก่อให้เกิดความเครียดติดตามมาได้อีก

2.3 การรับรู้และแปลเหตุการณ์ การที่เรามีอารมณ์กลัว โกรธ เกลียด หรือกังวล ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้นั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ และแปลเหตุการณ์ของเราเป็นตัวสำคัญในการที่จะทำให้บุคคลตอบสนองต่อเหตุการณ์ไปในทางที่ดี หรือในทางที่เลวร้าย เหตุการณ์อย่างหนึ่งทำให้คนรับรู้ได้ไม่เหมือนกัน และมีการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน เหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นทำทายเป็นคนหนึ่ง อาจทำให้อีกคนรู้สึกกลัว กังวล หรือรู้สึกว่าถูกหมิ่นประมาทในความสามารถ ทั้งนี้เพราะบุคคล 2 คน มีความต้องการที่แตกต่างกัน บุคลิกภาพต่างกัน มีประสบการณ์ชีวิตที่ไม่เหมือนกัน มีความคาดหวัง ทัศนคติ และการมองโลกที่ไม่เหมือนกัน สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อกระบวนการรับรู้ของบุคคลนั้น ๆ

อดุลย์ ตันประยูร(38) ได้กล่าวสาเหตุของความเครียด เกิดจาก

1. ภูมิหลังของคู่สมรส คู่สมรสอาจเกิดความตึงเครียด ถ้าทั้งคู่ยังมีความฝังใจ อยู่ในบทบาทที่เคยได้รับมาก่อนการแต่งงาน เช่น ภรรยาเคยได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่แบบตามใจ เมื่อแต่งงานก็อาจต้องการให้สามีตามใจเหมือนกับพ่อแม่ของตนเอง ถ้าสามีไม่ทำตามก็อาจเกิดความตึงเครียดในครอบครัวได้ เพราะมีความคาดหวังในบทบาทที่คาดหวัง (Role expectation)

นิมคอฟ (อ้างใน อดุลย์ ตันประยูร)(38) ว่าสูตรในการมีความสุขในชีวิตสมรส มีดังนี้

$$\text{Marriatal Happiness} = \frac{\text{Fulfillments}}{\text{Expectations}}$$

$$\text{MH} = \frac{\text{F}}{\text{E}}$$

F = ความสุขที่ได้รับจริง

E = ความสุขที่คาดหวัง

จากสมการข้างต้น พอสรุปได้ว่าความสุขในชีวิตสมรสจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างความสุขที่ได้รับและความสุขที่คาดหวัง

2. ชั้นของสังคม (Social class) จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการหย่าร้าง ในสหรัฐอเมริกา พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic) มีความสัมพันธ์ต่อชีวิตสมรส ดังจะเห็นได้จากคนที่มีการศึกษาสูงมีรายได้ดี ตลอดจนมีอาชีพที่มั่นคง มีแนวโน้มในการหย่าร้างสูงกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ รายได้ต่ำและอาชีพไม่มั่นคง

3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เงินเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตครอบครัว การขาดแคลนเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยในครอบครัว อาจนำมาซึ่งความตึงเครียดภายในครอบครัวได้ ดังนั้นเพื่อลดความตึงเครียด คู่สมรสพึงวางแผนร่วมกันในการใช้จ่ายภายในครอบครัว

4. ความสัมพันธ์กับเครือญาติอื่น ๆ ในลักษณะสังคมที่มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย (Extended family) ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างเขย และสะใภ้ เป็นสิ่งที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวได้ ดังนั้นพ่อแม่ที่ดี จึงไม่ควรไปก้าวร้าวชีวิตสมรสของลูก สมควรให้เขาแก้ปัญหาด้วยตนเอง และควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับการร้องขอ

5. ความขัดกันในด้านส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพของบุคคล ค่านิยมที่แตกต่างกัน ทักษะคติที่แตกต่างกัน อารมณ์ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

6. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ความแตกต่างระหว่างวัย อาจส่งผลให้ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน ก็อาจทำให้ความตึงเครียดในครอบครัวเกิดขึ้นได้

วิธีการเผชิญความเครียด (Coping strategy)

การเผชิญความเครียด คือ ความพยายาม และความนึกคิดที่จะจัดการกับความเครียด ซึ่งจะต้องใช้แหล่งประโยชน์ที่เกินกว่าธรรมดาและไม่มี การตัดสินใจว่าวิธีการเผชิญความเครียดวิธีใดมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน เพราะขึ้นอยู่กับบริบท (Context) นั้นๆ บุคคลที่เผชิญความเครียดได้ดี คือ บุคคลที่รู้จักเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเหตุการณ์นั้นๆ

ลาซาร์ส และ โฟคแมน (อ้างใน สมจิต หนูเจริญกุล)(39) ว่า เมื่อบุคคลเกิดความเครียด จะใช้วิธีการในการจัดการกับความเครียด ดังนี้ คือ

1. การมุ่งแก้ปัญหา (Problem – focused coping)
2. การบรรเทาอารมณ์ตั้งเครียด (Emotional – focused coping)

สาเหตุพฤติกรรมการเผชิญความเครียด นั้นมีอยู่ 5 ประการ คือ

1. การแสวงหาข้อมูล (Information seeking)
2. การกระทำโดยตรง (Direct action)
3. การหยุดยั้งการกระทำ (Inhibit of action)
4. การแสวงหาความช่วยเหลือ หรือ แรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในเครือข่ายรอบ

ข้าง (Social support)

5. การใช้กลไกทางจิต (Intrapsychic)

การที่บุคคลจะเลือกใช้วิธีใดในการเผชิญความเครียดนั้นขึ้นอยู่กับ

1. ความรู้สึกไม่แน่ใจ หรือคลุมเครือ (Degree of uncertainty) ถ้าไม่แน่นอนมากจะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม

2. ระดับความรุนแรงของสิ่งที่มาคุกคาม (Degree of threat) ถ้าคุกคามสูงจะใช้กลไกทางจิต

3. ความขัดแย้ง (The presence of conflict) เมื่อมีความขัดแย้งจะใช้กลไกทางจิต

4. ความรู้สึกหมดหวัง (Degree of helplessness) เมื่อรู้สึกหมดหวังจะหยุดการกระทำทุกอย่าง

สำหรับการเผชิญเหตุการณ์เครียด ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาจากแนวคิดของ เบลล์(40) ซึ่งได้แบ่งความเครียดจากเหตุการณ์ต่าง ๆ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเจ็บป่วย / การเสียชีวิต
2. คดี
3. ทรัพย์สิน / หนี้สิน
4. ที่อยู่อาศัย
5. หน้าที่การงาน
6. พฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว

ความสำคัญและผลกระทบที่ได้รับของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

ผลกระทบที่มีต่อหญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย

การศึกษาผลกระทบของการถูกทำร้ายร่างกาย ศึกษาในแง่ของอารมณ์และความคิด (Emotional and Cognitive) รวมทั้งการตัดสินใจกระทำใดๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวเช่น การหย่าร้าง การแจ้งความกับตำรวจหรือการตัดสินใจที่จะอยู่กับสามีต่อไป แพตต้า (Fattah 1981 : 29) ได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ และสรุปว่า ปฏิกริยาของหญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประสบการณ์และเหตุการณ์ที่แวดล้อมบุคลิกลักษณะของผู้หญิง และระดับของความรุนแรงของการถูกทำร้ายร่างกาย

ลำดับขั้นตอนของผลกระทบที่เกิดขึ้น

Flynn(41) กล่าวถึงผลกระทบในด้านความรู้สึกหมดหนทาง ความรู้สึกสูญเสียอำนาจ และสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งกล่าวรวม ๆ ว่าเป็นความสูญเสียความสามารถทางด้านสังคม นอกจากนี้ Dutton(17) ได้อ้างถึง Symonds(17) อธิบายว่า ลำดับขั้นตอนของผลกระทบของหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการถูกทำร้ายมี 4 ขั้นตอน ลำดับแรก คือ อាកารถกใจ ไม่เชื่อว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตน ปฏิเสธ ต่อมา เมื่อเหยื่อยอมรับความเป็นจริงมากขึ้น จึงเริ่มเข้าสู่ลำดับที่สอง คือ เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว อ่อนแอ ซึ่งจะกดดันให้หญิงนั้นขาดสติสัมปชัญญะ ในขั้นที่สามทำให้เกิดการทบทวนเรื่องราวของชีวิตในอดีตและตั้งใจทำทุกอย่างให้ดีขึ้น และในขั้นที่สุดท้ายทำให้เกิดบาดแผลทางจิตใจ ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อจะมีอาการถดถอยของวุฒิภาวะทางจิตใจ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ตนต้องถูกสามีทำร้ายร่างกายและจิตใจเป็นเวลานานจะเกิดการถดถอยลงไปสู่พฤติกรรมในวัยเด็ก เช่น อ่อนแอ ยอมพ่ายแพ้และถือเอาแต่ความพอใจของตนเอง ถ้าหากขั้นตอนนี้ยังดำเนินต่อไปจะทำให้ผู้หญิงนั้นเลียนแบบความก้าวร้าว ซึ่ง ซิมอนด์ (Symonds) เรียกว่า พยาธิสภาพที่ได้รับถ่ายโยง (Pathological transference) หมายถึง การที่ผู้หญิงที่เป็นฝ่ายถูกสามีใช้ความรุนแรงตลอดเวลา จะเลียนแบบความก้าวร้าวจากสามีเข้ามาสู่ตนเอง

ปฏิกริยาที่เกิดขึ้น

Hyde(42) กล่าวถึงการศึกษาของ ซาลล์ บูม และ เชียร์ (Sales, Bauem and Shere 1984) ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขืนจำนวน 12 ราย เกี่ยวกับความรู้สึกก่อนถูกข่มขืนความรู้สึกภายหลังระยะเวลาผ่านไปเป็นเวลานานพบว่าได้ภาพรวม คือ ผู้หญิงในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีความรู้สึกวิตกกังวลและซึมเศร้าหลังจากเวลาผ่านไปนาน 6 เดือน ความรู้สึกดังกล่าวลดลงแต่จะไม่เท่ากับความรู้สึกเดิมก่อนถูกข่มขืน จนกว่าเวลาผ่านไปนาน

ประมาณ 3 ปีหรือมากกว่านั้น ซึ่งเชลล์ และผู้ร่วมงานได้ให้เหตุผลว่า เกิดจากเหตุผล 2 กรณี คือ กรณีแรกจากการติดตามผลในระยะยาว และรูปแบบของผลกระทบที่แตกต่างกัน กรณีที่สอง คือ ปฏิกริยาของเหยื่อแต่ละคนจะแตกต่างกันไป

สำหรับกรณีหญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย เชลล์และผู้ร่วมงานได้แบ่งแยกปัจจัยการทำนายไว้ 3 ชนิด คือ

1. ปัจจัยจากลักษณะธรรมชาติของผู้หญิงในกลุ่มนี้ ก่อนที่จะถูกทำร้าย เช่น สภาพพื้นฐานของจิตใจ ปัญหาทางจิตใจ สาเหตุของความเครียดในการดำรงชีวิต รวมทั้งคุณภาพของความสัมพันธ์กับสามี

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกาย เช่น สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว เศรษฐฐานะ การใช้ยาเสพติดบางชนิด รวมทั้งการใช้แอลกอฮอล์ ลักษณะบุคลิกภาพ หรือความผิดปกติทางบุคลิกภาพ สภาพจิตใจของผู้ชายซึ่งเป็นสามี

3. ปัจจัยหลังจากเหตุการณ์ทำร้ายร่างกาย เช่น ขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมการให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจกับผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อ

เชลล์ กล่าวว่า ลักษณะโดยธรรมชาติของหญิงที่ตกเป็นเหยื่อแต่ละคน อาจไม่ใช่ตัวทำนายที่ดีนัก สำหรับปฏิกริยาที่เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ที่ถูกทำร้ายร่างกาย อย่างไรก็ตามลักษณะบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยก็มีส่วนต่อการเกิดปฏิกริยาดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาวิจัยชิ้นอื่น ๆ ทำให้ทราบว่าปัญหาในเรื่องของการใช้สารเสพติด รวมทั้งการติดแอลกอฮอล์มาก ๆ จนเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง และอาจทำให้มีอาการทางจิต เนื่องจากการใช้สารดังกล่าว ย่อมมีผลต่อปฏิกริยาที่เกิดขึ้นภายหลังการถูกทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาและการเผชิญหน้ากับปัญหาจะลดลง โดยทั้งจากความกดดันของชีวิตอื่น ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และขาดการช่วยเหลือระดับประคองทางจิตใจ ระดับขั้นของความรุนแรง เหล่านี้ล้วนเป็นตัวทำนายที่ดีถึงปฏิกริยาความรุนแรงของอาการที่จะเกิดตามมา

จากการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา พบว่าร้อยละ 6.8 ของคู่แต่งงานทั้งหมดเกิดเหตุการณ์การทำร้ายมากกว่า 1 ครั้ง ทำให้เกิดข้อสงสัยและข้อสงสัยแก่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องว่า ทำไมหญิงเหล่านี้จึงไม่ไปจากสามีของเธอ ส่วนมากแล้วหลังจากได้รับความช่วยเหลือจากตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จากองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ เช่น ใ้ที่พักอาศัย แก่หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายจากสามีหรือคู่รัก ในระยะแรก เธอได้ยินยอมกับทางตำรวจที่จะใช้วิธีการทางกฎหมายกับสามี เมื่อเวลาผ่านไปเธอได้พบปะพูดคุยกับสามีมากขึ้น ในที่สุดทำให้เธอเปลี่ยนใจที่จะไม่ใช้วิธีการทางกฎหมายกับคู่ของตนซึ่งทำ ความประหลาดใจให้กับเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์และตำรวจเป็นอย่างมาก

Dutton(17) กล่าวถึง โรเซนบาม และ โอลีเยรี่ (Rosenbaum and O' Leary 1981) รายงานว่าร้อยละ 70 จากจำนวนหญิง 52 ราย ที่มีประสบการณ์ถูกทำร้ายร่างกายจากสามี ในช่วงปลาย ๆ ปีแรกของการแต่งงาน ผู้หญิงเหล่านี้ยังคงใช้ชีวิตอยู่กับคู่ของเธอมากกว่า 12 ปี ก่อนที่จะมาขอรับคำปรึกษา เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งโรนซาวิลล์ (Rounsaville 1978) ได้อภิปรายถึงข้อสังเกตของหญิงเหล่านี้ว่า อาจเกิดจากมีปัญหามาจากอาการ Masochism ซึ่งถึงแม้ปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ เช่น การเลี้ยงดูถูก การตกงาน เป็นต้น จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ต้องกลับไปใช้ชีวิตกับสามี อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้สังเกตและให้ความเห็นว่า เหตุผลอีกอันหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าหญิงเหล่านี้ชอบความรุนแรงหรือมีความต้องการพึงพาด้านจิตใจจากสามีอย่างมาก นอกจากนี้ Dutch อธิบายว่า เป็นความต้องการ และความพึงพอใจของบุคคลต่อความเจ็บปวดที่ได้รับ เป็นอาการหนึ่งของความผิดปกติของอาการทางประสาท ที่ จะเกิดความพึงพอใจเมื่อได้รับความเจ็บปวด ฟรอยด์ (Freud) ให้ความหมายว่าหมายถึงความพึงพอใจทางเพศ (Gratification) ได้เชื่อมโยงกับความเจ็บปวดทางร่างกายจากสามี และยังคงมีความสัมพันธ์ดังกล่าวเนื่องจากเกิดความพึงพอใจต่อการเป็นฝ่ายถูกกระทำทำให้เกิดความเจ็บปวด

อย่างไรก็ตาม หญิงที่เป็น Masochism จะมีความรู้สึกเป็นสุขหรือพึงพอใจจากการได้รับความเจ็บปวด แต่ในกรณีนี้ ยังไม่มีข้อมูลสนับสนุนแน่ชัดเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการถูกการทำร้ายร่างกาย อย่างไรก็ตามจากคำถามและข้อสงสัยที่ว่า เพราะเหตุจูงใจใดที่ทำให้หญิงเหล่านี้ ยังคงดำรงความสัมพันธ์ด้วยการอยู่กินกันฉันท์สามีภรรยา กับคู่ของตนทั้ง ๆ ที่ถูกกระทำร้ายร่างกายและจิตใจ ดังที่ Gells(43) ให้ความเห็นไว้หลากหลายแต่สามารถนำมากล่าวไว้โดยรวมเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ด้านวัฒนธรรม (Macrosystem)
2. ด้านสังคม (Exosystem)
3. ด้านครอบครัว (Microsystem)
4. ด้านส่วนบุคคล (Ontogenetic)

1. **ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม (Macrosystem)** ที่ผู้หญิงมักถูกระบบการขัดเกลาทางสังคมให้มีความรู้สึกกับผิดชอบต่อครอบครัวและการมีคุณค่าในตนเองจึงขึ้นอยู่กับ การมีชีวิตครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูได้ขัดเกลาให้เกิดบทบาท และสภาพทางเพศของหญิง ให้ตระหนักว่าปัญหาใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นจากสามีนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และแก้ไขโดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ แมคโคบีและแจ็คควิน (Maccoby and

Jacklin 1974) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมที่ปลูกฝังให้ผู้หญิงต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อชีวิตการแต่งงานอย่างสูง ต้องช่วยเหลือสามีเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในทุกกรณี และรวมทั้งต้องมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อสามีในทุกกรณี ไม่ว่าจะได้รับความลำบากหรือทุกข์ทรมานเท่าใดก็ตาม มาร์ติน (Martin 1977) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมทำให้ผู้หญิงรู้สึกอายและเป็นความผิดถ้าหากชีวิตครอบครัวของเธอล้มเหลว ดังนั้นผู้หญิงจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะประคับประคองให้ครอบครัวของเธอดำรงอยู่แม้ว่าความสัมพันธ์ของเธอ และสามีจะไม่ราบรื่นก็ตามเพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงและหน้าตาทางสังคม ซึ่งรวมไปถึงในกรณีที่ถูกละเมิดทำร้ายร่างกาย ผู้หญิงก็พยายามที่จะปกปิดรอยแผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยพื้นฐานความคิดที่เกิดจากการขัดเกลาทางสังคมที่ว่า การมีชีวิตคู่ที่ประสบความสำเร็จจะหมายถึงการมีคุณค่าในตัวเองของผู้หญิง ในทำนองเดียวกันทำให้ผู้หญิงเข้าใจว่าความประพฤติที่ไม่ดีต่าง ๆ รวมทั้งการบันดลโทสะของสามี นั้นเป็นการแสดงออกถึงความต้องการ และเรียกร้องความสนใจจากภรรยามากยิ่งขึ้น (Caplan 1984 : 130-139) อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้คงไม่สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยจากการขัดเกลาทางสังคมอย่างเดียว แต่จะมีปัจจัยตัวอื่นเข้ามาสัมพันธ์ต่อกัน

2. **ปัจจัยทางด้านสังคม (Exosystem)** มีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยออกมาว่า สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อทางเลือกของผู้หญิง เจลล์ (Gells) พบว่า ผู้หญิงที่มีขีดจำกัดในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ เช่น การศึกษา น้อย ขาดความชำนาญเกี่ยวกับวิชาชีพเฉพาะด้าน รวมทั้งการมีลูกเล็ก ๆ ที่ต้องรับผิดชอบเป็นภาระในการเลี้ยงดู ทำให้โอกาสในการถูกจ้างงานลดลง เหล่านี้มักจะจำกัดโอกาสสำหรับทางเลือกให้เป็นไปได้น้อยลง เช่น ไม่สามารถหย่าร้างได้ เพราะต้องพึ่งสามีทางการเงิน อย่างไรก็ตาม โรนซาวิลล์ (Raunsaville 1978) กลับพบว่า ระดับความรุนแรงและความถี่ของการถูกทำร้ายร่างกายจะเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดสำหรับผู้หญิงที่จะตัดสินใจอยู่หรือไปจากสามีของเธอ แม็คเคลออด (Macleod 1980) กล่าวว่า สภาพการณ์ที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาทางการเงินจากสามี เกี่ยวข้องกับการที่ผู้หญิงมักได้รับเท่านั้น รวมทั้งสภาพการจ้างงานของนายจ้างที่มักต้องการจ้างผู้ชายมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ยังรวมไปถึงทางเลือกในสังคมที่จะรองรับให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้หญิงประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น องค์กรที่ให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือดูแลให้คำปรึกษา ให้ที่พักอาศัยชั่วคราว เพื่อนฝูงญาติ และยังรวมไปถึงมาตรการด้านกฎหมายที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้หญิงจากการที่ถูกละเมิดทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ เจลล์ (Gelles) ได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงและกำลังต้องการความช่วยเหลือจากตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์เมื่อต้องการหย่าร้างกับสามี ด้วยเหตุผลเพราะถูกทำร้ายร่างกาย เจลล์ พบว่าหญิงเหล่านี้เหมือนถูก

ทำให้ติดกับดักซึ่งในที่สุดก็ไม่สามารถดำเนินการหย่าร้างได้ด้วยเหตุผลที่ว่า ขาดความรู้ขาดความชำนาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับวิชาชีพ การว่างงาน หรือมีลูกเล็ก ๆ ที่ต้องเลี้ยงดูเพราะตราบใดที่ยังมีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง ซึ่งเปรียบเหมือนสิ่งกีดขวางการที่ผู้หญิง จะพยายามนำตนเองออกไปให้พ้นจากสภาพที่ต้องทนถูกทำร้ายร่างกายจากสามีของเธอมีน้อยลง (Gelles 1976 : 659-688) อย่างไรก็ตามเรนเวียซ (Renvioze 1979 : 59)(44) กล่าวว่าในหญิงที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่า มีลูกที่ต้องเลี้ยงดูน้อยกว่า มีงานทำที่ดีกว่า รวมทั้งมีการปรับตัวทางสังคมที่ดี สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ตัวที่บ่งบอก สำหรับการตัดสินใจที่จะหย่าร้างสามีของเธอในทางตรงกันข้ามตัวที่จะชี้ถึงแรงจูงใจในการตัดสินใจดังกล่าวได้แก่ ระดับของความรุนแรงในการถูกทำร้ายร่างกาย ความกลัวที่จะถูกฆาตกรรม การไปแจ้งความกับตำรวจ และรวมไปถึงการที่ถูก ๆ ภายในบ้านถูกทำร้ายร่างกายไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เจลส์ (Gelles) ที่ได้กล่าววาระดับ และความถี่ของความรุนแรงจะเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ในการตัดสินใจของผู้หญิงที่จะไปขอความช่วยเหลือหรือตัดสินใจแยกทางไปจากสามีของตน

3. ปัจจัยทางด้านครอบครัว (Microsystem) เจลส์ (1976 : 659-688)(43) มักพบว่า ผู้หญิงที่ตกอยู่ในปัญหาดังกล่าวมักมีบุคลิกภาพพึ่งพา และต่างพยายามที่จะเติมในส่วนที่ขาดให้เต็มโดยหวังจากคู่ของตน ซึ่งในบางครั้งสิ่งเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในความเป็นจริงในเมื่อคู่ของตนไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ทำให้เกิดความผิดหวังและนำไปสู่ความรุนแรงในที่สุด ในกรณีที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น ผู้หญิงมักเป็นฝ่ายประเพณีประนอมกับสามีมากกว่า โดยที่เธอจะพยายามเก็บกดความคับข้องใจและความโกรธเคืองที่มีต่อคู่ของเธอไว้ โดยส่วนลึกแล้วการประนีประนอมนั้น เกิดจากความรู้สึกพึ่งพาต่อคู่ของเธอ และต้องการอุทิศชีวิตของตนเพื่อชดเชยในส่วนที่เป็นความต้องการของสามี วอล์คเกอร์ (Walker 1979) กล่าวว่าในบางกรณีของ ผู้หญิงมักมีความรู้สึกยึดติดกับค่านิยม วัฒนธรรมเกี่ยวกับความรัก และการแต่งงานผู้หญิงมักจะรู้สึกผิดสำหรับการมีชีวิตครอบครัวที่แตกร้าง และรู้สึกว่าไม่มีความสุข ดังนั้น ผู้หญิงมักจะถูกทำให้ต้องรับผิดชอบกับความล้มเหลวในชีวิตการแต่งงาน รวมทั้งความคาดหวังจากคู่สมรสเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นภรรยา

4. ปัจจัยด้านตัวบุคคล (Ontogenetic) ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดจากประสบการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงในวัยเด็ก เช่น อยู่ในสภาพครอบครัวที่ใช้ความรุนแรง เมื่อเติบโตทำให้บุคคลนั้นไม่เพียงแต่ได้รับการเรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวเท่านั้น แต่ยังคงเป็นความเชื่อที่ว่าความรุนแรงเท่านั้นที่จะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

จากงานวิจัยของ องค์การสตรีสากล (National Organization of Woman) พบว่าหนึ่งในสามของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายจากคู่ของตน ได้พบเห็นการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมมาก่อน และมีความสัมพันธ์กันระหว่างชีวิตวัยเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางร่างกาย และเมื่อเติบโตขึ้นมักจะมี ความเกี่ยวข้องกับสภาพการณ์รุนแรงเช่นเดียวกับ สเตร้าช์ (Straus 1977) พบว่า ผู้หญิงที่เคยถูกพ่อแม่ลงโทษด้วยความรุนแรงทางร่างกายในวัยเด็กมักจะเข้าไปอยู่ในสภาพที่มีความรุนแรง ในครอบครัวของเธอเอง นอกจากนี้ เจลส์ (Gells 1972) พบว่าในวัยเด็กเคยถูกทำร้ายร่างกายเมื่อโตขึ้นเด็กเหล่านี้มักมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงทางร่างกายต่อคู่สมรสของตนเช่นกัน

สังคมโดยทั่วไป มักจะกำหนดและเข้าใจว่าเรื่องครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวมีผลทำให้นุคคลภายนอกไม่กล้าไปยุ่งเกี่ยวเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัว ประกอบกับมีแนวคิด หรือคำสั่งสอนสำหรับการดำเนินชีวิตครอบครัวในทำนอง “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” ทำให้เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวคือ ผู้หญิงและเด็กมักจะเก็บปัญหาไว้เป็นความลับ ทำให้ปัญหานี้ยังเป็นปัญหาที่ซ่อนเร้นในสังคม และเป็นอุปสรรคในการที่จะผลักดันให้สังคมเกิดการตระหนักถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว อันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การแก้ไขและป้องกันปัญหาในเรื่องกฎหมายและการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อ

ความไม่พร้อมที่จะเป็นครอบครัว ตั้งแต่ด้านร่างกาย จิตใจ อายุ สุขภาพอนามัย หรือการขาดการศึกษา มีปัญหาเศรษฐกิจ ฉะนั้นหากคนมีครอบครัวโดยไม่พร้อม หรือมีครอบครัวตั้งแต่อายุยังน้อย จะส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นตามมามากมาย อาทิ ปัญหาการทำแท้ง เด็กเร่ร่อนจรจัด โสเภณีเด็ก เป็นต้น

ผลกระทบจากกระแสการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล และมีมากกว่าด้านสังคมที่เราใช้คำว่า “โลกาภิวัตน์” ซึ่งเป็นกระแสที่เอาเงินมานำ จึงส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของคน จากผลกระทบของกระแสนี้ครอบครัวจึงต้องพยายามต่อสู้หรือจัดการด้วยตนเอง แต่บางส่วนก็ทำไม่ไหว เพราะครอบครัวขาดภูมิคุ้มกันจึงต้องแตกแยกกระเนระนาดล่มสลายไป

การขาดมาตรการทางกฎหมาย การควบคุมทางสังคมเป็นสาเหตุหนึ่งให้สามีทำร้ายภรรยามากขึ้น เพราะไม่มีการลงโทษผู้ทำความผิดอย่างจริงจัง

ผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว

ผลกระทบของพฤติกรรมรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัว มีผลต่อเหยื่อที่ถูกทำร้ายโดยตรง ผลต่อครอบครัว และผลต่อสังคมโดยรวม ดังนี้

1. ผลต่อบุคคลที่ถูกทำร้าย

1.1 ผลต่อภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย ผลทางร่างกาย มีตั้งแต่บาดเจ็บเล็กน้อย จนถึงบาดเจ็บมากหรือเสียชีวิต และการบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น ฟกช้ำ บวม เจ็บ บาดเจ็บมาก เช่น กระดูกหัก ที่พบบ่อยคือ ตั้งครรภ์ ภาวะแทรกซ้อน อวัยวะภายในบอบช้ำหรือฉีกขาด บาดเจ็บสาหัส จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล พบได้ร้อยละ 10 (ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิผู้หญิง, 2538 อ้างถึงใน เพ็ญศรี พิชัยสนิท, 2540 : 14 เอกสารอัดสำเนา) และที่พบเสียชีวิตเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ก็พบได้มาก

ผลต่อจิตใจมีตั้งแต่อาการหวาดกลัว ขาดความเชื่อมั่นตนเอง เสียสุขภาพจิต อับอาย ไม่กล้าสูบน้ำเพื่อนบ้าน พยายามฆ่าตัวตายเพื่อหนีความทารุณซ้ำซาก จนถึงวิกลจริต

1.2 ผลต่อสามีที่ถูกภรรยาทำร้าย ผลทางร่างกาย ส่วนใหญ่เป็นการบาดเจ็บที่เกิดจากอาวุธ เพราะสตรีไม่สามารถสู้ชายด้วยพลังกำลัง บาดเจ็บที่พบได้แก่ ร่องรอยการตีแกว่ง ฟัน ยิง หรือตัวอวัยวะ อวัยวะที่ถูกตัดบ่อยคือ องคชาติ ผลทางจิตใจ ได้แก่ เจ็บใจ หวาดผลาไม่ไว้ใจ โกรธแค้น ขาดความเชื่อมั่นตนเองโดยเฉพาะรายที่ถูกตัดองคชาติ หลายรายหนีหน้าไปจากสังคม เช่น ไปบวช ฯลฯ

2. ผลต่อครอบครัว

ครอบครัวที่มีพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวจะไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวได้ เพราะสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย บุคคลที่เป็นหัวหน้า เป็นหลักของครอบครัว คือสามี-ภรรยา หรือพ่อแม่ไม่สามารถทำหน้าที่ตนได้ ครอบครัวไม่สงบสุข ห่างเหิน ขาดความรักความสามัคคีและความไว้วางใจ ความแตกร้าง ไม่สามารถดำเนินอยู่ตามปกติในสังคมได้ ในที่สุดก็จะแตกสลาย แยกทางกันไป

เด็กที่มีปัญหาถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 54 หนีออกจากบ้าน (วิชามหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533)⁽⁴⁵⁾

สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ รายงานสถิติสตรีมาขอปรึกษากฎหมาย เพื่อขอฟ้องหย่าจากสามี มีมากขึ้นทุกปี และส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมรุนแรง ในครอบครัวทั้งทางร่างกายและ / หรือจิตใจ

3. ผลต่อสังคม

ปัญหาเด็กเร่ร่อน จรจัด เกิดจากครอบครัวแตกแยก เป็นต้นเหตุสำคัญ ซึ่งปัญหาของเด็กเร่ร่อน จรจัด นอกจากจะเป็นภาพลักษณ์ไม่ดีของสังคมและประเทศชาติแล้ว เด็กเหล่านี้แทนที่จะศึกษาเล่าเรียน ทำหน้าที่การงานเป็นกำลังพัฒนาประเทศชาติ กลับเป็นผู้สร้างปัญหาสังคมมากมายทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมสังคม รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคล และค่าใช้จ่าย

มากมายเพื่อแก้ปัญหา และจากการศึกษา ผลกระทบของเด็กถูกทารุณกรรม โดยศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนที่เคยต้องโทษ ถูกควบคุมในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและทัณฑสถานวัยหนุ่มบางเขน พ.ศ.2533 (วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, 2533) ร้อยละ 95.7 เคยถูกพ่อแม่เขียนตีรุนแรง และสาเหตุที่ถูกเขียนตีเพราะพ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันแล้วพาลมาตีเด็ก และพ่อแม่เมาสุราเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.9 ของเด็กเหล่านี้มีเจตคติไม่ดีต่อสังคมและประพฤตินิสัยเสียหายเพื่อประชดสังคม เด็กที่หนีออกจากบ้านมาเร่ร่อนอยู่ร้อยละ 78 มีพฤติกรรมลักทรัพย์ นอกนั้น ก็ยังมีพฤติกรรมโกหก สูบบุหรี่ ดื่มสุรา มั่วสุมแก๊ง ยาเสพติด สูบบุหรี่และเฮโรอีน ขายบริการทางเพศ

พฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวเป็นมรดกของสังคม ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นสายโซ่วงจร ฉะนั้นสังคมที่ปล่อยให้มีพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวจะต้องเผชิญปัญหาความรุนแรงในสังคมไปเรื่อยๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและการถูกคู่ชีวิตทำร้าย

วรรณกรรมของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

Hoffman et al (45) ศึกษาเรื่องการทุบตีร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตก โดยศึกษาจากข้อมูลของสามีจำนวน 619 คนพบว่า ผู้ใช้ความรุนแรงมีรายได้เฉลี่ย 5,750 บาทต่อเดือน หรือ 230 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ผู้ชายที่ใช้ความรุนแรงเป็นผู้ดื่มสุรา และร้อยละ 59 และพบว่าครอบครัวที่ใช้ความรุนแรง ร้อยละ 72 เป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยว

Straus(47) ศึกษาการก้าวร้าวทางคำพูดและทางร่างกายในชีวิตสมรส โดยศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มชาย - หญิงที่แต่งงานแล้ว จำนวน 2,363 คน พบว่า การดื่มสุรา เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายได้

Gelles(43) ศึกษาเรื่องผู้หญิงตั้งครรรภ์เสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมจริงหรือ โดยศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 6,002 คน ในปี พ.ศ.2533 พบว่าผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีจะถูกทารุณกรรมเป็น 2 เท่าของผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า 30 ปี

วรรณกรรมในประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

อัจฉรา สกุนตนิยม(48) ศึกษาอัตราความชุกของการทำร้ายคู่สมรส และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส โดยศึกษาในครอบครัวที่อยู่ในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร จำนวน 122 ครอบครัว เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เฉพาะภรรยาของแต่ละครอบครัว พบว่า

อัตราความชุกของการทำร้ายคู่สมรสเท่ากับร้อยละ 21.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรสอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ครอบครัวที่สามีมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มีรายได้ครอบครัว 20,000 บาทหรือต่ำกว่า มีความขัดแย้งกันมากในระหว่างคู่สมรส และมีพฤติกรรมการตีเครื่องตีแม่แอลกอฮอล์ของสามีจนมีอาการเมเมา

ปัญชลี โชติคุต(3) ศึกษาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสโดยศึกษารูปแบบและประเภทการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสโดยศึกษาบุคลากรที่สมรสแล้วของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 321 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ประเภทความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ได้แก่ การทำร้ายจิตใจ และการมุ่งจะทำร้ายร่างกาย และพบว่าประเภทของความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ได้แก่ การทำร้ายจิตใจ รองลงมาได้แก่การทำร้ายร่างกาย และการมุ่งจะทำร้ายร่างกาย และพบว่า ประเภทความรุนแรงที่เป็นการทำร้ายจิตใจ เพศหญิงใช้ความรุนแรงประเภทนี้มากกว่าเพศชาย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรง ได้แก่ ประสบการณ์อันด้านความรุนแรง การมีส่วนร่วมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม เพศระยะเวลาการสมรส การใช้แอลกอฮอล์ ความถี่ในการใช้แอลกอฮอล์ การยอมรับการใช้ความรุนแรง และการยอมรับการใช้ความรุนแรงของบิดา มารดา

ดนยา ธนะอุดม(4) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว โดยศึกษาหญิงตั้งครรภ์จำนวน 4,000 คนที่มาฝากครรภ์โรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพมหานครเขต 1 กรุงเทพมหานครพบว่า

1. อายุของหญิงตั้งครรภ์ และอายุของสามี ไม่มีความแตกต่างกันในการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจของหญิงตั้งครรภ์จากสามี
2. หญิงตั้งครรภ์ที่สามีมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่ากลุ่มที่สามีมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา
3. กลุ่มสามีของหญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้ต่ำมีการทำร้ายร่างกายและจิตใจสูงสุด รองลงมาคือสามีมีรายได้ปานกลางและมีรายได้สูง ขณะที่หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายและจิตใจเป็นกลุ่มรายได้ต่ำมากกว่ากลุ่มรายได้สูง
4. หญิงตั้งครรภ์ที่ใช้เครื่องตีแม่แอลกอฮอล์มีการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจจากสามีมากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่ใช้เครื่องตีแม่แอลกอฮอล์ในขณะที่ สามีที่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์มีการทำร้ายร่างกายและจิตใจกรรยามากกว่าสามีที่ไม่ใช้เครื่องตีแม่แอลกอฮอล์
5. หญิงตั้งครรภ์ที่สามีมีพฤติกรรมการเล่นการพนัน มีการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจมากกว่ากลุ่มที่สามีไม่เล่นการพนัน

6. หญิงตั้งครรภ์ที่มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกันมาก (6 ปีขึ้นไป) มีการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่ากลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มีระยะเวลาอยู่ร่วมกันน้อย (1-2 ปี)
7. หญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในครอบครัวเดียวถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในครอบครัวขยาย
8. หญิงตั้งครรภ์ที่มีสัมพันธภาพกับสามีในระดับไม่ดี มีการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีสัมพันธภาพกับสามีในระดับดี
9. หญิงตั้งครรภ์ที่มีการรับรู้บทบาททางเพศต่ำ มีการถูกทำร้ายด้านร่างกาย และจิตใจสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีการรับรู้บทบาทเพศของหญิงและชายสูง
10. หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทำร้ายร่างกายมีจำนวนร้อยละ 12.0 และถูกทำร้ายด้านจิตใจร้อยละ 22.50 และตำแหน่งที่ถูกทำร้ายมากที่สุดคือ บริเวณใบหน้า วิธีการที่สามีทำร้ายพบมากที่สุดคือ การตบ ไม่พบการใช้อาวุธ/ของมีคม ในการทำร้ายร่างกายและลักษณะการบาดเจ็บที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นรอยแดง

ศิริเพชร ศิริวัฒนา(49) ศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยศึกษาเฉพาะกรณีผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตใจหญิงที่ถูกสามีทุบตีทำร้ายร่างกาย โดยศึกษาในกลุ่มภรรยาที่มาติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิงและมูลนิธิเด็กอ่อนในชุมชนแออัด ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2537 จำนวน 20 ราย ศึกษาพบผลกระทบด้านสุขภาพจิตของสตรีที่ถูกสามีทุบตีทำร้ายร่างกาย ส่งผลกระทบ 4 ด้านที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของคนไทย ได้แก่ ความย่ำคิดย่ำทำ ความวิตกกังวล และความก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในด้านความซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศิริชัย ไชติรัตน์⁽⁵⁰⁾ ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยาโดยศึกษานักโทษชายที่รับโทษในเรือนจำต่างๆ ในเขต กรุงเทพมหานคร อันเนื่องมาจากความผิดฐานทำร้ายร่างกาย พยายามฆ่า หรือฆ่าภรรยาของตนทั้งหมด จำนวน 110 คน พบว่า

1. สามีที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่พบว่ามีการทำร้ายร่างกายภรรยามากที่สุด ขณะที่ภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีส่วนใหญ่เป็นภรรยาที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และลักษณะการกระทำของสามีต่อภรรยาที่มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานกับระดับอายุของสามี โดยมีแนวโน้มว่ายิ่งสามีมีอายุมากขึ้นมีโอกาสทำร้ายภรรยาด้วยการใช้สิ่งของและ/หรืออาวุธเข้าช่วยมากขึ้น
2. สามีกลุ่มที่มีการทำร้ายร่างกายภรรยามากที่สุด คือกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ (จบไม่เกิน ป.4) เช่นเดียวกับภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีส่วนใหญ่ เป็นภรรยาที่การศึกษาต่ำ (จบไม่เกิน ป.4)

3. สามีส่วนใหญ่ที่ทำร้ายร่างกายภรรยาามีรายได้ต่ำ (ระหว่าง 2,001-5,000 บาท/เดือน) ในขณะที่ภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพและไม่มีรายได้เลยและลักษณะการกระทำมีความสัมพันธ์เชิงนิเสธกับรายได้ของสามี โดยสามีที่มีรายได้สูง (เกินกว่า 10,000 บาท/เดือน) มีการทำร้ายภรรยาเป็นจำนวนน้อยมาก และเท่าที่พบก็เป็นการทำร้ายด้วยการใช้อวัยวะเท่านั้น ไม่ปรากฏกรณีทำร้ายโดยการใช้อาวุธหรืออาวุธเลย นอกจากนี้กลุ่มสามีที่ไม่มีรายได้เลย มีการทำร้ายภรรยาบ่อยมาก และเท่าที่พบเป็นการทำร้ายด้วยการใช้อวัยวะเท่านั้น

4. สามีที่ทำร้ายร่างกายภรรยาส่วนใหญ่ เป็นครอบครัวที่คู่สามีภรรยาสมรสกันมา 1 – 3 ปีและส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่อยู่กันตามลำพังโดยไม่มีบิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่อยู่ด้วย

5. สามีที่ทำร้ายร่างกายภรรยาโดยทั่วไปมีทัศนคติทางเพศนิยมในเชิงยกย่องเพศชายว่ามีอำนาจ สิทธิ และสถานะเหนือกว่าเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีความเชื่ออย่างมากว่าสามีมีสิทธิว่ากล่าวสั่งสอนลงโทษภรรยาได้กับเชื่อว่าภรรยาต้องยอมรับและอดทนต่อการปกครองของสามี

6. ลักษณะของการกระทำหรือวิธีการที่สามีใช้ทำร้ายร่างกายภรรยาส่วนใหญ่ เป็นการใช้อวัยวะเข้าทำร้าย เช่น การต่อย ตะ ถีบ ผลัก บีบคอ โดยผลของการกระทำส่วนใหญ่ทำให้ภรรยาบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิต

มนทิพ ดาราศักดิ์(51) ศึกษามูลเหตุจูงใจในการฆ่าสามี โดยศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังทัณฑสถานหญิงจำนวน 69 คน พบว่า ผู้หญิงที่ฆ่าสามีเมื่อมีเรื่องขัดแย้งเกิดขึ้นอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 56.5 อายุ 20-25 ปี ร้อยละ 23.1 และอายุมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 15.9 และร้อยละ 35.6 มีรายได้ 500-1,500 บาท/เดือน

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวและความก้าวร้าวของเยาวชนไทย โดยสุ่มตัวอย่างเยาวชนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค จำนวน 2,147 คน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในครอบครัว คือ การศึกษาต่ำ รายได้ต่ำ การเล่นเกมพนัน ดื่มสุรา และความมั่งคั่งทางอารมณ์ของบิดาและมารดา ความเจ้าชู้ของบิดา การที่มารดาต้องพึ่งพาบิดา การขาดความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความตึงเครียดในครอบครัวสูง

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) ศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ฉบับ ใช้เวลารวบรวมข้อมูล 1 ปี ได้ข่าวจำนวน 67 ข่าว พบว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวร้อยละ 34.3 มีอายุ 19-30 ปี ร้อยละ 26.9 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 13.4 มีอายุ 41-50 ปี

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) สํารวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวใน กรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี จาก 6 หน่วยงาน ได้ข้อมูลจำนวน 128 รายพบว่าภรรยาร้อยละ 34.7 ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย, ร้อยละ 4.8 บาดเจ็บถึงขั้นต้องส่งโรงพยาบาล, ร้อยละ 18.5 บาดเจ็บสาหัส, ร้อยละ 6.5 บาดเจ็บถึงขั้นสลบ และร้อยละ 2 ถึงขั้นตาย, ร้อยละ 16.9 เสียสุขภาพจิตชัดเจน, ร้อยละ 6.5 หวาดกลัวขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายส่วนใหญ่อายุ 21-35 ปี ส่วนผู้ทำร้ายส่วนใหญ่เป็นสามีอายุ 26-35 ปี สามีที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกโดยเฉลี่ย 4 คน

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว โดยศึกษาผู้ชายที่สมรสแล้ว และมีรายได้ต่ำ อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 270 คน พบว่า สามีมีอายุ 17-34 ปี มีการใช้ความรุนแรงร้อยละ 24.4 และสามีที่อายุ 50-80 ปี ใช้ความรุนแรง ร้อยละ 32.9 จบการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 30.2 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ความรุนแรงร้อยละ 27.7 สามีที่มีรายได้ต่ำ (300-1,500 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงสูงร้อยละ 31.5 สามีที่มีรายได้ปานกลาง (1,600-2,500 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงร้อยละ 27.9 และสามีที่มีรายได้สูง (1,600-2,500 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงร้อยละ 24.7 สามีที่ไม่ดื่มสุราใช้ความรุนแรงร้อยละ 24.2 ส่วนสามีที่ดื่มสุราใช้ความรุนแรงสูงกว่าคือร้อยละ 31.0 และ พบว่า ผู้ที่มีระยะเวลาอยู่ร่วมกัน 1-10 ปี ใช้ความรุนแรงสูงสุดร้อยละ 28.4

วราภรณ์ ดวงจันทร์(23) ศึกษาความคิดเห็นเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ต่อปัญหาสามีทุบตีทำร้ายภรรยา : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายในบ้านกรรณา จำนวน 100 คน พบว่าเด็กชายที่เคยเห็น สามีที่ทุบตีภรรยา เห็นด้วยว่าผู้หญิงไม่ควรเป็นผู้นำครอบครัว เหมาะสมเป็นผู้ตามมากกว่าร้อยละ 60, เห็นด้วยว่าภรรยาควรเคารพเชื่อฟังสามีทุกเรื่องร้อยละ 63, เห็นว่าผู้ชายควรเป็นผู้นำครอบครัวไม่ใช่ผู้ตามร้อยละ 83

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้าย

อายุ

Parker(52) ได้ศึกษาการทารุณกรรมด้านร่างกายและจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ใหญ่ และวัยรุ่นจำนวน 691 คน พบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ (อายุ 20-42 ปี) ถูกทารุณกรรม ร้อยละ 15.9 ในขณะที่หญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในวัยรุ่น (อายุ 13-19 ปี) ถูกทารุณกรรมถึงร้อยละ 21.7

Gelles(432) ศึกษาเรื่องหญิงตั้งครรภ์เสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมจริงหรือ โดยศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรุนแรงในครอบครัวแห่งชาติ จำนวน 6,002 คน พบว่า ผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีจะถูกทารุณกรรมรุนแรงเป็น 2 เท่าของผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า 30 ปี

Hoffman(46) ศึกษาเรื่องการทุบตีร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกโดยศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ศึกษาจากข้อมูลของสามีจำนวน 619 คน พบว่า ผู้ชายที่ทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา จะมีอายุโดยเฉลี่ย 37 ปี

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) ศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ฉบับใช้เวลารวบรวมข้อมูล 1 ปี ได้ข่าวจำนวน 67 ข่าว พบว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวร้อยละ 34.3 มีอายุ 19-30 ปี, ร้อยละ 26.9 มีอายุ 31-40 ปีและร้อยละ 13.4 มีอายุ 41-50 ปี

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) สำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี จาก 6 หน่วยงาน ได้ข้อมูลจำนวน 128 ราย พบว่าภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายส่วนใหญ่อายุ 21-35 ปี ส่วน ผู้ทำร้ายส่วนใหญ่เป็นสามีอายุ 26-35 ปี

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว โดยศึกษาผู้ชายที่สมรสแล้วและมีรายได้ต่ำ อาศัยในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 270 คน พบว่า สามีที่อายุ 17-34 ปีมีการใช้ความรุนแรงร้อยละ 28.2, สามีอายุ 35-49 ปี ใช้ความรุนแรงร้อยละ 24.4 และสามีที่อายุ 50-80 ปี ใช้ความรุนแรงร้อยละ 32.9

มนทิพ ดาราศักดิ์(51) ศึกษามูลเหตุจูงใจในการฆ่าสามี โดยศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงจำนวน 69 คน พบว่าผู้หญิงที่ฆ่าสามีเมื่อมีเรื่องขัดแย้งเกิดขึ้น อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 56.5 อายุ 20-25 ปี ร้อยละ 23.1 และอายุมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 15.9

ระดับการศึกษา

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว จากกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้วจำนวน 270 คนพบว่า ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 30.2 ส่วนผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ความรุนแรงร้อยละ 27.7

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) สำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลที่เกิดขึ้นย้อนหลังจำนวน 128 ราย พบว่า ลักษณะของผู้ที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

รายได้ครอบครัว

Hoffman (46) ศึกษาเรื่องการทุบตีร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกโดยศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย จากข้อมูลของสามีจำนวน 619 คนพบว่า ผู้ที่ใช้ความรุนแรง มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ย 5,750 บาทต่อเดือนหรือ 230 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวจากผู้ชายที่สมรสแล้ว จำนวน 270 คน พบว่าสามีที่มีรายได้ต่ำ (300-1,500 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 31.5, สามีที่มีรายได้ปานกลาง (1,600-2,500 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 27.9 และสามีที่มีรายได้สูง (2,600-8,000 บาท/เดือน) ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 24.7

มนทิพ ดาราดีศักดิ์(51) ศึกษามูลเหตุจูงใจในการฆ่าสามี ศึกษาในกลุ่มผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงจำนวน 69 คน พบว่าผู้หญิงร้อยละ 35.6 มีรายได้ 500-1,500 บาท

อาชีพ

Hornung(53) สภาพความสัมพันธ์ในชีวิตสมรส : ปัจจัยเสี่ยงในการกระทำทารุณกรรมคู่สมรส โดยศึกษาในคู่สมรสจำนวน 1,553 คู่ พบว่าผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างนั่นคือ ค้าขาย ร้อยละ 25.0 , อาชีพบริการ ร้อยละ 22.6, ส่วนแม่บ้าน ร้อยละ 14.4 และผู้หญิงที่มีอาชีพด้านวิชาชีพถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 12.4

Hoffman(46) ศึกษาการทุบตีร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตก ศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยศึกษาจากข้อมูลของสามี จำนวน 619 คน พบว่าสามีที่ทุบตีร่างกายภรรยาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คือ ร้อยละ 93

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) ศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์ โดยใช้หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ฉบับ เก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นเวลา 1 ปี ได้จำนวนข่าว 67 ข่าว พบว่าผู้กระทำความรุนแรง มีอาชีพกรรมกร รับจ้างใช้แรงงาน ร้อยละ 20.9, อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 7.4, ว่างาน ร้อยละ 8.9 และรับราชการ ร้อยละ 6.0

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) สำนวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงใน ครอบครัวใน กรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี จาก 6 หน่วยงาน ได้สถานการณ์ความรุนแรง จำนวน 128 ราย พบว่าผู้ที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มีอาชีพใช้แรงงานมากกว่าอาชีพอื่น

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวจากกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้วจำนวน 270 คน พบว่า ผู้ที่มีอาชีพใช้แรงงาน จะใช้ความรุนแรงสูงร้อยละ 29.8 ส่วนผู้ที่มีอาชีพไม่ใช้แรงงาน ใช้ความรุนแรงสูง เพียงร้อยละ 16.00

พฤติกรรมการใช้เครื่องตีมแอลกอฮอล์

Stets(47) ศึกษาการก้าวร้าวทางคำพูด และทางร่างกายในชีวิตสมรส โดยศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มชาย-หญิงที่แต่งงานแล้ว จำนวน 2,636 คนพบว่า การตีมสุรา เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายได้

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้ว และมีรายได้ต่ำ ในชุมชนเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 270 คน พบว่า สามีที่ไม่ตีมสุรา ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 24.2 ส่วนสามีที่ตีมสุรา ใช้ความรุนแรงสูงถึงร้อยละ 31.00

Hoffman(46) ศึกษาการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย จากข้อมูลของสามีจำนวน 619 คนพบว่าผู้ชายที่ใช้ความรุนแรง เป็นผู้ที่ตีมสุรา ร้อยละ 59

จำนวนบุตร

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว จากกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้ว จำนวน 270 คน พบว่า ผู้ที่ไม่มีบุตรใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 24.0, ผู้ที่มีบุตรจำนวน 1-2 คน ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 23.4, ผู้ที่มีบุตรจำนวน 3-4 คน ใช้ความรุนแรงสูงร้อยละ 28.6 และ ผู้ที่มีบุตรจำนวน 5-14 คน ใช้ความรุนแรงสูงถึงร้อยละ 37.3

ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้ว จำนวน 270 คน พบว่าผู้ที่มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน 1-10 ปี ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 28.4 ผู้ที่มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน 11-20 ปี ใช้ความรุนแรงสูง ร้อยละ 20.8 และผู้ที่มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกันนาน 21-35 ปี ใช้ความรุนแรงสูงถึงร้อยละ 34.8

ประเภทครอบครัว

Hoffman(46) ศึกษาการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลจากสามีจำนวน 619 คนพบว่า ครอบครัวที่ใช้ความรุนแรง ร้อยละ 72 เป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยว

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ(13) สำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี จาก 6 หน่วยงาน จำนวน 128 ราย พบว่าครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนสมาชิกโดยเฉลี่ย 4 คน

การเผชิญเหตุการณ์เครียด

เหมวรรณ เหมะนัด(5) ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้วจำนวน 270 คนพบว่า ผู้ที่เผชิญกับเหตุการณ์เครียดต่ำ จะใช้ความรุนแรงในระดับสูง ร้อยละ 22.0 ส่วนผู้ที่เผชิญกับเหตุการณ์เครียดมากหรือรุนแรง จะใช้ความรุนแรงในระดับสูงถึงร้อยละ 34.00

Hoffman(46) ศึกษาการทบทวีทำร้ายร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกโดยศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทยโดยศึกษา จากข้อมูลของสามีจำนวน 619 คน พบว่าผู้ที่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 25 เป็นผู้ที่เผชิญกับเหตุการณ์เครียดทางจิตใจในระดับปานกลาง ถึงระดับสูง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross Sectional Study)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) คือ หญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉิน

ประชากรตัวอย่าง (Sample Population) คือ หญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉิน ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง (Sample) คือ หญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉิน ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาในหญิงทุกคนในบ้านพักฉุกเฉิน ดอนเมือง ไม่ใช่เทคนิคการเลือกตัวอย่าง (Exhausted sample) เป็นหญิงที่อยู่อาศัยเดิมและเข้าพักใหม่ตั้งแต่ 1 วันเป็นต้นไป ในช่วงที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล ไม่ว่าจะมาขอความช่วยเหลือด้วยปัญหาใดก็ตาม และมีความรู้สึกดีดี รับรู้วัน เวลา สถานที่ บุคคล สามารถพูดคุยกับผู้วิจัยได้ และให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขนาดตัวอย่าง (Sample Size) คำนวณโดยใช้สูตร (อ้างในเต็มศรี ชำนิจารกิจ)

$$n = \frac{Z^2 pq}{d^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนตัวอย่าง

p = ความชุก

Z = ค่าจากตาราง Z เมื่อค่าความคลาดเคลื่อนที่ .05 มีค่า = 1.96

d = ความคลาดเคลื่อนของโอกาสที่จะพบ = .1 x p

ความชุกจาก : รายงานสถิติประจำปี 2545 ของบ้านพักฉุกเฉิน มีผู้เดือดร้อนเข้าพักบ้านพักฉุกเฉินทั้งสิ้น 838 ราย เป็นผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวทั้งสิ้น 508 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.62

การแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1.96^2 \cdot .61 \cdot .39}{.1^2 \cdot .61}$$
$$= 245.61 (246)$$

เพื่อให้ครอบคลุมความผิดพลาด ซึ่งคาดว่าจะมี 10% ดังนั้นจึงใช้ตัวอย่างทั้งสิ้น 271 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการถูกคู่ชีวิตทำร้าย และปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน และส่วนที่ 6 เป็นประเด็นคำถามที่นำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ลักษณะครอบครัว พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเล่นการพนัน ประวัติการเจ็บป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม มีทั้งหมด 14 ข้อ ใช้จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างสามี พฤติกรรมของสามี ความรุนแรงในครอบครัวเดิม เครือข่ายระดับประคองซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม มีทั้งหมด 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการเผชิญเหตุการณ์เครียดของหญิงที่ถูกทารุณกรรมจากคู่ชีวิต/คู่สมรส ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่เกิดขึ้นในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ของดนยา ธนะอุดม(4) จำนวน 9 ข้อ ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดจากแบบวัดการเผชิญเหตุการณ์เครียดของเบลล์ ซึ่งแบ่งความเครียดจากเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้

1. การเจ็บป่วย/การเสียชีวิต
2. คดี
3. ทรัพย์สิน/หนี้สิน
4. ที่อยู่อาศัย
5. หน้าที่การงาน
6. พฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว

การให้คะแนน : ไม่เคย 0 คะแนน

เคย 1 คะแนน โดยให้คะแนน 1 คะแนนเท่ากันหมดทุกเหตุการณ์ ในการแบ่งกลุ่มการเผชิญเหตุการณ์เครียดนั้น แบ่งจากค่าเฉลี่ยของความถี่ของจำนวนข้อเหตุการณ์เครียดที่กลุ่มตัวอย่างเผชิญ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- ไม่เผชิญเหตุการณ์เครียด หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเผชิญเหตุการณ์เครียดในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา หรือ มีคะแนนรวมทั้งหมดเป็น 0 คะแนน

- เฝิชญเหตุการณั้ครึยดต่ำ หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเฝิชญเหตุการณั้ครึยดในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (< x)

- เฝิชญเหตุการณั้ครึยดสูง หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเฝิชญเหตุการณั้ครึยดในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมามากกว่าค่าเฉลี่ย (> x)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพใช้ The Maudsley Personality Inventory (MPI) จำนวน 48 ข้อ ซึ่งแบ่งบุคลิกภาพออกได้เป็น 2 มิติที่อิสระต่อกัน มิติที่หนึ่ง คือ การแสดงออกซึ่งตรงข้ามกับการเก็บตัว(Extraversion-Introversion) และมิติที่สอง คือ การหวั่นไหวในสภาพอารมณ์ซึ่งตรงข้ามกับอารมณ์มั่นคง(Neuroticism-Emotional Stability) และได้บุคลิกภาพเป็น 4 แบบ(10) คือ บุคลิกภาพแบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์(Stable) บุคลิกภาพแบบหวั่นไหวในสภาวะอารมณ์(Neurotic) บุคลิกภาพแบบเก็บตัว(Introvert) บุคลิกภาพแบบแสดงออก(Extrovert)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจของหญิงในบ้านพักฉุกเฉินสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานครโดยคูชีวิต/สามี จาก Index Spouse Abuse (ISA)ของฮัดสันและแมคอินทอช(7) ซึ่งเป็นแบบประเมินด้วยตนเองโดยตนยา ๓๓๓๓๓๓(4) นำมาแปลเป็นภาษาไทยและเรียบเรียง เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 30 ข้อ แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- การทำร้ายด้านร่างกาย (ISA-P หรือISA – Physical Abuse) มี 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,4,7,13,17,22-24,27,28,30 ซึ่ง ตนยา ๓๓๓๓๓๓(4) ได้นำไปใช้ในการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในหญิงตั้งครรภ์ ทำการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา และได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.84 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

- การทำร้ายด้านจิตใจ (ISA-NP หรือ ISA – Non -Physical Abuse) มี 19 ข้อ ได้แก่ ข้อ1,2,5,6,8-12,14-16,18-21,25,26,29 ซึ่งตนยา ๓๓๓๓๓๓(4) ได้นำไปใช้ในการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในหญิงตั้งครรภ์ ทำการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา และได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.78 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

การให้คะแนน

ไม่เคย	ให้ 0 คะแนน
นานๆครั้ง (1 ครั้งใน 6 เดือน)	ให้ 1 คะแนน
เป็นครั้งคราว (1 ครั้งใน 1 เดือน)	ให้ 2 คะแนน
บ่อยๆ (1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)	ให้ 3 คะแนน
เป็นประจำ (มากกว่า 1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)	ให้ 4 คะแนน

การแบ่งกลุ่ม

ISA-P ถือว่าคะแนน 10 คะแนนขึ้นไป หมายถึง การถูกทำร้ายด้านร่างกาย

ISA-NP ถือว่าคะแนน 25 คะแนนขึ้นไป หมายถึง การถูกทำร้ายด้านจิตใจ

ส่วนที่ 6 ประเด็นคำถามใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จากการอ้างอิงทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง รวมทั้งข้อมูลที่น่าสนใจจากแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ นำประเด็นที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้แก่ จิตแพทย์ 1 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน นักสังคมสงเคราะห์ 1 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสนอเรื่องขออนุมัติในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือเข้าพบผู้อำนวยการบ้านพักฉุกเฉินเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขออนุมัติดำเนินการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของบ้านพักฉุกเฉิน
3. สร้างสัมพันธภาพกับหญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉิน
4. ทำการเก็บข้อมูลจากหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน โดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป, แบบสอบถามปัจจัยทางจิต,แบบสอบถามปัจจัยทางสังคม ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาหรือมีความลำบากในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะช่วยถามคำถามและกรอกแบบสอบถามตามแบบสอบถามโดยไม่เพิ่มหรือแต่งเติมข้อความ และใช้แบบสอบถามการถูกทำร้ายจากคู่ชีวิต(การทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจ) ผู้วิจัยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นความลับ และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมงานวิจัยโดยกรอกใบยินยอมให้ทำการวิจัยในมนุษย์ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาหรือมีความลำบากในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะช่วยถามคำถามและกรอกแบบสอบถามตามแบบสอบถามโดยไม่เพิ่มหรือแต่งเติมข้อความ
5. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์แบบ In-depth Interview จำนวน 10 คน โดยคัดเลือกกลุ่มหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย แบ่งเป็น 2กลุ่ม คือ กลุ่มที่ถูกทำร้ายด้านร่างกายและกลุ่ม

ถูกทำร้ายด้านจิตใจ แล้วจับฉลากตามเลขที่ในแบบสอบถาม คิดตามสัดส่วนของหญิงที่ถูกทำร้ายด้านร่างกายและถูกทำร้ายด้านจิตใจที่ได้ทำการคัดกรองไว้เบื้องต้น ซึ่งหญิงที่ถูกทำร้ายจะต้องยินยอมและให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ด้วยความสมัครใจ ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครั้งละ 1 คน โดยมีการนัดเพื่อทำการสัมภาษณ์รายละเอียด 3 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกเทปเสียงและรายละเอียดทั้งหมดของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ได้เป็นความลับ โดยจะเป็นผู้สัมภาษณ์และถอดความจากเทปบันทึกเสียงด้วยตนเอง เก็บรวบรวมเทปบันทึกเสียงที่ได้ในที่มีขีดซึ่งมีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถนำมาใช้ได้ มีระยะเวลาเก็บเทปบันทึกเสียงจนกว่าการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้น หลังจากนั้นจะทำลายข้อมูลในเทปบันทึกเสียงทั้งหมด ในการเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตในวิทยานิพนธ์ จะไม่มีการระบุชื่อนามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะใช้ลำดับเลขแทน

8. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ และการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive statistic) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้สถิติเชิงอนุมานคือ Chi-square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างกับการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ
3. ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษานำหนักความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายโดยคู่ชีวิตของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน ทางด้านร่างกายและจิตใจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวិจัยหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย และปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพ ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เสนอผลงานวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป : แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและจิตใจ

ส่วนที่ 2 คะแนนการทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ : แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ ของการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางจิตสังคม โดยการทดสอบ X^2 และการวิเคราะห์ทำนายโดยการวิเคราะห์แบบพหุคูณ (Multiple regression)

ส่วนที่ 4 แสดงข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure Indepth Interview)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	53	19.60
21 – 25 ปี	78	28.80
26 – 30 ปี	67	24.70
มากกว่า 30 ปี	73	26.90
(\bar{X} = 26.78 S.D. = 8.01 min = 16 max = 68)		
สถานภาพสมรส		
แต่งงาน	249	91.90
จดทะเบียนสมรส (n = 51)	51	20.50
- อยู่ด้วยกัน	23	9.24
- แยกกันอยู่	28	11.26
ไม่จดทะเบียนสมรส (n = 198)	198	79.52
- อยู่ด้วยกัน	40	16.07
- แยกกันอยู่	158	63.45
หย่าร้าง	22	8.10
ศาสนา		
พุทธ	264	97.40
อิสลาม	7	2.60
ศาสนาอื่นๆ	0	0

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตาม
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (แม่บ้าน)	76	28.0
ประกอบอาชีพ	195	72.0
- อาชีพใช้แรงงาน	126	46.49
- อาชีพไม่ใช้แรงงาน	69	25.51
อาชีพของสามี หรือคู่สมรส		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	62	22.90
ประกอบอาชีพ	209	77.10
- อาชีพใช้แรงงาน	123	45.39
- อาชีพไม่ใช้แรงงาน	61	22.51
- ไม่ทราบ	25	9.20
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	12	4.40
ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)	104	38.40
มัธยมศึกษา (ม.1 – ม.6)	121	44.60
อุดมศึกษา (อนุปริญญาขึ้นไป)	34	12.50
ระดับการศึกษาของสามี / คู่ชีวิต		
ไม่ได้เรียน	22	8.10
ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)	65	24.00
มัธยมศึกษา (ม.1 – ม.6)	75	27.70
อุดมศึกษา (อนุปริญญาขึ้นไป)	46	17.00
ไม่ตอบ	63	23.20

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตาม
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
รายได้หญิงที่ถูกละเมิด/คู่ชีวิตทำร้าย		
ไม่มีรายได้	66	24.35
มีรายได้	205	75.65
- รายได้ต่ำ (< 4,000 บาท)	87	32.01
- รายได้ปานกลาง (4,001-6,000 บาท)	74	27.30
- รายได้สูง (>6,000 บาท)	44	16.20
(\bar{X} = 3,810.26 S.D. = 2,808.73 min = 0 max = 10,000)		
รายได้ของสามี		
ไม่มีรายได้	65	23.99
มีรายได้	206	76.01
- รายได้ต่ำ (< 5,000 บาท)	158	39.50
- รายได้ปานกลาง (5,001-7,000 บาท)	175	43.75
- รายได้สูง (> 7,000 บาท)	67	16.75
(\bar{X} = 5,334.46 S.D. = 4,660.60 min = 0 max = 30,000)		
ลักษณะครอบครัว		
ประเภทครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	156	57.60
ครอบครัวขยาย	111	41.00
อื่นๆ	4	1.50
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	32	11.80
1 คน	134	49.40
2 คน	69	25.50
มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน	36	13.30
(\bar{X} = 1.49 S.D. = 1.09 min = 0 max = 6)		

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพัก จำแนกตามถูกเงิน
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักถูกเงิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน		
น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน	109	40.20
1 ปี 6 เดือน – 3 ปี	83	30.60
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	79	29.20
$\bar{X} = 3.9019$ S.D. = 5.9210 min = 0 max = 40)		
ระยะเวลาคบกัน		
น้อยกว่า 6 เดือน	95	35.10
6 เดือน – 1 ปี	112	41.30
มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	64	23.60
$\bar{X} = 1.4207$ S.D. = 1.8952 min = 0.08 max = 13)		
เหตุผลที่อยู่ด้วยกัน		
ไม่มีเหตุผล	75	27.68
มีความรัก	129	47.60
มีความเข้าใจ	7	2.58
อยากมีครอบครัว	7	2.58
คิดว่าสามี / คู่สมรสเป็นคนดี	53	19.56
การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์		
ไม่ตี	156	57.60
ตี	115	42.40
- ตีน้อย	18	6.60
- ตีปานกลาง	24	8.86
- ตีมาก	73	26.94

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตาม
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
การใช้สารเสพติด		
ไม่ใช้	234	86.30
ใช้	37	13.70
- เฮโรอีน	2	0.70
- ผีน / กัญชา	10	3.50
- ยาบ้า	16	5.60
- สารระเหย	5	1.80
- อื่นๆ	18	6.30
การเล่นการพนัน		
ไม่เล่น	228	84.1
เล่น	43	15.9
ประเภทการพนันที่เล่น (n = 43)		
ไพ่ / โดมิโน	25	58.14
หวย / สลากกินแบ่งรัฐบาล	15	34.88
ไฮโล	3	6.98
ความถี่ในการเล่นการพนัน (n = 43)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้ง / เดือน	37	86.04
1 ครั้ง / สัปดาห์	3	6.98
ทุกวัน	3	6.98

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิง จำแนกตาม
ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ประวัติการเจ็บป่วย		
ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย		
ไม่มี	230	84.9
มี	41	15.1
โรคประจำตัวที่พบ (n = 41)		
ภูมิแพ้	10	24.39
ปวดศีรษะ / ไมเกรน	8	19.51
เอคส์	6	14.63
เบาหวาน	4	9.75
โลหิตจาง / ธาลัสซีเมีย	3	7.32
ปวดตามกระดูกและข้อ	3	7.32
ลมชัก	3	7.32
วิตสิดวง	2	4.88
ลิ้นหัวใจรั่ว	2	4.88
ความถี่ของการพบแพทย์ (n = 41)		
มาพบเฉพาะเวลามีอาการ	4	9.75
ทุกเดือน	10	24.39
1-2 ครั้ง / เดือน	4	9.75
1-2 ครั้ง / 2-3 เดือน	4	9.75
1 ครั้ง / ปี	3	7.32
ไม่ตอบ	16	39.04
ประวัติการเจ็บป่วยทางจิต		
ไม่มี	240	88.6
มี	31	11.4

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตาม ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
โรคเจ็บป่วยทางจิตที่พบ (n=31) **		
โรคเครียด	19	61.29
โรคซึมเศร้า	7	22.58
ความผิดปกติของการนอนหลับ	4	12.90
มีประวัติทำร้ายร่างกายตนเอง	3	9.68
มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย	10	32.26
การตรวจสุขภาพ		
ไม่เคยตรวจ	188	69.40
เคยตรวจ	83	30.60
- 1 ครั้ง / เดือน	73	26.94
- 2 ครั้ง / เดือน	8	2.95
- 3 ครั้ง / เดือน	2	0.71
ภาวะสุขภาพโดยรวม		
แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว	142	52.40
เจ็บป่วยเล็กน้อยๆเสมอ แต่ไม่มีโรคเรื้อรัง	95	35.10
มีโรคประจำตัว หรือ โรคเจ็บป่วยเรื้อรัง	34	12.50

**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 28.80 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง มากกว่า 30 ปี, 26-30 ปีและ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 26.90, 24.70 และ 19.60 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากแต่งงานแล้ว ร้อยละ 91.90 โดยมีการไม่จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 79.52 ซึ่งใช้ชีวิตคู่แยกกันอยู่ร้อยละ 63.45 และใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 16.07 กลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 20.50 ซึ่งใช้ชีวิตคู่แยกกันอยู่ร้อยละ 11.26 และใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 9.24 ส่วนมาร้อยละ 97.40 ของกลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธ และมี

ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) มากที่สุด ร้อยละ 44.60 รองลงมาคือการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ร้อยละ 38.40 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 72.0 โดยเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน ร้อยละ 46.49 และอาชีพไม่ใช้แรงงาน ร้อยละ 25.51 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ร้อยละ 75.65 ซึ่งเป็นรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 4,000 บาท) เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.10 รองลงมาคือรายได้ระดับปานกลาง (4,001-6,000 บาท/เดือน) ร้อยละ 27.30 และส่วนใหญ่มีสามี / คู่ชีวิตที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) ร้อยละ 27.70 รองลงมาคือการศึกษา ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ร้อยละ 24.0 และประกอบอาชีพ ร้อยละ 77.1 โดยเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน ร้อยละ 45.39 และไม่ใช้แรงงาน ร้อยละ 22.51 โดยมีส่วนใหญ่มีรายได้ร้อยละ 76.01 ซึ่งเป็นรายได้ในระดับปานกลาง (5,001-7,000 บาท/เดือน) เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.75 รองลงมาคือรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท) ร้อยละ 39.50 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัว เป็นครอบครัวประเภทครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 57.6 มีจำนวนบุตร 1 คน ร้อยละ 49.4 และจำนวนบุตร 2 คนและมากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน ร้อยละ 25.5 และ 13.3 ตามลำดับ มีระยะเวลาในการอยู่ร่วมกันกับสามี/คู่ชีวิตอยู่ระหว่าง 1 ปี 6 เดือน – 3 ปี ร้อยละ 30.6 รองลงมาคือช่วงมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.2 โดยมีระยะเวลาในการคบกันก่อนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอยู่ระหว่าง 6 เดือน – 1ปี ร้อยละ 41.3 และน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 35.1 ตามลำดับ มีเหตุผลของการอยู่ด้วยกันกับสามี/คู่ชีวิตส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ มีความรัก ร้อยละ 47.60 รองลงมาคือ ไม่มีเหตุผลและ คิดว่า สามี/คู่ชีวิตเป็นคนดี ร้อยละ 27.68 และ 19.56 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57.6 และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 42.4 โดยดื่มอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 26.94 มีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 13.7 โดย สารเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างใช้ได้แก่ ยาแก้ไอ ยาแก้ปวด, ยาบ้าและฝิ่น/กัญชา คิดเป็นร้อยละ 6.30, 5.60 และ 3.50 ตามลำดับ ในการเล่นเกมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเล่นเกมมาก ร้อยละ 15.9 โดยที่พบมากที่สุดคือ ไฟ/โดมิโน ร้อยละ 58.14 รองลงมาได้แก่ หว่ย/สลาकिनแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 34.88 และมีความถี่ในการเล่นการพนันอยู่ในช่วงน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 2 ครั้ง / เดือน เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.04

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประวัติการเจ็บป่วยดังนี้ ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 84.90 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 15.10 โดยโรคประจำตัวทางกายส่วนใหญ่ที่พบคือ โรคภูมิแพ้ ร้อยละ 24.39 รองลงมาคือ ปวดศีรษะ/ไมเกรน และเอชดี ร้อยละ 19.51 และ 14.63 ตามลำดับ มีความถี่ในการพบแพทย์ทุกเดือน ร้อยละ 24.39 และกลุ่มตัวอย่างไม่มีประวัติการ

เจ็บป่วยทางจิต ร้อยละ 84.9 และมีประวัติการเจ็บป่วยทางจิต ร้อยละ 15.1 โดยโรคเจ็บป่วยทางจิตที่พบคือ โรคเครียด ร้อยละ 61.29 และ มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 32.26 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 69.4 และเคยรับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 30.6 โดยตรวจ 1 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 87.95 และส่วนมากมีภาวะสุขภาพโดยรวมแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 52.4 และ มีการเจ็บป่วยเล็กน้อยๆ แต่ไม่เป็นโรคเรื้อรัง ร้อยละ 35.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
สัมพันธภาพระหว่างสามี		
รักใคร่กันดี	25	9.20
ทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง	74	27.30
ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ	65	24.00
ต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยสนใจกัน	97	35.80
อื่นๆ	10	3.70
พฤติกรรมของสามี / คู่ชีวิต		
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	57	21.06
ดื่ม	214	78.94
- ดื่มน้อย	131	48.34
- ดื่มปานกลาง	54	19.93
- ดื่มมาก	27	10.67
การใช้สารเสพติด		
ไม่ใช้	194	71.6
ใช้	77	28.4
ประเภทของสารเสพติด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ยาบ้า	40	14.8
ฝิ่น / กัญชา	14	5.2
สารระเหย	6	2.2
อื่นๆ	32	11.8
การเล่นการพนัน		
ไม่เล่น	232	85.6
เล่น	39	14.4

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ประเภทการพนันที่เล่น (n = 39)		
ไฟ / โดมิโน่	19	48.72
หวย / สลากกินแบ่งรัฐบาล	13	33.33
ไฮโล	2	5.13
อื่นๆ	5	12.82
ความถี่ในการเล่นการพนัน (n = 39)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้ง / เดือน	27	69.23
1 ครั้ง / สัปดาห์	5	12.82
ทุกวัน	3	7.69
ไม่ตอบ	4	10.26
ความรุนแรงในครอบครัวเดิม		
ไม่มี	207	76.40
มี	64	23.60
บุคคลที่เป็นสาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่พบ (n=64)		
พ่อ - แม่	29	45.31
พี่ชาย - น้องชาย	18	28.13
สามี	7	10.94
พ่อ-แม่บุญธรรม	6	9.38
ญาติ	2	6.24
สาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่พบ (n=64)		
ทะเลาะ / ทำร้ายร่างกาย	43	67.19
มีภรรยาบ่อย / การนอกใจ	9	14.06
เมาสุรา	1	1.56
ไม่ตอบ	11	17.19

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน (N = 400)	ร้อยละ (100.00)
เครือข่ายระดับครอบครัว		
ไม่มี	224	82.70
มี	47	17.30
ลักษณะการช่วยเหลือที่ได้รับ		
ให้คำปรึกษา / กำลังใจและปลอบใจ	28	60.53
ให้ที่อยู่อาศัย	12	25.53
ให้งานทำ / หางานให้	3	5.43
ไม่ตอบ	4	8.51

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับสามี ในลักษณะต่างคนต่างอยู่ ร้อยละ 35.80 รองลงมาคือมีความสัมพันธ์ในลักษณะทะเลาะกันเป็นบางครั้ง และทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ร้อยละ 27.30 และ 24.00 ตามลำดับ พฤติกรรมของสามี/คู่ชีวิต ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ ร้อยละ 78.94 โดยมีระดับการตีที่น้อย ร้อยละ 48.34 และระดับการตีปานกลาง และระดับมาก ร้อยละ 19.93 และ 10.67 ตามลำดับ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ร้อยละ 28.4 โดยสารเสพติดที่พบ คือ ยาบ้า และ ยาแก้ปวด/ยาแก้ไอ ร้อยละ 14.8 และ 11.8 และพบการเล่นการพนัน ร้อยละ 14.4 โดยการพนันที่เล่นคือ ไพ่ / โดมิโน และ ห่วย/ สลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 48.72 และ 33.33 ความถี่ของการเล่นการพนันน้อยกว่าหรือ เท่ากับ 2 ครั้ง/เดือน และ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ร้อยละ 69.23 และ 12.82 ตามลำดับ

จากการวิจัยพบว่า ครอบครัวเดิมของกลุ่มตัวอย่างมีความรุนแรง ร้อยละ 23.60 โดยบุคคลที่เป็นสาเหตุของปัญหาความรุนแรงส่วนมากที่พบคือ พ่อ-แม่, พี่ชาย-น้องชาย และ สามี ร้อยละ 45.31, 28.13 และ 10.94 ตามลำดับ และสาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่พบคือ การทะเลาะ / ทำร้ายร่างกาย และมีภรรยาบ่อย/การนอกใจ ร้อยละ 67.19 และ 14.06 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเครือข่ายระดับครอบครัว ร้อยละ 82.70 และมีเครือข่ายระดับครอบครัว ร้อยละ 17.30 โดยลักษณะการช่วยเหลือส่วนใหญ่ที่ได้รับ คือ การให้คำปรึกษา / กำลังใจและการปลอบใจ ร้อยละ 60.53 รองลงมาคือ การให้ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 25.53

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามการเผชิญเหตุการณ์ความเครียด

การเผชิญเหตุการณ์ความเครียด	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ไม่เผชิญเหตุการณ์เครียด (0 คะแนน)	4	1.5
เผชิญเหตุการณ์เครียดต่ำ (1-2 คะแนน)	38	14.0
เผชิญเหตุการณ์เครียดสูง (> 3 คะแนน)	229	84.5
$\bar{X} = 0.5563$ S.D. = 0.2407 min = 0 max = 1		

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเผชิญเหตุการณ์ความเครียดของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน รายข้อ (คะแนนเต็ม 1)

เหตุการณ์เครียด (N = 271)	X	S.D.
1. สมาชิกในครอบครัวต้องคดี	0.2509	0.4343
2. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย	0.7823	0.4135
3. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวสูญเสียทรัพย์สิน เช่น รถขโมย , ไฟไหม้	0.3100	0.4633
4. สามีเสียชีวิต/คู่ชีวิตเปลี่ยนแปลง	0.8303	0.3761
5. สมาชิกในครอบครัว หรือคนใกล้ชิดเสียชีวิต	0.6125	0.4881
6. ท่านหรือสามีเปลี่ยนงาน หรือถูกเข้าโรงเรียนใหม่	0.4982	0.5009
7. ถึงกำหนดต้องชำระหนี้สิน	0.6900	0.4633
8. ครอบครัวต้องย้ายที่อยู่ใหม่	0.4760	0.5003
9. อื่น ๆ โปรดระบุ	0.4502	1.9255
- พี่น้องทะเลาะกัน		
- กังวลเรื่องลูกในท้อง		

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามลักษณะบุคลิกภาพ

ลักษณะบุคลิกภาพ	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability)		
- บุคลิกภาพ แบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์ (Stable)	68	25.10
- บุคลิกภาพ แบบหวั่นไหวในสภาวะอารมณ์ (Neurotic)	203	74.90
(X = 29.0996 S.D. = 8.7856 min = 11 max = 48)		
ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion)		
- บุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert)	147	54.20
- บุคลิกภาพ แบบแสดงออก (Extrovert)	124	45.80
(\bar{X} = 25.1255 S.D. = 6.5788 min = 10 max = 43)		

จากตารางที่ 6, 7 และ 8 พบว่า

การเผชิญความเครียดของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งการเผชิญเหตุการณ์เครียดเป็น 3 กลุ่ม คือ ไม่เผชิญเหตุการณ์เครียด (0 คะแนน) เผชิญเหตุการณ์เครียดต่ำ (1-2 คะแนน) และเผชิญเหตุการณ์เครียดสูง (≥ 3 คะแนน) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก คือ ร้อยละ 84.50 เผชิญเหตุการณ์เครียดสูง รองลงมา ร้อยละ 14.00 เผชิญเหตุการณ์เครียดต่ำ และร้อยละ 1.50 เป็นกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่เผชิญเหตุการณ์เครียด

หากพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อทั้งหมด โดยแต่ละชื่อมีคะแนนเฉลี่ยเต็ม 1 พบว่า ชื่อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ สามีเสียบ/คูชีวิตพฤติกรรมเปลี่ยนไป (0.8303) รองลงมาคือ ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย (0.7823) ส่วนชื่อที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ สมาชิกในครอบครัวต้องคดี (0.2509)

บุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างมีแยกเป็น 2 มิติ พบว่าในมิติที่ 1 ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability) กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะแบบไหวหวั่นในสภาวะอารมณ์ (Neurotic) ร้อยละ 74.90 และบุคลิกภาพ แบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์ (Stable) ร้อยละ 25.10 และในมิติที่ 2 ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) พบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert) ร้อยละ 54.20 และบุคลิกภาพ แบบแสดงออก (Extrovert) ร้อยละ 45.80

ส่วนที่ 2 การถูกทำร้ายทางร่างกาย และจิตใจ ของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน จำแนกตามการถูกทำร้ายทางร่างกาย และด้านจิตใจ

การถูกทำร้ายด้านร่างกาย และด้านจิตใจ	จำนวน (N = 271)	ร้อยละ (100.00)
ด้านร่างกาย		
ถูกทำร้าย (≥ 10 คะแนน)	110	40.60
ไม่ถูกทำร้าย (< 10 คะแนน)	161	59.4
$\bar{X} = 10.6531$ S.D. = 11.0998 min = 0 max = 43)		
ด้านจิตใจ		
ถูกทำร้าย (≥ 25 คะแนน)	109	40.20
ไม่ถูกทำร้าย (< 25 คะแนน)	162	59.80
$\bar{X} = 22.1697$ S.D. = 17.1246 min = 0 max = 72)		

จากตารางที่ 8 พบว่า การถูกทำร้ายด้านร่างกาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือร้อยละ 59.4 ไม่ถูกทำร้ายด้านร่างกาย (< 10 คะแนน) และมีร้อยละ 40.60 ที่ถูกทำร้ายร่างกาย (≥ 10 คะแนน) ในกลุ่มที่ถูกทำร้ายด้านร่างกายมีคะแนนการถูกทำร้ายเฉลี่ย 10.65 คะแนน

การถูกทำร้ายด้านจิตใจ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกทำร้ายด้านจิตใจ (< 25 คะแนน) มีร้อยละ 59.80 และกลุ่มที่ถูกทำร้ายด้านจิตใจ (> 25 คะแนน) มีร้อยละ 40.20 ซึ่งในกลุ่มที่ถูกทำร้ายด้านจิตใจ มีคะแนนการถูกทำร้ายเฉลี่ย 22.17 คะแนน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจกับปัจจัยทางจิตสังคม

ตารางที่ 10 แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	อายุ						
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	29	54.7	24	45.3	4.429	3	0.219
21 – 25 ปี	45	57.7	33	42.3			
26 – 30 ปี	47	70.1	20	29.9			
มากกว่า 30 ปี	40	54.8	33	45.2			
สถานภาพสมรส							
แต่งงาน	147	59.0	102	41.0	0.177	1	0.674
หย่าร้าง	14	63.6	8	36.4			
การจดทะเบียนสมรส							
จดทะเบียน	44	86.3	7	13.7	19.676	1	0.000**
ไม่จดทะเบียน	103	52.0	95	48.0			
ศาสนา							
พุทธ	157	59.5	107	40.5	1.000#		
อิสลาม	4	57.1	3	42.9			
อาชีพ							
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	45	59.2	31	40.8	0.002	1	0.967
ประกอบอาชีพ	116	59.5	79	40.5			

* $p < .05$, ** $p < .01$

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 10 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
ร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	Df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	อาชีพของสามี/คู่ชีวิต						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	38	61.3	24	38.7	0.118	1	0.731
ประกอบอาชีพ	123	58.9	86	41.1			
ระดับการศึกษา							
ไม่ได้ศึกษา	8	66.7	4	33.3	20.660	3	0.000**
ประถมศึกษา	44	42.3	60	57.7			
มัธยมศึกษา	86	71.1	35	28.9			
อุดมศึกษา	23	67.6	11	32.4			
รายได้ (บาท)							
ไม่มีรายได้	34	51.5	32	48.5	30.347	3	0.000**
น้อยกว่าหรือเท่ากับ4,000	37	42.5	50	57.5			
4,001 – 6,000	51	68.9	23	31.1			
มากกว่า 6,000	39	88.6	5	11.4			
รายได้ของสามี/คู่ชีวิต(บาท)							
ไม่มีรายได้	36	55.4	29	44.6	43.180	3	0.000**
น้อยกว่าหรือเท่ากับ5,000	28	34.1	54	65.9			
5,001 – 7,000	40	70.2	17	29.8			
มากกว่า 7,000	57	85.1	10	14.9			

* p < .05, ** p < .01

#ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 10 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย ร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	ประเภทครอบครัว						
ครอบครัวเดี่ยว	101	64.7	55	35.3	9.015	2	0.011*
ครอบครัวขยาย	60	54.1	55	45.9			
จำนวนบุตร							
ไม่ได้มีบุตร	23	71.9	9	28.1			
1 คน	74	55.2	60	44.8	3.295	3	0.348
2 คน	43	62.3	26	37.7			
มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน	21	58.3	15	41.7			
ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน							
น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน	79	72.5	30	27.5			
1 ปี 6 เดือน – 3 ปี	31	37.3	52	62.7	25.337	2	0.000**
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	51	64.6	28	35.4			
ระยะเวลาคบกัน							
น้อยกว่า 6 เดือน	52	54.7	43	45.3			
6 เดือน – 1 ปี	65	58.0	47	42.0	3.263	2	0.196
มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	44	68.8	20	31.3			
เหตุที่อยู่ร่วมกัน							
ไม่มีเหตุผล	52	69.3	23	30.7			
ความรัก	70	56.9	53	43.1	4.466	2	0.107
อื่นๆ	39	53.4	34	46.6			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 10 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย ร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	พฤติกรรมการใช้เครื่องตีแมลงกอสอลล์						
ไม่ใช้	84	53.8	72	46.2	4.718	1	0.030*
ใช้	77	67.0	38	33.0			
พฤติกรรมการใช้สารเสพติด							
ไม่ใช้	142	60.7	92	39.3	1.154	1	0.283
ใช้	19	51.4	18	48.6			
พฤติกรรมการเล่นการพนัน							
ไม่เล่น	139	61.0	89	39.0	1.441	1	0.230
เล่น	22	51.2	21	48.8			
ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย							
ไม่มี	147	63.9	83	36.1	12.786	1	0.000**
มี	14	34.1	27	65.9			
การตรวจสุขภาพ							
ไม่เคยตรวจ	106	56.4	82	43.6	2.332	1	0.127
ตรวจ	55	66.3	28	33.7			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 10 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย ร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย		มีการถูกทำร้ายทาง		χ^2	df	P-value
	ทางร่างกาย		ร่างกาย				
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
ภาวะสุขภาพโดยรวม							
แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว	83	58.5	59	41.5			
เจ็บป่วยเล็กน้อยๆเสมอ แต่ไม่มีโรคเรื้อรัง	66	69.5	29	30.5	12.244	2	.002**
มีโรคประจำตัว หรือ โรค เจ็บป่วยเรื้อรัง	12	35.3	22	64.7			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 45.3 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 42.3 อายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 29.9 อายุระหว่าง 26-30ปีและร้อยละ 45.2 อายุมากกว่า 30 ปี มีสถานภาพสมรสหย่าร้าง ร้อยละ 36.4 และแต่งงาน ร้อยละ 41.0 ซึ่งไม่มีการจดทะเบียนสมรส ร้อยละ 48.0 จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 13.7 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 40.5 และศาสนาอิสลาม ร้อยละ 42.9 และสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.7 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.9 ระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 32.4 และไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 33.3 มีการประกอบอาชีพ ร้อยละ 40.5 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 40.8 โดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 ร้อยละ 57.5 ในช่วง 4,001-6,000 บาท, มากกว่า 6,000 บาท และไม่มีรายได้ ร้อยละ 31.1, 11.4 และ 48.5 ตามลำดับ และสามี/คู่ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพ ร้อยละ 41.1 และไม่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 38.7 โดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 ร้อยละ 65.9 ในช่วง 5,001-7,000 บาท, มากกว่า 7,000 บาท และไม่มีรายได้ ร้อยละ 29.8, 14.9 และ 44.6 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านลักษณะครอบครัว พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกายมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 35.4 และครอบครัวขยาย ร้อยละ 45.9 มีจำนวนบุตร 1 คน ร้อยละ 44.8

จำนวนบุตร 2 คน, มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน และไม่มีบุตรเลย ร้อยละ 37.7, 41.7 และ 28.1 มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกันกับสามี น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน ร้อยละ 27.5, อยู่ร่วมกันระหว่าง 1 ปี 6 เดือน-3 ปี ร้อยละ 62.7 และมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35.4 โดยมีระยะเวลาในการคบกันก่อนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 45.3, 6 เดือน – 1 ปี ร้อยละ 42.0 และมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 31.3 เหตุผลที่อยู่ร่วมกันคือ ความรัก, อื่นๆ(ความเข้าใจ, สามีเป็นคนดี, มีความรับผิดชอบ, อยากมีครอบครัว) และไม่มีเหตุผล ร้อยละ 43.1, 46.6 และ 30.7

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 33.0 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 46.2 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 48.6 ใช้สารเสพติด และร้อยละ 39.3 ไม่เคยใช้สารเสพติด

พฤติกรรมการเล่นการพนัน พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายทางร่างกาย ร้อยละ 48.8 เล่นการพนัน และร้อยละ 39.0 ไม่เล่นการพนัน

ประวัติการเจ็บป่วย พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายทางร่างกาย ร้อยละ 65.9 มีโรคประจำตัวทางกาย และร้อยละ 36.1 ไม่มีโรคประจำตัว โดยเคยได้รับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 33.7 และไม่เคยได้รับการตรวจร่างกาย ร้อยละ 43.6 มีภาวะสุขภาพโดยรวมมีโรคประจำตัว หรือ การเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 64.7 ในระดับเจ็บป่วยเล็กน้อยๆแต่ไม่มีโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 30.5 และในระดับแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 41.5

ตารางที่ 11 แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย ร่างกายกับปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยทางสังคม	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	สัมพันธ์ภาพระหว่างสามี						
รักใคร่กันดีมีทะเลาะกัน เป็นบ้างครั้ง	83	83.84	16	16.16	95.258	4	0.000**
ทะเลาะกันเป็นประจำ	7	10.8	58	89.2			
ต่างคนต่างอยู่	66	68.0	31	32.0			
อื่นๆ	5	50.0	5	50.0			
การใช้แอลกอฮอล์ของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่ดื่ม	48	84.2	9	15.8	46.324	3	0.000**
ดื่มทุกวัน	21	35.6	38	64.4			
ดื่ม 2-3 วัน / ครั้ง	31	41.9	43	58.1			
ดื่มทุกอาทิตย์	61	75.3	20	24.7			
การใช้สารเสพติดของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่ใช้	125	64.4	69	35.6	7.145	1	0.008**
ใช้	36	46.8	41	53.2			
การเล่นการพนันของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่เล่น	142	61.2	90	38.8	2.160	1	0.142
เล่น	19	48.7	20	51.3			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 11 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยทางสังคม	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	ความรุนแรงในครอบครัวเดิม						
ไม่มี	146	70.5	61	29.5	44.960	1	0.000**
มี	15	23.4	49	76.6			
เครือข่ายระดับประคอง							
ไม่มี	127	56.7	97	43.3	3.943	1	0.047*
มี	34	72.3	13	27.7			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกายมีสัมพันธ์สภาพกับสามี/คู่วิตลักษณะรักใคร่กันดีและมีทะเลาะกันเป็นบางครั้ง ร้อยละ 16.16, ทะเลาะกันเป็นประจำ ร้อยละ 89.2, และต่างคนต่างอยู่ ร้อยละ 32.0 สามี/คู่วิตมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ทุกวัน ร้อยละ 64.4, ดื่มแอลกอฮอล์ 2-3 วัน / ครั้ง ร้อยละ 58.1, ดื่มแอลกอฮอล์ทุกอาทิตย์ ร้อยละ 24.7 และไม่มีดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 15.8 มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ร้อยละ 53.2 และไม่ใช้สารเสพติด 35.6 มีพฤติกรรมการเล่นการพนัน ร้อยละ 51.3 และไม่เล่นการพนัน ร้อยละ 38.8

การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกายมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม ร้อยละ 76.6 และไม่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม ร้อยละ 29.5 โดยมีเครือข่ายให้การประคับประคองช่วยเหลือ ร้อยละ 27.7 และไม่มีเครือข่ายให้การประคับประคองช่วยเหลือ ร้อยละ 43.3

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยทางจิต

ปัจจัยทางจิต	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกาย (n=271)		มีการถูกทำร้ายทาง ร่างกาย (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	การเผชิญความเครียด						
ไม่ได้เผชิญความเครียด	2	50.0	2	50.0			
เผชิญความเครียดระดับต่ำ	27	71.1	11	28.9	2.580	2	0.275
เผชิญความเครียดระดับสูง	132	57.6	97	42.4			
บุคลิกภาพ							
ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability)							
บุคลิกภาพ แบบมั่นคงใน สภาวะอารมณ์ (Stable)	39	57.4	29	42.6	0.159	1	0.690
บุคลิกภาพ แบบหวั่นไหว ในสภาวะอารมณ์ (Neurotic)	122	60.1	81	39.9			
ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion)							
บุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert)	99	67.3	48	32.7	8.393	1	0.005**
บุคลิกภาพ แบบแสดงออก (Extrovert)	62	50.0	62	50.0			

* $p < .05$, ** $p < .01$

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 42.4 เผชิญความเครียดในระดับสูง, ร้อยละ 28.9 เผชิญความเครียดในระดับต่ำ และร้อยละ 50.0 ไม่ได้เผชิญความเครียด

บุคลิกภาพแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ ดังนี้ มิติที่ 1 ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability) พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 42.6 มีบุคลิกภาพในบุคลิกภาพแบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์ (Stable) และร้อยละ 39.9 มีบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวในสภาวะอารมณ์ (Neurotic) ในมิติที่ 2 ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 50.0 มีบุคลิกภาพแบบกล้าแสดงออก (Extrovert) และร้อยละ 32.7 มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)			
อายุ							
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	30	56.6	23	43.4	2.504	3	0.475
21 – 25 ปี	47	60.3	31	39.7			
26 – 30 ปี	45	67.2	22	32.8			
มากกว่า 30 ปี	40	54.8	33	45.2			
สถานภาพสมรส							
แต่งงาน	149	59.8	100	40.2	0.005	1	0.945
หย่าร้าง	13	59.1	9	40.9			
การจดทะเบียนสมรส							
จดทะเบียน	44	86.3	7	13.7	18.650	1	0.000**
ไม่จดทะเบียน	105	53.0	93	47.0			
ศาสนา							
พุทธ	155	58.7	109	41.3	0.044#		
อิสลาม	7	100.0	0	0			
อาชีพ							
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	44	57.9	32	42.1	0.156	1	0.693
ประกอบอาชีพ	118	60.5	77	39.5			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 13 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	อาชีพของสามี/คู่ชีวิต						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	38	61.3	24	38.7	0.076	1	0.782
ประกอบอาชีพ	124	59.3	85	40.7			
ระดับการศึกษา							
ไม่ได้ศึกษา	6	50.0	6	50.0			
ประถมศึกษา	46	44.2	58	55.8	21.676	3	0.000**
มัธยมศึกษา	90	74.4	31	25.6			
อุดมศึกษา	20	58.8	14	41.2			
รายได้ (บาท)							
ไม่มีรายได้	34	51.5	32	48.5			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000	40	46.0	47	54.0	25.282	3	0.000**
4,001 – 6,000	49	66.2	25	33.8			
มากกว่า 6,000	39	88.6	5	11.4			
รายได้ของสามี/คู่ชีวิต(บาท)							
ไม่มีรายได้	38	58.5	27	41.5			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	28	34.1	54	65.9	40.805	3	0.000**
5,001 – 7,000	40	70.2	17	29.8			
มากกว่า 7,000	56	83.6	11	16.4			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 13 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยทางส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
ประเภทครอบครัว							
ครอบครัวเดี่ยว	101	64.7	55	35.3	8.619	2	0.013*
ครอบครัวขยาย	61	55.0	59	45.0			
จำนวนบุตร							
ไม่ได้มีบุตร	22	68.8	10	31.3	2.561	3	0.464
1 คน	77	57.5	57	42.5			
2 คน	44	63.8	25	36.2			
มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน	19	52.8	17	47.2			
ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน							
น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน	81	74.3	28	25.7	21.798	2	0.000**
1 ปี 6 เดือน – 3 ปี	34	41.0	49	59.0			
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	47	59.5	32	40.5			
ระยะเวลาคบกัน							
น้อยกว่า 6 เดือน	55	57.9	40	42.1	0.337	2	0.845
6 เดือน – 1 ปี	67	59.8	45	40.2			
มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	40	62.5	24	37.5			
เหตุที่อยู่ร่วมกัน							
ไม่มีเหตุผล	57	76.0	18	24.0	15.935	2	0.000**
ความรัก	73	59.3	50	40.7			
อื่นๆ	32	43.8	41	56.2			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 13 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยทางส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
ไม่ใช้	85	54.5	71	45.5	4.281	1	0.039*
ใช้	77	67.0	38	33.0			
พฤติกรรมการใช้สารเสพติด							
ไม่ใช้	145	62.0	89	38.0	3.410	1	0.065
ใช้	17	45.9	20	54.1			
พฤติกรรมการเล่นการพนัน							
ไม่เล่น	141	61.8	87	38.2	2.545	1	0.111
เล่น	21	48.8	22	51.2			
ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย							
ไม่มี	149	64.8	81	35.2	15.832	1	0.000**
มี	13	31.7	28	68.3			
การตรวจสุขภาพ							
ไม่เคยตรวจ	109	58.0	79	42.0	0.827	1	0.363
ตรวจ	53	63.9	30	36.1			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 13 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยทางส่วนบุคคล	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	ภาวะสุขภาพโดยรวม						
แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว	85	59.9	57	40.1			
เจ็บป่วยเล็กน้อยๆเสมอ แต่ไม่มีโรคเรื้อรัง	67	70.5	28	29.5	17.604	2	0.000**
มีโรคประจำตัว หรือ โรค เจ็บป่วยเรื้อรัง	10	29.4	24	70.6			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจ ร้อยละ 43.5 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 39.7 อายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 32.8 อายุระหว่าง 26-30ปีและร้อยละ 45.2 อายุมากกว่า 30 ปี มีสถานภาพสมรสหย่าร้าง ร้อยละ 40.9 และแต่งงาน ร้อยละ 40.2 ซึ่งไม่มีการจดทะเบียนสมรส ร้อยละ 47.0 จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 13.7 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 41.3 และสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 55.8 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.6 ระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 41.2 และไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 50.0 มีการประกอบอาชีพ ร้อยละ 38.5 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 42.1 โดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4,000 ร้อยละ 54.0 ในช่วง 4,001-6,000 บาท, มากกว่า 6,000 บาท และไม่มีรายได้ ร้อยละ 33.8, 11.4 และ 48.5 ตามลำดับ และสามี/คู่ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพ ร้อยละ 40.7 และไม่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 38.7 โดยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 ร้อยละ 65.9 ในช่วง 5,001-7,000 บาท, มากกว่า 7,000 บาท และไม่มีรายได้ ร้อยละ 29.8, 16.4 และ 41.5 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านลักษณะครอบครัว พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 35.3 และครอบครัวขยาย ร้อยละ 45.0 มีจำนวนบุตร 1 คน ร้อยละ 42.5

จำนวนบุตร 2 คน, มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คน และไม่มีบุตรเลย ร้อยละ 36.2, 47.2 และ 31.3 มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกันกับสามี น้อยกว่า 1 ปี 6 เดือน ร้อยละ 25.7, อยู่ร่วมกันระหว่าง 1 ปี 6 เดือน-3 ปี ร้อยละ 59.0 และมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.5 โดยมีระยะเวลาในการคบกันก่อนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 42.1, 6 เดือน – 1 ปี ร้อยละ 40.2 และมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 37.5 เหตุผลที่อยู่ร่วมกันคือ ความรัก, อื่นๆ(ความเข้าใจ, สามีเป็นคนดี, มีความรับผิดชอบ, อยากมีครอบครัว) และไม่มีเหตุผล ร้อยละ 40.7, 56.2 และ 24.0

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจ ร้อยละ 33.0 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 45.5 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจ ร้อยละ 54.1 ใช้สารเสพติด และร้อยละ 38.0 ไม่เคยใช้สารเสพติด

พฤติกรรมการเล่นการพนัน พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายทางจิตใจ ร้อยละ 51.2 เล่นการพนัน และร้อยละ 38.2 ไม่เล่นการพนัน

ประวัติการเจ็บป่วย พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายทางจิตใจ ร้อยละ 68.3 มีโรคประจำตัวทางกาย และร้อยละ 35.2 ไม่มีโรคประจำตัว โดยเคยได้รับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 36.1 และไม่เคยได้รับการตรวจร่างกาย ร้อยละ 42.0 มีภาวะสุขภาพโดยรวมมีโรคประจำตัว หรือ การเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 70.6 ในระดับเจ็บป่วยเล็กน้อยแต่ไม่มีโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 29.5 และในระดับแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 40.1

ตารางที่ 14 แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้าย
จิตใจกับปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยทางสังคม	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	สัมพันธ์ภาพระหว่างสามี						
รักใคร่กันดีและมีทะเลาะ กันเป็นบางครั้ง	82	82.83	17	17.17	69.843	4	0.000**
ทะเลาะกันเป็นประจำ	13	20.0	52	80.0			
ต่างคนต่างอยู่	62	63.9	35	36.1			
อื่นๆ	5	50.0	5	50.0			
การใช้แอลกอฮอล์ของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่ดื่ม	45	78.9	12	21.1	39.409	3	0.000**
ดื่มทุกวัน	20	33.9	39	66.1			
ดื่ม 2-3 วัน / ครั้ง	35	47.3	39	52.7			
ดื่มทุกอาทิตย์	62	76.5	19	23.5			
การใช้สารเสพติดของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่ใช้	125	64.4	69	35.6	6.152	1	0.013*
ใช้	37	48.1	40	51.9			
การเล่นการพนันของสามี / คู่ชีวิต							
ไม่เล่น	143	61.6	89	38.4	2.318	1	0.128
เล่น	19	48.7	20	51.3			

* $p < .05$, ** $p < .01$

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

ตารางที่ 14 (ต่อ) แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายจิตใจกับปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยทางสังคม	ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกายและ จิตใจ (n=271)		ไม่มีการถูกทำร้าย ทางร่างกายและ จิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	ความรุนแรงในครอบครัวเดิม						
ไม่มี	147	71.0	60	29.0	46.023	1	0.000**
มี	15	23.4	49	76.6			
เครือข่ายระดับประคอง							
ไม่มี	130	58.0	94	42.0	1.632	1	0.201
มี	32	68.1	15	31.9			

* p < .05, ** p < .01

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจมีสัมพันธ์ภาพกับสามี/คู่วิตลักษณะรักใคร่กันดีและมีการทะเลาะกันเป็นบางครั้ง ร้อยละ 17.17 ทะเลาะกันเป็นประจำ ร้อยละ 80.0, และต่างคนต่างอยู่ ร้อยละ 36.0 สามี/คู่วิตมีพฤติกรรมการตีแกลลอกฮอส์ทุกวัน ร้อยละ 66.1, ตีแกลลอกฮอส์ 2-3 วัน / ครั้ง ร้อยละ 52.7, ตีแกลลอกฮอส์ทุกอาทิตย์ ร้อยละ 23.5 และไม่มีตีแกลลอกฮอส์ ร้อยละ 21.1 มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ร้อยละ 51.9 และไม่ใช้สารเสพติด 35.6 มีพฤติกรรมการเล่นการพนัน ร้อยละ 51.3 และไม่เล่นการพนัน ร้อยละ 38.4

การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม ร้อยละ 76.6 และไม่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม ร้อยละ 29.0 โดยมีเครือข่ายให้การประคับประคองช่วยเหลือ ร้อยละ 31.9 และไม่มีเครือข่ายให้การประคับประคองช่วยเหลือ ร้อยละ 42.0

ตารางที่ 15 แสดงค่า Chi-squares (χ^2), P-value ของความสัมพันธ์ของ การถูกทำร้ายจิตใจ กับปัจจัยทางจิต

ปัจจัยทางจิต	ไม่มีการถูกทำร้ายทางจิตใจ (n=271)		มีการถูกทำร้ายทางจิตใจ (n=271)		χ^2	df	P-value
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
	การเผชิญความเครียด						
ไม่ได้เผชิญความเครียด	2	50.0	2	50.0			
เผชิญความเครียดระดับต่ำ	25	65.8	13	34.2	0.795	2	.672
เผชิญความเครียดระดับสูง	135	59.0	94	41.0			
บุคลิกภาพ							
ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability)							
บุคลิกภาพ แบบมั่นคงใน สภาวะอารมณ์ (Stable)	40	58.8	28	41.2	0.159	1	0.690
บุคลิกภาพ แบบหวั่นไหว ในสภาวะอารมณ์ (Neurotic)	122	60.1	81	39.9			
ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion)							
บุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert)	96	65.3	51	34.7	4.082	1	0.043*
บุคลิกภาพ แบบแสดงออก (Extrovert)	66	53.2	58	46.8			

* $p < .05$, ** $p < .01$

ใช้ Fisher's Exact ในกรณีที่ตัวแปรที่มีความถี่ที่คาดหวัง (E_{ij}) ≤ 5

จากตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางจิตใจกับปัจจัยทางจิต พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจ ร้อยละ 41.0 เฝ้าระวังความเครียดในระดับสูง, ร้อยละ 34.2 เฝ้าระวังความเครียดในระดับต่ำ และร้อยละ 50.0 ไม่ได้เฝ้าระวังความเครียด

บุคลิกภาพแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ ดังนี้ มิติที่ 1 ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability) พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายจิตใจ ร้อยละ 41.2 มีบุคลิกภาพในบุคลิกภาพแบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์ (Stable) และร้อยละ 39.9 มีบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวในสภาวะอารมณ์ (Neurotic) ในมิติที่ 2 ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) พบว่า กลุ่มที่มีการถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 46.8 มีบุคลิกภาพแบบกล้าแสดงออก (Extrovert) และร้อยละ 34.7 มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความสำคัญระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ โดยแสดงผลการคัดเลือกตัวแปรทีละขั้นตอน ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุดจะเข้ามาเป็นตัวแรก และตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติรองลงมาจะเข้าเป็นตัวที่สอง ตัวที่สามตามลำดับ จนไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่จะนำเข้ามาสู่สมการ สุดท้ายจะได้สมการที่ประกอบด้วยตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามเท่านั้น ซึ่งสมการที่ได้นี้จะมีประโยชน์มากในการคาดประมาณค่าตัวแปรตาม เพราะตัดตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่ไม่มีผลต่อตัวแปรตามออกไป เนื่องจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณนั้นมีประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ต้องพิจารณาคือ ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในสมการถดถอยพหุคูณ จะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) เพราะจะทำให้การทำนายและประมาณค่าตัวแปรตามจากสมการถดถอยคลาดเคลื่อนได้

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้ายทางด้านร่างกายกับปัจจัยทางจิตสังคม

ตัวแปร	B	t	P-value
การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม	0.388	7.788	
สัมพันธภาพกับสามี/คู่อีวิต	- 0.148	- 2.968	0.000**
พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสามี/คู่อีวิต	0.184	3.672	0.003**
การเจ็บป่วยทางกาย/การมีโรคทางกาย	0.268	5.215	0.000**
พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย	- 0.208	- 4.104	0.000**
พฤติกรรมการเล่นการพนันของสามี/คู่อีวิต	0.224	4.372	0.000**
ระดับการศึกษาของสามี/คู่อีวิต	0.201	3.790	0.000**
จำนวนบุตร	- 0.172	- 3.294	0.001**
สถานภาพสมรส	- 0.153	- 3.069	0.002**
Constant		4.533	0.000**

$R^2 = 0.399$, $F = 19.238$, $Sig = 0.000$

* $p < .05$, ** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้ายทางร่างกายกับปัจจัยทางจิตสังคม แสดงให้เห็นว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 26 ตัว มีตัวแปรอิสระ 9 ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตัวแปรอิสระเหล่านี้เป็นตัวอธิบายได้ดีที่สุดและสามารถรวมกันอธิบายการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน ได้ร้อยละ 39.9 โดยสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ตัวแปรอิสระที่มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มี 5 ตัว ได้แก่ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม, พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต, การเจ็บป่วย/การมีโรคประจำตัวทางกาย, พฤติกรรมการเล่นการพนันของสามี/คู่ชีวิต และระดับการศึกษาของสามี/คู่ชีวิต ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มีเพียง 4 ตัว คือ สัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิต, พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย, จำนวนบุตร และสถานภาพสมรส โดยตัวแปรที่สามารถอธิบาย การถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายและจิตใจได้มากที่สุด คือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 38.8 โดยมีรายละเอียดดังนี้

การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางร่างกาย พบว่า หญิงที่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมมีโอกาสที่จะถูกทำร้ายทางร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต มากกว่า หญิงที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิต พบว่า หญิงที่มีสัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิตในระดับที่รักใคร่กันดี จะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต น้อยกว่า หญิงที่มีสัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิตในระดับที่ไม่ดี/มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต พบว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตมีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์จะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตไม่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเจ็บป่วยทางกาย/การมีโรคประจำตัว พบว่า หญิงที่มีการเจ็บป่วยทางกาย/มีโรคประจำตัวจะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต มากกว่า หญิงที่ไม่มีการเจ็บป่วยทางกาย/มีโรคประจำตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย พบว่า หญิงที่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์จะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต น้อยกว่า หญิงที่ไม่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมเล่นการพนันของสามี/คู่ชีวิต พบว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตมีพฤติกรรมเล่นการพนันจะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตไม่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ระดับการศึกษาของสามี/คู่ชีวิต พบว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมจะมีโอกาสถูกทำร้ายร่างกายจากสามี/คู่ชีวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คู่ชีวิตมีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จำนวนบุตร พบว่า หญิงที่มีจำนวนบุตรมากจะมีโอกาสถูกทำร้ายจากสามี/คู่ชีวิต น้อยกว่า หญิงที่มีจำนวนบุตรน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สถานภาพสมรส พบว่า หญิงที่มีสถานภาพสมรสแต่งงานและมีการจดทะเบียนสมรสจะมีโอกาสถูกทำร้ายจากสามี/คู่ชีวิต น้อยกว่า หญิงที่มีสถานภาพสมรสแต่งงานที่ไม่มีการจดทะเบียนสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้ายทางด้านจิตใจกับปัจจัยทางจิตสังคม

ตัวแปร	B	t	P-value
การใช้ความรุนแรงในครอบครัว เดิม	0.358	7.150	0.000**
ระดับการศึกษาของสามี/คู่ชีวิต	0.230	4.533	0.000*
สัมพันธ์ภาพกับสามี/คู่ชีวิต	- 0.178	- 3.629	0.000**
พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ของสามี/คู่ชีวิต	0.174	3.517	0.001**
พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ของหญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย	- 0.210	- 4.252	0.000**
การเจ็บป่วยทางกาย/การมีโรค ทางกาย	0.192	3.797	0.000**
บุคลิกภาพความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion)	0.129	2.557	0.000**
Constant		0.917	0.000**

$R^2 = 0.632$, $F = 25.043$, $Sig = 0.000^{**}$

* $p < .05$, ** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้ายทางด้านจิตใจกับปัจจัยทางจิตสังคม แสดงให้เห็นว่า จากตัวแปรอิสระทั้งหมด 26 ตัว มีตัวแปรอิสระ 7 ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตัวแปรอิสระเหล่านี้เป็นตัวอธิบายได้ดีที่สุดและสามารถรวมกันอธิบายการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางจิตใจของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน ได้ร้อยละ 63.2 โดยสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.000 ตัวแปรอิสระที่มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการถูกคูชิวิตทำร้ายทางร่างกายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มี 5 ตัว ได้แก่ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม, ระดับการศึกษาของสามี/คูชิวิต, พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามี/คูชิวิต, การเจ็บป่วย/การมีโรคประจำตัวทางกาย และบุคลิกภาพความกล้าแสดงออก ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อการถูกคูชิวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มีเพียง 2 ตัว คือ สัมพันธภาพกับสามี/คูชิวิต, พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยตัวแปรที่สามารถอธิบาย การถูกคูชิวิตทำร้ายทางร่างกายและจิตใจได้มากที่สุด คือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 35.8 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางจิตใจ พบว่า หญิงที่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมมีโอกาสที่จะถูกทำร้ายทางจิตใจจากสามี/คูชิวิต มากกว่า หญิงที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ระดับการศึกษาของสามี/คูชิวิต พบว่า หญิงที่สามี/คูชิวิตมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมจะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คูชิวิตมีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สัมพันธภาพกับสามี/คูชิวิต พบว่า หญิงที่มีสัมพันธภาพกับสามี/คูชิวิตในระดับที่รักใคร่กันดี จะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต น้อยกว่า หญิงที่มีสัมพันธภาพกับสามี/คูชิวิตในระดับที่ไม่ดี/มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามี/คูชิวิต พบว่า หญิงที่สามี/คูชิวิตมีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์จะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คูชิวิตไม่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้ายจิตใจ พบว่า หญิงที่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์จะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต น้อยกว่า หญิงที่ไม่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเจ็บป่วยทางกาย/การมีโรคประจำตัว พบว่า หญิงที่มีการเจ็บป่วยทางกาย/มีโรคประจำตัวจะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต มากกว่า หญิงที่ไม่มีการเจ็บป่วยทางกาย/มีโรคประจำตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บุคลิกภาพความกล้าแสดงออก พบว่า หญิงที่มีบุคลิกภาพแบบกล้าแสดงออกจะมีโอกาสถูกทำร้ายจิตใจจากสามี/คูชิวิต มากกว่า หญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประเด็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้ายในบ้านพักฉุกเฉิน

1. ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา
2. ประวัติครอบครัวเดิม (Family Origin) ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ระหว่างบิดากับมารดา บิดากับบุตร มารดากับบุตร พี่กับน้อง การอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอน ค่านิยมและวัฒนธรรมในครอบครัว รวมทั้งประวัติในการคบหาก่อนมาอยู่ร่วมกัน หรือแต่งงานกัน และสาเหตุการตัดสินใจ
3. ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ระหว่างสามีกับภรรยา บิดากับบุตร มารดากับบุตร
4. รายละเอียดและกลไกของการถูกทำร้าย
5. ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ
6. ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเอง และสามี
7. Social Support
8. กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์
9. ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

กรณีศึกษาที่ 1

อายุ 30 ปี

ประเภทการถูกทำร้าย : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวขาว รูปร่างสันทัด ผอมยาว มีแผลเป็นที่หน้า ขณะสนทนาบางครั้งก้มหน้า และร้องไห้ทุกครั้งเมื่อกล่าวถึงพ่อและสามี

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาเป็นบุตรคนที่ 1 โดยมีน้องสาว 1 คน บิดาเป็นข้าราชการระดับต้น มารดามีอาชีพขายขนม ทำกับข้าวขาย โดยบิดาเป็นคนเจ้าชู้ และดื่มเหล้าเป็นประจำ มักทะเลาะมีปากเสียงกับมารดาบ่อยครั้ง ในวัยเด็กประมาณ 14-15 ปี กรณีศึกษาเคยถูกพ่อพยายามปลุกปล้ำ เนื่องจากพ่อมีความเข้าใจผิดว่า กรณีศึกษาไม่ใช่ลูกที่แท้จริง และประกอบกับพ่ออยากมีลูกเป็นผู้ชาย กรณีศึกษาได้นำเรื่องดังกล่าวเล่าให้แม่ฟัง ทำให้พ่อและแม่ทะเลาะทุบตีกัน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้กรณีศึกษาไม่สบายใจมาก

ในช่วงนั้นกรณีศึกษามีเพื่อนชาย จึงอยากไปอยู่กับเพื่อนชาย เพราะไม่อยากอยู่กับพ่อและแม่ แต่ต่อมามีเรื่องไม่เข้าใจกันจึงเลิกรากันไป และไม่นานก็มีเพื่อนชายคนใหม่ซึ่งเป็นสามีคนปัจจุบัน

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

สามีของกรณีศึกษามีอาชีพรับราชการ สามีเริ่มแรกเป็นคนเฉย ๆ ไม่ค่อยพูด ไม่เที่ยวเตร่ และเป็นคนดี จึงตัดสินใจอยู่ด้วยกัน โดยคบหาดูใจกันเพียง 1 ปี ซึ่งกรณีศึกษาได้ตั้งใจไปอยู่กับสามีเร็วขนาดนั้น แต่เนื่องจากมีเหตุการณ์ที่ทำให้ถูกสามีปลุกปล้ำ จึงเลยตามเลย ประกอบกับตนเองเป็นคนที่ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ไม่อยากอยู่กับพ่อกับแม่ และคิดว่าอนาคตคงจะดีกว่านี้

อยู่กันได้ 3 เดือน ก็ตั้งครวรรค์ จึงทำให้ตนเองเรียนไม่สำเร็จ จึงมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมปีที่ 3 และท้ายสุดตัดสินใจทำแท้งเอาลูกออก ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน กรณีศึกษาจะเป็นแม่บ้าน ทำงานบ้าน เลี้ยงลูก และรับจ้างซักผ้า เนื่องจากเงินเดือนที่สามีให้ไม่พอใช้

ภายหลังกันอยู่กันจนมีลูกชาย 2 คน คนโตอายุ 2 ปี คนเล็กอายุ 11 เดือน สามีมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เริ่มสูบบุหรี่ กินเหล้า เล่นการพนัน ไม่ค่อยกลับบ้าน และเจ้าชู้ จึงมีเหตุการณ์ทะเลาะกันบ่อยครั้ง ถึงขั้นทำร้ายร่างกาย

ต่อมากรณีศึกษาได้หนีสามีไปหางานทำนอกบ้านที่ห้างสรรพสินค้า โดยนำลูกไปให้แม่ตนเลี้ยง เมื่อลูกคนโตอายุได้ 4 ปี แต่ก็กลับมาอยู่ร่วมกันใหม่เพราะสามีตามง้อ และสัญญาว่าจะปรับปรุงตัว หลังจากนั้นไม่นานก็แยกกันอยู่อีกครั้ง เนื่องจากสามีไปมีพฤติกรรมเช่นเดิม รวมทั้งชอบตามหึงหวงตนเองที่ทำงานจนทำให้ต้องออกจากงาน และมีการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายกันรุนแรงมากขึ้น สุดท้ายกรณีศึกษาจึงขอหย่ากับสามี โดยให้ลูกสามีไปเลี้ยง

ปัจจุบันจึงมาพักอาศัยที่บ้านพักฉุกเฉิน เพราะไม่สามารถกลับไปอยู่กับพ่อแม่ได้ และฝึกอาชีพ เพื่อออกไปแล้วจะได้หางานทำ

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกาย และจิตใจ

หน้าบวม ถูกตีจนสลบ ตาทั้งสองข้างปิด แก้วหูร้าว มีเลือดออกจากหู ไม่ได้ยินเสียงอะไรเลย

มีความหวาดกลัว และไม่ยอมเริ่มต้นมีครอบครัวใหม่ เคยมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และเคยทำร้ายตนเอง รู้สึกแค้น และเจ็บช้ำน้ำใจกับสามีมาก

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเอง และสามี

มองตนเองว่าเป็นคนโชคร้าย รู้สึกด้อยค่า ขาดความมั่นใจ กลัวความล้มเหลวในอนาคต มองสามีเริ่มแรกเป็นคนดี ออบอุน รักครอบครัว แต่ระยะหลังเปลี่ยนแปลงไปเป็นคนละคน เพราะติดเพื่อน ดื่มสุรา เล่นการพนัน

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- การต่อสู้
- ประชด
- หลบหนี
- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย
- นั่งสมาธิ เข้าวัดทำบุญให้จิตใจสงบ

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

หางานทำ เพื่อส่งเงินไปเลี้ยงลูก และจะไม่มีครอบครัวใหม่อีก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 2

อายุ 32 ปี

ประเภทการถูกร่ำร้าย : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวสองสี รูปร่างลีนท้วม ผอมลั่น แต่งกายสะอาด พุดจาสุภาพเรียบร้อย

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 2 เป็นบุตรคนโต มีน้องอีก 1 คน พ่อแม่มีอาชีพทำไร่ทำสวน แต่มีที่นาเป็นจำนวนมากฐานะปานกลาง ครอบครัวมีความอบอุ่น รักใคร่กันดี

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

กรณีศึกษาที่ 2 คบหาใจกับสามีมาตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมต้น สาเหตุของการตัดสินใจแต่งงานเป็นเพราะสามีได้เข้ามาอนในห้องของตนด้วยอาการมีเมมา แต่ในขณะนั้นกรณีศึกษาที่ 2 ไม่อยู่ในบ้าน และพ่อกับแม่ก็อยู่บ้านอีกหลังหนึ่งใกล้เคียงกัน ญาติผ่านมาเห็นเข้า ผู้ใหญ่จึงตกลงให้หมั้นกันไว้ก่อน เพราะเป็นการผิดผี ผู้หญิงเป็นฝ่ายเสียหาย และเมื่อเรียนจบจึงจะแต่งงานกัน แต่กรณีศึกษาที่ 2 ไม่เคยรู้พื้นฐานครอบครัวของสามีมาก่อน เพราะเพิ่งคบกันมาได้แค่ 6 เดือน

หลังจากกรณีศึกษาที่ 2 เรียนจบสายอาชีพ ก็ได้ทำงานเป็นลูกจ้างประจำที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ต่อมาเมื่ออายุ 23 ปีก็ตั้งครรรภ์ได้ 6 เดือน ขณะนั้นสามีมีอาชีพรับเหมาทำงานในโรงงาน ช่วงนั้นสามีเริ่มเปลี่ยนไปมีอารมณ์ โมโห รุนแรง ทำลายของ ทูบพัดลม ตู้เย็น บางครั้งไม่กลับบ้านเลย 2-3 วัน และเล่นการพนัน

กรณีศึกษาที่ 2 เริ่มถูกร่ำร้ายเมื่อมีลูกคนที่ 2 ขณะตั้งครรรภ์ได้ 7 เดือน เพราะจ่ายเงินค่ายาให้ลูกเกิน จึงถูกเตะ จากนั้นก็มีเหตุให้โดนทำร้ายเป็นต้นมาและโดนทำร้ายรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ พ่อแม่ของกรณีศึกษาที่ 2 ทนไม่ไหวจึงขอให้แยกกันอยู่ โดยกลับมาอยู่กับพ่อและแม่ แต่สามีก็ตามมารังควาน และทำร้ายเมื่อมีโอกาส ซึ่งในช่วงแรกๆจะถูกทำร้ายเมื่อสามีดื่มเหล้าและเมมา แต่ต่อมาในระยะหลังถึงแม้สามีจะไม่ดื่มสุรา ก็มักจะหาเรื่องและทำร้ายอย่างไม่มีเหตุผล

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

กรณีศึกษาที่ 2 เล่าว่าบางครั้งจะมีความรู้สึกวิตกกังวล บางครั้งประสาทเสีย เพราะกลัวจะถูกทำร้าย ในการถูกทำร้ายทุกครั้ง จะมีบาดแผลและรอยฟกช้ำดำเขียว ตาเขียว หน้าบวม ปากถูกอยู่บนร่างกาย ทำให้อับอายเพื่อนร่วมงาน ทุกวันนี้พี่น้องรวมจะไม่ค่อยดี เพราะถูกตบอย่างแรงบ่อยครั้ง

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

กรณีศึกษาที่ 2 คิดว่าตนเองเป็นคนโง่ และคิดว่าโลกนี้โหดร้ายมาก ไม่มีอะไรที่ดีสำหรับชีวิตในช่วงแรกยอมทนเพราะไม่อยากให้ลูกมีปัญหาในอนาคต และคิดว่าเป็นความผิดของตนเองที่เกิดเป็นผู้หญิง ไม่สามารถมีสามีได้ 2 คน อยากมีสามีคนเดียว ตัวเดียวเมียเดียว และเป็นพ่อของลูก อยากให้ครอบครัวอบอุ่น ลูกไม่มีปมด้อย ที่ทนอยู่เพื่อลูกมีได้นี้ถึงตนเองเลย และมีความหวังว่าพอสามีแก่ตัวแล้วน่าจะเลิกพฤติกรรมรุนแรงลงได้

กรณีศึกษาที่ 2 มองว่าสามีเป็นอารมณ์ร้อน รุนแรง ไม่มีเหตุผล และไม่เคยให้เกียรติตนเลย และเป็นเพราะครอบครัวเดิมของสามี มีการให้ความรุนแรง คือ พ่อและแม่จะมีการทะเลาะและทำร้ายร่างกายกัน สามีจึงเห็นเรื่องการทำร้ายร่างกายภรรยาเป็นเรื่องธรรมดาของการมีชีวิตคู่

กรณีศึกษาที่ 2 คิดว่าเพราะไม่ได้ศึกษาพื้นฐานของครอบครัวสามีมาก่อน และแต่งงานกันแบบตกบันไดพลอยโจน โดยครอบครัวของตนมีความเชื่อเรื่องผีดุผี จึงทำให้ชีวิตต้องเป็นเช่นนี้ ทั้งๆที่น่าจะมีชีวิตที่ดีกว่านี้

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

มี คือ พ่อและแม่ จะช่วยให้การปรึกษา และช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อน

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- การต่อสู้
- หลบหนี
- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย
- คิดวางแผนฆ่าสามีตอนหลับ
- นั่งสมาธิ เข้าวัดทำบุญให้จิตใจสงบ

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต
เลี้ยงดูลูกสองคนให้ดี และพาพ่อกับแม่หาที่อยู่ใหม่ เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยไม่คิดพึ่งสามี
อีกต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 3

อายุ 34 ปี

ประเภทการถูกร่ำ : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวคล้ำ รูปร่างสั้นท้วม ผมหงอก หน้าตาดี

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 3 เป็นคนกรุงเทพฯ เป็นลูกคนสุดท้อง พ่อและแม่มีอาชีพรับราชการ และถูกยกเป็นบุตรบุญธรรมของลุงและป้าตั้งแต่จำความไม่ได้ ป้าและลุงเลี้ยงดูด้วยความรักและความอบอุ่น แต่เมื่อกรณีศึกษาที่ 3 อายุได้ 10 ปี ป้าลมป่วยหนักตนจึงกลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริง โดยที่พ่อแม่และกรณีศึกษาที่ 3 ไม่ได้สนิทกันเลย

กรณีศึกษาที่ 3 เคยตั้งครรภ์กับแฟนคนแรก ฝ่ายชายไม่ยอมรับ จึงต้องทำแท้ง เมื่อครั้งเรียนปวช.

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

หลังจากเรียนจบก็ได้พบกับสามี ซึ่งขณะนั้นทำงานเป็นช่างภาพอิสระ กรณีศึกษาที่ 3 ได้ลาออกจากงาน และไปอยู่กับสามีที่ต่างจังหวัด ท่ามกลางความไม่พอใจของพ่อและแม่ หลังจากคบกันได้ 3-4 เดือนก็ตั้งครรภ์ ส่วนสามีเคยแต่งงานและมีลูกติดมาด้วย 1 คน

เมื่อกรณีศึกษาที่ 3 ตั้งครรภ์ได้ 6 เดือน จึงพบกับความรุนแรงของสามี คือ ทุกครั้งที่ไม่ว่าสามีจะดูตัวอย่างรุนแรง และหยาบคาย เช่นเรื่องการทำแท้งมาก่อน และหาว่าพ่อแม่ชายเธอให้กับสามีเนื่องจากพ่อแม่ของกรณีศึกษาที่ 3 ให้สามีช่วยจ่ายค่าบ้านให้แทนค่าสินสอด หากทะเลาะกันก็จะจับตนเองเหวี่ยงไปมา จากนั้นก็มีการทะเลาะกัน และทำร้ายร่างกายเรื่อยมาบ่อยครั้งที่ถึงกับต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อไปรักษาตัว และบ่อยครั้งที่ต้องอุ้มลูกพาหนี แต่ไม่สำเร็จ และยังคงถูกข่มขู่อีกด้วย

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

กรณีศึกษาที่ 3 เล่าว่า เคยคิดตัดสินใจจะฆ่าตัวตาย โดยผูกคอกับเหล็กตัดแต่เชือกหลุด จึงไม่สำเร็จ เคยถูกต่อยและลื่นล้ม ตอนเพิ่งคลอดลูกใหม่ๆ จนเลือดไหลเพราะฝีเย็บฉีก หัวบวมเพราะถูกโขกกับพื้น หรือกำแพง น้ำหนักลด 20 กิโลกรัม ภายใน 1 เดือน ไม่กินไม่นอนเพราะเครียดมาก หลังจากที่หนีสามีมาอยู่กับลุง และรู้สึกหวาดกลัวทุกครั้งที่ต้องเจอกับสามี เกรงว่าสามีจะทำร้าย

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

กรณีศึกษาที่ 3 คิดว่าสาเหตุที่ตนโดนทำร้ายทุกครั้งเพราะไปยั่วโมโหสามีเอง ทำให้สามีต้องทำร้ายตนและต้องร้องไห้เสียใจเพราะทำร้ายตน จึงตัดสินใจที่จะทนอยู่กับสามีต่อไป ในบางครั้งจะมีความรู้สึกทั้งรักและเกลียดสามีด้วยในเวลาเดียวกัน เคยคิดวางแผนฆ่าสามีเพราะหึงสามีที่ไม่มีผู้หญิงใหม่

กรณีศึกษาที่ 3 คิดว่าสามีของตนเป็นคนอารมณ์ไม่ปกติ คือเวลาโกรธจะโมโหรุนแรง และห้ามตนเองไม่ได้เหมือนเป็นคนบ้า แต่พอหายโมโหหรือได้สติก็จะเสียใจและร้องไห้กับสิ่งที่ตนทำไป เพราะกลัวว่ากรณีศึกษาที่ 3 จะหนีไป และไม่อยู่กับเขา เนื่องจากสามีเป็นกั๊กการอยู่คนเดียว และคิดว่าตนมีคุณค่าต่อสามี เพราะทุกครั้งที่ตนหนีสามีจะมาตามและร้องไห้ขออภัยตนเองเพื่อให้ตนเองกลับไปอยู่ด้วย

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

มี คือ ลุงที่เลี้ยงมาตั้งแต่เล็ก โดยให้ความปกป้อง เป็นที่ปรึกษา และให้ที่พักหลบภัยจากสามี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- การต่อสู้
- หลบหนี
- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย
- คิดวางแผนฆ่าสามี

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

พักรักษาตัวให้หาย และกลับไปเลี้ยงลูกที่ฝากไว้กับลุง และจะไม่กลับไปคืนดีกับสามีอีกไม่ว่าสามี จะมาง้อจนมากเท่าไร ก็จะไม่ใจอ่อน และจะฟ้องหย่าสามีเพื่อขอค่าเลี้ยงดูบุตร เพราะสามีมีฐานะดีกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 4

อายุ 29 ปี

ประเภทการถูกรังแก : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวขาว รูปร่างสันทัด ผอมยาว หน้าตาดี หมวยคล้ายคนจีน ที่แก้ม และต้นแขน มีรอยแผลเป็น คล้ายรอยถูกรังแก

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 4 เกิดมาในครอบครัวที่มี ปู่ ย่า และอา เป็นผู้เลี้ยงดู เนื่องจากบิดาไปทำงาน เป็นกูกอยู่ต่างประเทศ ส่วนมารดาไม่เคยรู้จัก และไม่เคยเห็นหน้า กรณีศึกษาที่ 4 จึงเป็น ลูกบุญธรรมของอา ต่อมาอาได้แต่งงานใหม่กับคนต่างชาติ และกรณีศึกษาที่ 4 ได้ขอมาอยู่กับปู่ และย่า ต่อมาได้ขอไปเรียนกับพ่อที่ต่างประเทศ จนอายุ 13 ปี จึงกลับมาเรียนโรงเรียนประจำใน กรุงเทพฯ และมาอยู่ในความปกครองของพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยง และเรียนจบชั้นอุดมศึกษา เมื่อกลับมาทำงานทำที่บ้านเกิด คือจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้พบกับสามี

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

สามีของกรณีศึกษาที่ 3 ได้มีลูกและภรรยาอยู่แล้ว แต่ในภายหลังก็เลิกกันไป และหันมาเป็นแฟนกับกรณีศึกษาที่ 4 เมื่อคบกันได้ 6 เดือน ทดลองอยู่ร่วมกัน 1 ปี ภายหลังแต่งงานแต่ไม่จดทะเบียนสมรส ตลอดมาอยู่ด้วยกัน 3 ปี ไม่เคยทะเลาะกันเลย จนเมื่อกรณีศึกษาที่ 4 เข้ามาอยู่ในบ้านของสามี มักทะเลาะกันเพราะเรื่อง พ่อกับแม่ของสามี และลูกติดที่อยู่ร่วมกันในบ้าน และความเจ้าชู้ของสามี

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

ในการทะเลาะกับสามี สามีจะทุบทำลายข้าวของในบ้าน และทุบตี กัด และบางครั้งมีเพศสัมพันธ์ด้วยความรุนแรงจนอวัยวะเพศฉีกขาด จนต้องไปโรงพยาบาลเพื่อเย็บแผล

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

กรณีศึกษาที่ 4 กล่าวว่า สามีเป็นคนโรแมนติคมาก และตนเองก็เป็นคนชอบคนโรแมนติค ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นเจ้าของหญิง และสามีเป็นองค์กรักษ์ จะเป็นแบบนี้ทุกครั้งหลังจากที่ทะเลาะกัน

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

มี คือ พ่อแม่บุญธรรม กรณีศึกษาที่4 จะไปหาเวลาที่ทะเลาะกับสามี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- หลบหนี

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

จะกลับไปเลิกกับสามีให้ได้ เพราะคิดว่าน่าจะง่ายเนื่องจากกรณีศึกษาที่4 มีได้จดทะเบียนกับสามี และไม่มีลูกด้วยกัน และจะไม่ใจอ่อนกับความโรแมนติคของสามีอีก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 5

อายุ 38 ปี

ประเภทการถูกรังแก : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวขาว ร่างท้วม ผมหสั้น ร่าเริงแจ่มใส ยิ้มเก่ง และอารมณ์ดี

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 5 อยู่ในครอบครัวค้าขาย มารดาเสียชีวิตตั้งแต่ยังเด็ก และบิดามีภรรยาใหม่ 2 คน กรณีศึกษาที่ 5 มีพี่น้อง 5 คน ทุกคนจึงอาศัยอยู่กับป้าซึ่งเป็นโสด กรณีศึกษาที่ 5 เรียนไม่จบมหาวิทยาลัยเพราะบิดาไม่ส่งเสริมให้เรียนเนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้หญิงไม่ต้องเรียนมาก เมื่ออายุ 20 ปี จึงได้พบกับสามี

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

กรณีศึกษาที่ 5 มีอายุน้อยกว่าสามีเกือบ 1 รอบ ที่ตัดสินใจอยู่กับสามีเพราะอยากแต่งงาน และสามีเป็นคนที่หน้าตาดีและบุคลิกภาพดี มีหน้าที่การงานที่ดี ต่อมาสามีได้ให้กรณีศึกษาที่ 5 ลาออกจากงานเพื่อมาเป็นแม่บ้าน เหตุการณ์แรกที่ทะเลาะกันเกิดขึ้นเมื่อกรณีศึกษาที่ 5 ตั้งครรภ์ได้ 7-8 เดือน แค่อารมณ์ขี้ใจกันเล็กน้อย แต่สามีขู่และเยียบท้องว่าจะทำให้ลูกแท้ง

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

รู้สึกกลัวมากอย่างไม่รู้เหตุผล กลัวแบบลนลาน และมีความวิตกกังวลมาก เพราะสามีชอบทำท่าที่กดดัน ตามร่างกายมีรอยแผลเป็นถูกกัด มักตบหน้าต่อหน้าผู้อื่น และเคยคิดฆ่าตัวตาย เพราะแค้นสามีแต่ทำอะไรไม่ได้

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

กรณีศึกษาที่ 5 เล่าว่า เวลาสามีโกรธและไม่พูดด้วย จะรู้สึกอึดอัดมาก และตนเองเป็นหมาไม่มีอะไรดี มีความกลัวอยู่ตลอดเวลาไม่รู้ว่าชีวิตคู่ของคนปกติเขาเป็นอย่างไรกัน และคิดว่าตนเองจะต้องเป็นฝ่ายทนสามีต่อไป

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- หลบหนี
- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต
เล็งดู และหาอาชีพที่มั่นคงทำต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 6

อายุ 40 ปี

ประเภทการถูกทำร้าย : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิดำ ร่างท้วม ไม่ค่อยพูด ถามคำตอบคำ บ่อยครั้งชอบนั่งเหม่อลอย

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 6 เป็นบุตรคนเดียว ของพ่อและแม่ พ่อและแม่มีอาชีพทำไร่ทำสวน อยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี เรียนจบชั้นมัธยมปลายก็ออกมาช่วยพ่อและแม่ทำงาน ครอบครัวเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีทะเลาะกันบ้างแต่ไม่รุนแรง พบกับสามีเนื่องจากเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกันและสามีเป็นคนพิการ แขนใช้การได้ไม่ปกติ 1 ข้าง จึงไปช่วยทำงาน แต่ผู้ใหญ่เห็นว่าผิดผีจึงให้แต่งงานกัน

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

พบกับสามีเนื่องจากเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกันและสามีเป็นคนพิการ แขนใช้การได้ไม่ปกติ 1 ข้าง จึงไปช่วยทำงาน แต่ผู้ใหญ่เห็นว่าผิดผีจึงให้แต่งงานกัน แต่งงานตอนอายุ 19 ปี มีบุตรชาย 1 คน หลังจากแต่งงานได้ 5-6 เดือน กรณีศึกษาที่ 6 มักหนีกลับไปอยู่กับพ่อแม่ เพราะทะเลาะกันกับสามี ที่มีพฤติกรรมชอบเล่นการพนัน ดื่มสุราเมาแล้วชอบมีเรื่องทะเลาะวิวาท มักด่าทอพูดจาหยาบคายไม่ให้เกียรติ และขโมยเงินในบ้านไปเล่นการพนัน ชอบหึงหวงอย่างไม่มีเหตุผล

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

เสียใจที่ตนเองทำดีแล้วไม่ได้ดี มีเจ็บตัว ฟกช้ำเล็กน้อยทุกครั้งเพราะถูกเตะ

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

สงสารสามีมองว่าสามีเป็นคนพิการ อ่อนแอ และเป็นห่วงว่าจะไม่มีคนดูแล เพราะชอบทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ทั้งสงสารและเกลียดสามีในเวลาเดียวกัน

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- หลบหนี
- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย
- นั่งเฉย อดทน

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

จะหาทางกลับไปอยู่ดูแลสามี เพราะเชื่อว่าเขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมได้เมื่ออายุมากกว่านี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 7

อายุ 26 ปี

ประเภทการถูกรังแก : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวดำ ร่างผอมบาง ผมสั้นหยิก ผิวหนังดูสกปรก และมีกลิ่นตัว

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 7 อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้อง 3 คน ตนเองเป็นคนที2 และเป็นลูกสาวคนเดียว ในวัยเด็กพ่อจะรักลูกไม่เท่ากัน โดยรักลูกคนโตมากกว่า และตีน้องคนเล็ก ภายหลังพ่อเสียชีวิต แม่ ผูกคอตายตาม พ่อทำงานการรถไฟ แม่มีอาชีพขายของ เป็นคนจังหวัดนครพนม ตอนอายุ 6 ปี จากนั้นจึงเข้ามาอยู่กรุงเทพฯกับญาติเพื่อรักษาโรคประจำตัว กรณีศึกษาที่ 7 เรียกว่าแม่เลี้ยงซึ่งมีฐานะเป็นน้องสาวของแม่ ไม่เคยติดต่อพี่น้องอีกเลยเนื่องจากแยกย้ายไปมีครอบครัวหมด

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

กรณีศึกษาที่ 7 เคยมีสามีมาก่อนสามีคนปัจจุบัน 1 คนซึ่งเป็นตำรวจ แต่ได้เสียชีวิตในหน้าที่ มีลูกด้วยกัน 1คน ต่อมาสามีคนใหม่ อายุ 24 ปี เพราะอยากมีคนที่รับผิดชอบชีวิตเหมือนสามีคนก่อน สามีคนปัจจุบันอาชีพขับรถส่งนม อยู่ร่วมกัน 3 ปี มีลูกด้วยกัน 1 คน สามีกินเหล้า สูบบุหรี่ และเสพยาบ้า ตอนท้องได้ 5 เดือน สามีหลอกว่าจะกลับบ้านแต่หนีไปอยู่กับผู้หญิงคนใหม่ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท ในปีที3 เริ่มมีการทำร้ายร่างกาย ทั้งตี ตะ ทุบ ทำร้าย ตอนที่ท้อง

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

เป็นโรคเครียดต้องพบจิตแพทย์เป็นประจำ นอนไม่หลับ เห็นภาพหลอนเป็นตัวการ์ตูน ทั้งๆ ที่รู้ว่าไม่เป็นความจริง

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

สามีเป็นคนดีครึ่งหนึ่ง ไม่ดีครึ่งหนึ่ง เป็นคนรักลูก แต่ไม่เคยให้เงินภรรยาใช้ และคิดว่าเป็น เพราะไม่เข้าใจกัน กรณีศึกษาที่ 7 รู้สึกไม่ดี ไร้ค่า ไม่มีใครรัก และมีแต่คนทิ้งเรา บางครั้งคิดย้อนกลับไปเปรียบเทียบกับสามีคนแรก

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย ในขณะท้อง
- นิ่งเฉย อดทน ยอมให้ทำร้าย

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

หางานทำเพื่อเลี้ยงลูก และรักษาตัวเองให้หายจากโรคเครียด แต่ก็ยังไม่รู้ว่าจะมีหนทางอย่างไร เพราะตนเองไม่มีรายได้เลย และมีหนี้สิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 8

อายุ 33 ปี

ประเภทการถูกร่ำ : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวสองสี ตั้งครรภ์ 7 เดือน ผอมยาว ร่าเริงแจ่มใส รูปร่างสันทัด

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 8 เป็นคนจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่กับครอบครัวคือ พ่อ แม่ พี่ชาย น้องชาย ตนเอง เป็นลูกสาวคนเดียว ครอบครัวมีอาชีพปลูกหอมเก็บถั่ว กรณีศึกษาที่ 8 จะสนิทกับแม่มากกว่าพ่อ เนื่องจากพ่อจะเป็นคนเงียบๆ ไม่พูด และเข้มงวดกับลูกๆ พี่น้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่เข้ามาทำงานและมีครอบครัวในกรุงเทพมหานคร

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

กรณีศึกษาที่ 8 มีสามีทั้งสิ้น 2 คน คนแรกอยู่กินด้วยกันที่ปราจีนบุรี 7 – 8 ปี มีลูกสาวด้วยกัน 1 คน ปัจจุบันอายุ 8 ปี และฝากไว้กับพ่อและแม่เลี้ยง สาเหตุที่เลิกกันเพราะสามีดื่มแอลกอฮอล์ และชอบทุบตีทำร้ายอยู่เป็นประจำ และชอบไล่ออกจากบ้าน ตนจึงน้อยใจและกลับมาอยู่กับพ่อและแม่ ส่วนสามีคนที่สอง พบกันตอนรับจ้างทำถนนที่จังหวัดเพชรบูรณ์ คบหาดูใจกัน 1 – 2 ปี ได้เสียกัน พ่อฝ่ายชายทราบว่าท้องก็เลยหลบหนีไปกับหญิงอื่น โดยกรณีศึกษาที่ 8 เคยโทรตามแต่ก็ไม่เป็นผล ทำให้ครอบครัวที่บ้านอับอายที่ท้องไม่มีพ่อ จึงสามารถอยู่ที่บ้านตนเองได้ เนื่องจากบิดาไม่ยอมรับ

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

คิดว่าตนเองด้วยค่า และเป็นคนที่สร้างปัญหาให้พ่อกับแม่ตลอดเวลา เคยคิดวางแผนฆ่าตัวตายเพื่อแก้ไขปัญหา

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

เพศชายเป็นเพศที่เห็นแก่ตัว และตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องมีผู้ชายรับผิดชอบ

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย ในขณะท้อง
- นิ่งเฉย อดทน ยอมให้ทำร้าย

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

หางานทำและจะนำลูกไปฝากเลี้ยงไว้ที่บ้านทานตะวัน เพื่องานมั่นคงแล้วก็จะรับลูกมาอยู่ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 9

อายุ 23 ปี

ประเภทการถูกรังแก : ด้านร่างกายและจิตใจ

ลักษณะโดยทั่วไปของกรณีศึกษา

หญิงไทย ผิวขาว เพิ่งคลอดบุตรได้ 2 เดือน อุ้มลูกมาด้วยตนเองให้สัมภาษณ์

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

กรณีศึกษาที่ 9 เป็นบุตรคนเดียว อาศัยอยู่กับพ่อ และญาติทางพ่อ แม่เลิกกับพ่อและทิ้งไป ไม่เคยเห็นหน้าแม่มาก่อน ครอบครัวให้ความรักความอบอุ่นดีถึงแม้ว่าจะไม่มีแม่ ภายหลังพ่อ เสียชีวิต จึงขาดการติดต่อกับญาติไป

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

กรณีศึกษาที่ 9 พบกับสามีจากที่ตนเองไปเที่ยวกลางคืน คบหาดูใจกันเกือบปีตัดสินใจไป อยู่กับสามีที่บ้าน ครอบครัวสามีมีอาชีพเปิดร้านขายอาหารตามสั่ง พ่อกับแม่ของสามีไม่ค่อยชอบ กรณีศึกษาที่ 9 แต่ก็ไม่ค่อยสนใจเพราะต้องขายของ สามีเป็นคนติดเพื่อนมาก ไม่ค่อยอยู่ติดบ้าน และไม่ได้ทำงาน ระยะเวลาจึงมีปากเสียงกันบ่อยครั้ง และมีการทำร้าย ทบตี จนกระทั่งกรณีศึกษา ที่ 9 ตั้งครรภ์ได้ 2 เดือน จึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านโดยไม่บอกใครว่าตั้งครรภ์เพราะทนพฤติกรรม สามีไม่ไหว จนปัจจุบันสามีก็ไม่ทราบตัวตนห้อง และมาตลอดลูกที่บ้านพักฉุกเฉิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

รู้สึกตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีใครรัก และหวาดกลัวถูกสามีทำร้าย หมดกำลังใจ เคยคิดฆ่าตัวตาย และคิดไปทำแท้ง แต่ทำไม่ได้เพราะท้องแก่เกินไป

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

สามีเป็นคนอารมณ์ร้อน ติดเพื่อน ตนเองไม่มีอิสระ เป็นทาสของสามี ที่จะต้องอยู่ในบ้าน โดยที่สามีจะออกไปไหนก็ได้ และไม่เคยให้เงินใช้

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- ทำร้ายตนเอง คิดฆ่าตัวตาย
- ต่อสู้
- หลบหนี

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

หางานทำ และออกไปอยู่กับแฟนใหม่ แต่ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าควรจะยกลูกให้บ้านพัก
ลูกเงินดีหรือไม่

กรณีศึกษาที่ 10

อายุ 21 ปี

ประเภทการถูกทำร้าย : ด้านจิตใจ

หญิงไทย ผิวดำ เพ็งคลอดบุตรได้ 6 เดือน อุ้มลูกมาด้วยตนเองให้สัมภาษณ์ หน้าตาดี

ประวัติครอบครัว (Family Origin)

ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดแพร่ กรณีศึกษาที่ 10 อยู่กับพ่อแม่ และตายาย มีพี่น้อง 3 คน แม่เป็นคนใจดี และพ่อเป็นคนเข้มงวดกับลูก พูดคำไหนคำนั้น กรณีศึกษาที่ 10 จึงไม่ค่อยสนิทกับพ่อ ครอบครัวมีฐานะยากจน และต้องรับเลี้ยงหลานของแม่อีก 2 คนซึ่งพ่อแม่ตายจากการเป็นโรคเอดส์ อยู่กับครอบครัวถึง 18 ปี และมาทำงานที่สมุทรสาครที่โรงงานปลากระป๋อง มาอยู่กับน้ำ ได้มาพบกับสามี

ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

หลังจากที่พบกับสามีคบหาดูใจกัน 2 ปี ปีที่ 3 จึงตัดสินใจเช่าบ้านอยู่ด้วยกัน แต่ก็มีปัญหา กับแม่ของสามี เพราะแม่ของสามีเล่นการพนันแล้วชอบมาขอเงิน และแม่สามีก็ไม่ค่อยชอบหน้าตน จึงยุให้ลูกไปทำงานที่ได้วัน กรณีศึกษาที่ 10 จึงถูกทิ้ง และสามีก็ไม่รับทราบว่าเป็นที่ตั้งครรภ์ และแม่สามีหาว่าตนไปมีคู่ และตั้งครรภ์

ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ

เสียใจ เครียดมาก ไม่รู้ว่าจะไปทางใดดี

ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

น้อยใจที่สามีไม่รับผิดชอบ และคิดว่าเป็นเพราะแม่ของสามีที่ทำให้สามีเปลี่ยนไป ทั้ๆ สามีเคยเป็นคนดีมาก ระยะเวลาที่คบบุหรื กินเหล้า เพราะเครียดที่ไม่มีเงินให้แม่ แต่ตอนหลังก็คิดว่า ไม่ควรรอสามีให้กลับมาควรจะพึ่งตนเอง

การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

ไม่มี

กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์

- คิดฆ่าตัวตาย
- ทนทำใจ

ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

กลับไปทำงานทำที่โรงงาน และฝากลูกให้อาเลี้ยง หรือแม่เลี้ยง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดและกลไกของการถูกทำร้ายของกรณีศึกษาที่ 1 – 10

ช่วงแรก

ในการอยู่ร่วมกัน ผู้หญิงทุกคนจะมองว่าตนเองเป็นผู้หญิงที่โชคดีที่ได้แต่งงานกับสามี เพราะสามีเป็นคนดี ขยันทำมาหากิน เป็นคนจริงใจ และอ่อนหวาน เข้าใจตนเอง

ช่วงที่สอง

เป็นช่วงที่ผู้หญิงถูกทำร้ายมากขึ้น โดยเริ่มมีการตบ ตี เตะ ด่าทอ และทำลายข้าวของในบ้าน ซึ่งระยะนี้ผู้หญิงแต่ละคนจะมีการประเมินสถานการณ์แตกต่างกันออกไป ได้แก่ บางคนเลือกที่จะต่อสู้ หนีจากสถานการณ์ การประนีประนอม หรือหาที่พึ่งทางใจ แต่ไม่มีรายใดตัดสินใจเลิกกับสามีในระยะนี้ เพราะ ต้องการมีผัวเดียวเมียเดียว หวังว่าสามีจะเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ยุติการความเป็นแม่ หาแหล่งสนับสนุนทางสังคม เช่นเพื่อน ญาติสนิท

ช่วงที่สาม

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีความถี่มากขึ้น และรุนแรงขึ้น โดยไม่สามารถทำนายล่วงหน้าได้ว่า จะเกิดขึ้นเมื่อใด ในระยะนี้ผู้หญิงเริ่มประเมินสถานการณ์ และส่วนใหญ่เริ่มคิดที่จะเลิกกับสามี หรือหนีไป มีบางรายคิดที่จะฆ่าตัวตาย หรือวางแผนฆ่าสามี

ช่วงที่สี่

ระยะการตัดสินใจ และวางแผนชีวิตใหม่ โดยผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่คิดกลับไปหาสามีอีก มีเพียงบางรายที่คิดจะกลับไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 28.80 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากแต่งงานแล้ว ร้อยละ 91.90 โดยมีการไม่จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 79.52 ซึ่งใช้ชีวิตคู่แยกกันอยู่ ร้อยละ 63.45 และใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 16.07 และร้อยละ 97.40 ของกลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธ มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) มากที่สุด ร้อยละ 44.60 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 72.0 โดยเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน ร้อยละ 46.49 และอาชีพไม่ใช้แรงงาน ร้อยละ 25.51 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ร้อยละ 75.65 ซึ่งเป็นรายได้ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 4,000 บาท) เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.10 รองลงมา มีรายได้ระดับปานกลาง (4,001-6,000 บาท/เดือน) ร้อยละ 27.30 และส่วนใหญ่มีสามี / คู่ชีวิตที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) ร้อยละ 27.70 รองลงมา คือ การศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ร้อยละ 24.0 และประกอบอาชีพ ร้อยละ 77.1 โดยเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน ร้อยละ 45.39 และไม่ใช้แรงงาน ร้อยละ 22.51 โดยมีส่วนใหญ่มีรายได้ร้อยละ 76.01 ซึ่งเป็นรายได้ในระดับปานกลาง (5,001-7,000 บาท/เดือน) เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.75 รองลงมา มีรายได้ระดับต่ำ (ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท) ร้อยละ 39.50 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัว เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 57.6 และมีจำนวนบุตร 1 คน ร้อยละ 49.4 มีระยะเวลาในการอยู่ร่วมกันกับสามี/คู่ชีวิตอยู่ระหว่าง 1 ปี 6 เดือน – 3 ปี ร้อยละ 30.6 โดยมีระยะเวลาในการคบกันก่อนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอยู่ระหว่าง 6 เดือน – 1ปี ร้อยละ 41.3 มีเหตุผลของการอยู่ด้วยกันกับสามี/คู่ชีวิตส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ มีความรัก ร้อยละ 47.60

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57.6 และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 42.4 โดยดื่มอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 26.94 มีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 13.7 โดย สารเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างใช้ได้แก่ ยาแก้ไอ ร้อยละ 6.30 มากที่สุด มีการเล่นพนันมาก ร้อยละ 15.9 โดยที่พบมากที่สุดคือ ไพ่/โดมิโน ร้อยละ 58.14 รองลงมาได้แก่ หวย/สลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 34.88 และมีความถี่ในการเล่นการพนันอยู่ในช่วงน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 2 ครั้ง / เดือน เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.04

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประวัติการเจ็บป่วยดังนี้ มีโรคประจำตัว ร้อยละ 15.10 โดยโรคประจำตัวทางกายส่วนใหญ่ที่พบคือ โรคภูมิแพ้ ร้อยละ 24.39 มีความถี่ในการพบแพทย์ทุกเดือน ร้อยละ 24.39 และกลุ่มตัวอย่างมีประวัติการเจ็บป่วยทางจิต ร้อยละ 15.1 โดยโรคเจ็บป่วยทางจิตที่พบมากที่สุดคือ โรคเครียด ร้อยละ 61.29 และ มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 32.26 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 69.4 และเคยรับการตรวจสุขภาพ ร้อยละ 30.6 โดยตรวจ 1 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 87.95 และส่วนมากมีภาวะสุขภาพโดยรวมแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 52.4

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับสามี ในลักษณะต่างคนต่างอยู่ ร้อยละ 35.80 พฤติกรรมของสามี/คูชีวิตส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 78.94 โดยมีระดับการดื่มน้อย ร้อยละ 48.34 มากที่สุด มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ร้อยละ 28.4 โดยสารเสพติดที่พบมากที่สุดคือ ยาบ้า และ ยาแก้ปวด/ยาแก้ไอ ร้อยละ 14.8 และ 11.8 และพบการเล่นการพนัน ร้อยละ 14.4 โดยการพนันที่เล่นคือ ไพ่ / โดมิโน และ หว่ย/ สลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 48.72 และ 33.33 ความถี่ของการเล่นการพนันน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 2 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 69.23

จากการวิจัยพบว่า ครอบครัวเดิมของกลุ่มตัวอย่างมีความรุนแรง ร้อยละ 23.60 โดยบุคคลที่เป็นสาเหตุของปัญหาความรุนแรงส่วนมากที่พบคือ พ่อ-แม่ ร้อยละ 45.31 และสาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่พบคือ การทะเลาะ / ทำร้ายร่างกาย และมีภรรยาบ่อย/การนอกใจ ร้อยละ 67.19 และ 14.06 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเครือข่ายระดับครอบครัว ร้อยละ 82.70 และมีเครือข่ายระดับประคอง ร้อยละ 17.30 โดยลักษณะการช่วยเหลือส่วนใหญ่ที่ได้รับ คือ การให้คำปรึกษา / กำลังใจและการปลอบใจ ร้อยละ 60.53 รองลงมาคือ การให้ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 25.53

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเผชิญความเครียดของหญิงที่ถูกสามี/คูชีวิตทำร้ายส่วนมากในระดับสูง ร้อยละ 84.50 และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อทั้งหมด โดยแต่ละข้อมีคะแนนเฉลี่ยเต็ม 1 พบว่า ข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ สามีเสีย/คูชีวิตพฤติกรรมเปลี่ยนไป (0.8303) รองลงมาคือ ท่าน หรือสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย (0.7823) ส่วนข้อที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ สมาชิกในครอบครัวต้องคดี (0.2509) และบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแยกเป็น 2 มิติ พบว่าในมิติที่ 1 ความหวั่นไหวในอารมณ์ (Neuroticism-Emotional Stability) กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะแบบไหวหวั่นในสภาวะอารมณ์ (Neurotic) ร้อยละ 74.90 และบุคลิกภาพ แบบมั่นคงในสภาวะอารมณ์ (Stable) ร้อยละ 25.10 และ

ในมิติที่ 2 ความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) พบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพ แบบเก็บตัว (Introvert) ร้อยละ 54.20 และบุคลิกภาพ แบบแสดงออก (Extrovert) ร้อยละ 45.80

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ จำแนกตามปัจจัยที่กำหนด ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิต

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การแต่งงานที่มีการจดทะเบียนสมรส, ระดับการศึกษาของหญิงที่ถูกทำร้าย, รายได้เฉลี่ยของหญิงที่ถูกทำร้าย, รายได้ของสามี/คู่ชีวิต, ประเภทครอบครัว, ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน, พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ประวัติการเจ็บป่วยทางกาย และภาวะสุขภาพโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยในเรื่อง อายุ, สถานภาพสมรส, ศาสนา, อาชีพของหญิงที่ถูกทำร้าย, อาชีพของสามี/คู่ชีวิต, จำนวนบุตร, ระยะเวลาคบกันก่อนใช้ชีวิตร่วมกัน, เหตุผลที่อยู่ร่วมกัน, พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของหญิงที่ถูกทำร้าย, พฤติกรรมการเล่นการพนันของหญิงที่ถูกทำร้าย, การตรวจสุขภาพ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทำร้ายร่างกายกับปัจจัยทางสังคม พบว่า สัมพันธภาพระหว่างสามี, พฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต, พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของสามี/คู่ชีวิต, การความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้าย, เครือข่ายระดับประคองของหญิงที่ถูกทำร้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยในเรื่องพฤติกรรมการเล่นการพนันของสามี/คู่ชีวิต พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายร่างกาย และในความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทำร้ายจิตใจกับปัจจัยทางสังคม พบว่า สัมพันธภาพระหว่างสามี, พฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต, พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของสามี/คู่ชีวิต, การความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยในเรื่องพฤติกรรมการเล่นการพนันของสามี/คู่ชีวิต และเครือข่ายระดับประคองของหญิงที่ถูกทำร้าย พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายจิตใจ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจกับปัจจัยทางจิต พบว่า บุคลิกภาพในมิติของความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยในเรื่องการเผชิญความเครียดของหญิงที่ถูกทำร้ายพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

ส่วนที่ 5 ผลการผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มี 5 ตัว ได้แก่ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม, พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต, การ

เจ็บป่วย/การมีโรคประจำตัวทางกาย, พฤติกรรมการเล่นการพนันของสามี/คู่ชีวิต และระดับการศึกษาของสามี/คู่ชีวิต ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงบ้านพักฉุกเฉินมีเพียง 4 ตัว คือ สัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิต, พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของหญิงที่ทำร้ายร่างกาย, จำนวนบุตร และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบาย การถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายและจิตใจได้มากที่สุด คือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 38.8

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหญิงที่ถูกทำร้ายทางด้านจิตใจกับปัจจัยทางจิตสังคม พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มี 5 ตัว ได้แก่ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม, ระดับการศึกษาของสามี/คู่ชีวิต, , พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสามี/คู่ชีวิต, การเจ็บป่วย/การมีโรคประจำตัวทางกาย และบุคลิกภาพความกล้าแสดงออก ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงบ้านพักฉุกเฉิน มีเพียง 2 ตัว คือ สัมพันธภาพกับสามี/คู่ชีวิต, พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของหญิงที่ทำร้ายร่างกาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบาย การถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางร่างกายและจิตใจได้มากที่สุด คือ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงที่ถูกทำร้ายทางจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 35.8

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ประวัติครอบครัวเดิม (Family Origin)

พบว่า ส่วนใหญ่กรณีศึกษามีสภาพของครอบครัวที่แตกแยก บิดามารดามักทะเลาะเบาะแว้งกัน และมักใช้ความรุนแรงทุบตีทำร้ายกัน ในบางรายเคยถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบิดามาก่อน โดยกลุ่มกรณีศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับบิดา

บางครอบครัวบิดามารดาหย่ากัน กลุ่มกรณีศึกษาบางส่วน มีได้อยู่ร่วมกันกับบิดามารดาตั้งแต่เด็ก มักอาศัยอยู่กับญาติ

กลุ่มกรณีศึกษา ส่วนใหญ่มีครอบครัวที่ไม่อบอุ่นและมักมีความคาดหวังว่าตนเองจะมีครอบครัวที่อบอุ่นบ้างในอนาคต

2.2 ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย

พบว่า ส่วนใหญ่มักตัดสินใจมีครอบครัวภายในระยะเวลา 1 ปี โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการไม่อยากอยู่กับบิดามารดา เพราะครอบครัวไม่อบอุ่น บางรายเกิดจากถูกเพื่อนชาย

ของตนเองปลุกปล้ำ จึงปล่อยเลยตามเลย เพราะมีความเชื่อว่าถ้าเสียตัวให้ใครแล้วก็ควรจะเป็นภรรยาของคนนั้นตลอดไป

ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้น้อย สามีและภรรยามีอาชีพรับจ้าง มักมีบุตรร่วมกัน 1-2 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักมีสามีมามากกว่า 1 คน

2.3 รายละเอียดและกลไกถูกทำร้าย

สาเหตุของการทะเลาะเบาะแว้งส่วนใหญ่ เกิดจากการนอกใจ และปัญหาทางเศรษฐกิจโดยลักษณะการถูกทำร้ายมักรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยพบว่าส่วนใหญ่สามีมักของกลุ่มกรณีศึกษาที่ดื่มสุราทุกครั้งเมื่อมีการทะเลาะวิวาท และใช้ความรุนแรง

นอกจากนี้ยัง พบว่า กลุ่มกรณีศึกษา ยังทนอยู่กับสามีเพราะเห็นแก่ลูก และเชื่อสามีมว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนดีได้

2.4 ผลกระทบที่ได้รับทั้งทางร่างกายและจิตใจ

พบว่า ส่วนใหญ่มักมีความหวาดระแวงสามีมักจะมาทำร้าย มีความเครียด และมีความคิดอยากทำร้ายตนเอง บางรายเคยคิดจะฆ่าตัวตาย แต่ไม่สำเร็จ และมักกลัวการเริ่มชีวิตใหม่

ในกลุ่มกรณีศึกษาบางราย ปัจจุบันต้องปรึกษาจิตแพทย์ เพราะมีโรคเครียดและประสาทหลอนในด้านร่างกาย ผู้หญิงส่วนใหญ่เมื่อได้รับบาดเจ็บมักไม่ไปรักษาที่โรงพยาบาล จะรักษาตัวอยู่ที่บ้านมีเฉพาะบางรายที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส เช่น ถูกทำร้ายจนสลบ หรือมีบาดแผลฉกรรจ์ที่ต้องรับการรักษาจากแพทย์

2.5 ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเองและสามี

พบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่ ประเมินตนเองว่าถ้อยคำในสังคม รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในชีวิตของตนเอง ที่ต้องประสบแต่เรื่องร้าย ทั้ง ๆ ที่ตนเองพยายามทำดีที่สุดแล้วแต่ก็ยังผิดพลาด โดยส่วนใหญ่คิดว่าตนเองก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีส่วนทำให้ชีวิตตนเองเป็นแบบนี้

มุมมองถึงสามี ส่วนใหญ่มองว่าเริ่มแรกสามีเป็นคนดี และคาดหวังว่าจะให้ความรัก ความอบอุ่นต่อครอบครัวได้ แต่สามีมักมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป โดยพบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่คิดว่าเป็นเพราะสังคมภายนอก เช่น เพื่อน, พ่อแม่ของสามีที่ไม่ชอบตนเองยุ่ง, สุรายาเสพติด, การพนัน, มีผู้หญิงใหม่

2.6 การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)

พบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่ ร้อยละ 100 ไม่มีที่พึ่งพิง ไม่สามารถพึ่งพิง หรือขอความช่วยเหลือจากญาติ และ เพื่อนได้ เนื่องจากครอบครัวเดิมมีปัญหาอยู่แล้ว, อับอายที่จะไปขอความช่วยเหลือ, เศรษฐกิจไม่ดีไม่มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือได้

2.7 กลวิธีในการเผชิญปัญหา และประเมินสถานการณ์
พบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่มักใช้วิธีการเผชิญปัญหา ดังนี้

- ต่อสู้ โต้ตอบกลับ
- หลีกหนี หลบหนี
- ทำร้ายตนเองต่อหน้าสามี
- ประชดแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน
- ฆ่าตัวตาย

2.8 ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิต
ในอนาคต

พบว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ตั้งครรภ์ จะฝากลูกไว้กับบ้านพักฉุกเฉิน 3 เดือนเพื่อ
ออกไปหางานทำ และกลับมารับลูกในภายหลัง โดยตั้งใจว่าจะไปทำงานเป็นแม่บ้าน เป็นพี่เลี้ยงเด็ก
รับจ้างเย็บผ้า ทำงานโรงงาน

มีเฉพาะในบางรายเท่านั้นที่อายุน้อย จะกลับไปเรียนหนังสือ และยกลูกให้แก่
บ้านพักฉุกเฉินเพื่อหาคนมารับเลี้ยงต่อไป

โดยผู้หญิงส่วนใหญ่จะไม่กลับไปอยู่กับสามีของตนเองอีก บางคนเลือกที่จะ
กลับไปอยู่กับญาติ บางคนเลือกที่จะใช้ชีวิตเองคนเดียว

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตามปัจจัยที่ทำการศึกษา โดยพบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้
**ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายทางด้านร่างกายและจิตใจของหญิงใน
บ้านพักฉุกเฉิน**

ปัจจัยส่วนบุคคล จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 271 คน พบว่า ถูกทำร้ายทางด้านร่างกาย ร้อย
ละ 40.60 และถูกทำร้ายทางด้านจิตใจ ร้อยละ 40.2 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
อิสระกับการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ พบว่า การแต่งงานที่มีการจดทะเบียนสมรส ระดับ
การศึกษา รายได้เฉลี่ยของหญิงที่ถูกทำร้าย รายได้เฉลี่ยของสามี/คู่ชีวิต ประเภทครอบครัว
ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน พฤติกรรมการใช้เครื่องตีแม่แอลกอฮอล์ของหญิงที่ถูกทำร้าย ประวัติการ
เจ็บป่วยทางกายและภาวะสุขภาพโดยรวม ปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผลการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของดนยา ฐานะอุดม (4)
ซึ่งทำการศึกษารุนแรงในครอบครัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงตั้งครรรภ์ พบว่า มีปัจจัย

ทางด้านอายุ ระดับการศึกษาของสามี รายได้เฉลี่ยของสามี ประเภทของครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการถูกทำร้ายจากคู่สามี และจากการศึกษาของเหมววรรณ เหมะนัส(5) ทำการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวจากผู้ชายที่สมรสแล้ว พบว่า รายได้เฉลี่ยของสามี ระยะเวลาการอยู่ร่วมกัน พฤติกรรมการใช้เครื่องตี แอลกอฮอล์ของสามี มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ Hoffman (46) ที่ทำการศึกษาการทุบตีร่างกายภรรยาในสังคมที่ไม่ใช้ตะวันตก พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุของสามี ระดับการศึกษาของสามี พฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์ของสามี ประเภทของครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ความรุนแรง/การทุบตีภรรยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยทางสังคม จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 271 คน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างสามีกับหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน พฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์ของสามี/คู่อชีวิต พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของสามี/คู่อชีวิต การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิมของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างมีโครงสร้างกับหญิงที่ถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจในบ้านพักฉุกเฉินที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 10 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ปัจจัยข้างต้นเป็นที่มีความสัมพันธ์ต่อการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ พฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์ของสามี/คู่อชีวิต เป็นเหตุให้สามีใช้ความรุนแรงต่อหญิงในบ้านพักฉุกเฉินที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 10 คน

ปัจจัยทางจิตใจ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 271 คน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ พบว่า บุคลิกภาพในมิติความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) ในแบบลักษณะกล้าแสดงออก (Extrovert) ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างมีโครงสร้างกับหญิงที่ถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจในบ้านพักฉุกเฉินที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 10 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพความกล้าแสดงออก (Extraversion-Introversion) ซึ่งการที่หญิงที่มีบุคลิกภาพแบบลักษณะกล้าแสดงออก(Extrovert) มักมีโอกาสในการถูกคู่อชีวิตทำร้ายมากกว่าหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) เนื่องจากมีการปฏิสัมพันธ์กันทางอารมณ์ระหว่างสามีและภรรยา ผลัดกันเป็นฝ่ายรับและฝ่ายรุก จึงทำให้เกิดปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะด้านอารมณ์จึงทำให้ผู้หญิงเหล่านี้เสี่ยงต่อการถูกทำร้าย และลักษณะการถูกทำร้ายมักรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเมื่อฝ่ายหญิงลุกขึ้นสู้หรือแสดงอาการต่อต้าน

จากการวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม โดยมีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของหญิงในบ้านพักฉุกเฉินได้ คิดเป็นร้อยละ 38.8 และ 35.8 ตามลำดับ โดยเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ Hudson และ McIntosh (28), อดุลย์ ตันประยูร (29) และมาลี พฤษพงศ์เวลี (30) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี การขัดเกลาเลี้ยงดูจากครอบครัวเดิมนั้น มี

อิทธิพลต่อการแสดงออกของการทูตที่ทำร้ายร่างกายและนำมาสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบอื่นๆตามมา

สัมพันธ์ภาพกับสามี/คูชีวิต พบว่า หญิงที่ความสัมพันธ์กับสามีในระดับรักใคร่กันและมีการทะเลาะเบาะแว้งเป็นบางครั้งจะมีโอกาสถูกทำร้ายจากสามี/คูชีวิตน้อยกว่า หญิงที่ความสัมพันธ์กับสามีในระดับทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ โดยมีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทางด้านร่างกายเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 14.8 และมีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทางด้านจิตใจเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 23.0 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของดเนีย ธนะอุดม (4) ซึ่งทำการศึกษาความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์ พบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่มีสัมพันธ์ภาพกับสามีในระดับที่ไม่ดีมีการถูกทำร้ายทางด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่มีสัมพันธ์ภาพกับสามีในระดับดี

ระดับการศึกษาของสามี/คูชีวิต พบว่า หญิงที่สามี/คูชีวิตมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมจะมีโอกาสถูกทำร้ายจากสามี/คูชีวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คูชีวิตมีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา โดยมีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทางด้านจิตใจเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 23.0 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเหมวรรณ เหมะนัส(5) ทำการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวจากผู้ชายที่สมรสแล้ว พบว่า สามีที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จะใช้ความรุนแรงกับภรรยาในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนสามีที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ความรุนแรงร้อยละ 27.7 และจากการศึกษาพรเพ็ญเพชรสุศิริ(13) ทำการสำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะของผู้ที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

พฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามี/คูชีวิต พบว่า หญิงที่สามี/คูชีวิตมีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์จะมีโอกาสถูกทำร้ายจากสามี/คูชีวิต มากกว่า หญิงที่สามี/คูชีวิตไม่มีพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ โดยมีอิทธิพลต่อการถูกทำร้ายทางด้านร่างกายเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 18.4 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Straus (47) ที่ทำการศึกษาการก้าวร้าวทางคำพูดและทางร่างกายในชีวิตสมรส โดยศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มชาย-หญิงที่แต่งงานแล้ว จำนวน 2,636 คนพบว่า การตีสุราทั้งของสามีและภรรยาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายได้ และจากการศึกษาของเหมวรรณ เหมะนัส(5) ที่ทำการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในกลุ่มผู้ชายที่สมรสแล้วและมีรายได้ต่ำ ในชุมชนเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 270 คน พบว่า สามีที่ไม่ดื่มสุราจะมีการใช้ความรุนแรงสูง คิดเป็นร้อยละ 24.2 ส่วนสามีที่ดื่มสุราจะมีการใช้ความรุนแรงในระดับที่สูงกว่าถึงร้อยละ 31.00 นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ Hoffman(46) ที่ทำการศึกษาการทูตที่ทำร้ายร่างกาย

ภรรยาในสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตกใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย จากข้อมูลของ สามีจำนวน 619 คนพบว่าผู้ชายที่ใช้ความรุนแรงจะเป็นผู้ที่ดื่มสุรา ร้อยละ 59

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

1. เนื่องจากกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาอาจมีหลายระดับความรู้ ในกรณีที่หญิงในบ้านพักฉุกเฉิน มีความลำบากในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เช่น ไม่สามารถอ่านและกรอกคำตอบได้ จะให้รวบรวมรายชื่อ เพื่อที่ผู้วิจัยจะช่วยตามคำถาม และกรอกผลคำตอบตามแบบสอบถาม
2. เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากหญิงในบ้านพักฉุกเฉินจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาไม่ให้กระทบกับช่วงของการทำกิจกรรม เป้ากลุ่ม และฝึกอาชีพตามตารางของบ้านพักฉุกเฉิน จึงต้องทำการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาพัก หรือหลังจากการทำกิจกรรมต่างๆ แล้วเสร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา เฉพาะหญิงที่พักในบ้านพักฉุกเฉินจึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น หรือในกลุ่มที่กระทำ ความรุนแรง เช่น สามีเพื่อจะได้ข้อมูล ผลการวิจัยที่หลากหลายกันไป สามารถหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวได้ต่อไป
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบคัดกรองความรุนแรงในครอบครัวต่อไปได้ เพื่อให้เหมาะกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมของไทยต่อไป
3. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยที่สำคัญอย่างมากในการเกิดความรุนแรงในผู้หญิง คือ การใช้แอลกอฮอล์ในคู่วิต จึงควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงของกลุ่มผู้ใช้แอลกอฮอล์ เพื่อสามารถหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวได้ต่อไป เพราะในปัจจุบันการดื่มแอลกอฮอล์เป็นไปอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ดื่มด้วย
4. ปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเดิม (Family of origin) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถนำมาอธิบายการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

ซึ่ง ทั้งภาครัฐและเอกชน และทุกคนในสังคม ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งเพื่อผลิตบุคลากรในสังคมให้มีความสมบูรณ์พร้อม และตระหนักถึงความสำคัญในการสถาบันครอบครัว ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนครอบครัว เนื่องจากพบว่าครอบครัวที่มีปัญหา ความรุนแรงส่วนใหญ่มักไม่มีการวางแผนก่อนที่จะตัดสินใจมีครอบครัว ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการมีครอบครัวเมื่อยังไม่พร้อม หากสามารถแก้ปัญหาเบื้องต้นนี้ได้ ก็สามารถลดปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

1. บุญเสริม หุตะแพทย์. ลักษณะการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว(รายงานการวิจัย).มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, 2545
2. อุมพร ตรังคสมบัติ. ความรุนแรงในครอบครัว. ใน: อุมพร ตรังคสมบัติ บรรณาธิการ. จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ชันดีการพิมพ์, 2544 : 245-54.
3. ปัญชลี โชติคุต. การใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
4. ดนยา ธนะอุดม. ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาในหญิงตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
5. เหมวรรณ เหมนัค. ความรุนแรงในครอบครัวศึกษากรณีสามีผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
6. Harvey Wallace. Spousal Abuse. In : Karen Hanson(ed.). Family violence. California: California State University, 2001 : 181.
7. Walter W. HUDSON, Sally Rua Mcintosh. The Assessment of spouse abuse two quantifiable dimentions. Journal of Marriage and the family 1981 ; 43 : 873-88.
8. มาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี. รายงานประจำปี 2545. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : 2545 : 10-1.
9. สสณี นุชประยูร, เต็มศรี ชำนิจารกิจ. การคำนวณขนาดตัวอย่าง. ใน : สสณี นุชประยูร, เต็มศรี ชำนิจารกิจ บรรณาธิการ. สถิติในวิจัยทางการแพทย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2537 : 97.
10. สมทรง สุวรรณเลิศ, ละเอียด ชูประยูร, สุมนา ศิริสวัสดิ์ และวิภา ปฎิภาณนที. การทดสอบ The Maudlsey Personality Inventory ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 2512 : 14 (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2512) : 17-29.

11. สุวพัทตร์ เวศมวิบูลย์. สภาวะทางสังคมของเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและมูลนิธิคุ้มครองเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
12. กุลวดี อักษรทับ. การพัฒนาเกณฑ์ปกติของมาตรวัดความรู้แสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับนักเรียนอายุ 12-18 ปีที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
13. พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การศึกษาศถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
14. อวิสดา ทับทิมแท้ จันท์แสงตอ. ความรุนแรงในครอบครัว: มุมมองของผู้หญิง. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544
15. Eisentst SA. Domestic violence. In K.J. Cargon, F.D. Frigoletto, S.A. Eisentst & J Schiff. Primary care of women. U.S.A. : Mosby Year Book, 1995 : 437-3.
16. ไชติมา กาญจนกุล. การประชุมวิชาการผู้หญิงกับสุขภาพ. การทำร้ายร่างกายภรรยา : อาชญากรรมเงียบภายใต้หลังคาบ้าน. กรุงเทพมหานคร, 2531.
17. Duttun DG. Domestic assault of women. Massachusetts : Allyn and Bacon Inc., 1995.
18. Linda P. The importance of screening for domestic violence in all woman. The Nurse Practitioner, 1997 ; 22(5) : 35-40.
19. กฤตยา อาชวนิจกุล. การประชุมวิชาการผู้หญิงกับสุขภาพ. ความรุนแรงกับผู้หญิง : ภัยเงียบกับมือ และภัยสว่างบนเส้นทางชีวิตผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร, 2539.
20. ศูนย์ข่าวหญิง. หนังสืออ่านประกอบสื่อผู้หญิง. เดินไปข้างหน้า. กรุงเทพมหานคร, 2536.
21. มูลนิธิผู้หญิง. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. (รายงานวิจัย). กรมประชาสัมพันธ์, 2532 : 5-8.
22. Rhodes MA. Identifying and reporting child abuse. Mclt Am J Matern Child Nurse 12, 1987 : 399.
23. วราภรณ์ ดวงจันทร์. การศึกษาคำคิดเห็นเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กสาวต่อปัญหาสามีทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายบ้านกรงณา.

- วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
24. ไพรัตน์ พุกษ์ชาติคุณากร. จิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : บรบรรณาการพิมพ์. 2534 : 269-376.
 25. สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวทางการใช้เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529 : 91-137.
 26. พรสวรรค์ สวัสดิพงษ์. จิตวิทยาสังคมของจอร์จ เฮร์เบิร์ต มึค. กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาวิชาการ คณะสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529 : 93.
 27. Lookwood D. Some remarks on the social system British. Journal of Sociology 7, 1956 : 134-46.
 28. Hudson WW. And McIntosh RS. The assessment of spouse abuse : Two quantifiable dimension. Journal of Marriage and Family 43, 1987 : 873-88.
 29. อุดุลย์ ต้นประยูร. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : พีระพัทธนา, 2526 : 212-3.
 30. มาลี พุกษ์พงศ์เวลี. การสัมมนาปัญหาสตรีกับแนวคิดของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องประชุม 112 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการสตรีเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 12 พ.ค. 2532.
 31. Selye H. The stress of life. New York : McGraw-Hill Bouk Co. 1956 : 31-3.
 32. Fishbein M. The New illustrated medical and health encyclopedia. Vol.4. New York : H.S. Struttman CO., 1975 : 1225-6.
 33. วราภรณ์ นาครัตน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรม การเผชิญความเครียดของผู้ป่วยโรคหัวใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
 34. รุ่งฤดี ศิริรักษ์. ความเครียดของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

35. Luckmann J. and Sorenson KC. Stress and Disease : major causative factor in medical-surgical nursing : a psychophysiology approach. Philadelphia WB. Saunders Company, 1974 : 41-7.
36. Farmer RE. Monahan LH. And Hakeler R. Stress management for human services. Michigan : Sage publication, Inc. 1984 : 20-4.
37. เสาวนีย์ เกี้ยวกิ่งแก้ว. แนวคิดพื้นฐานทางการพยาบาลจิตเวช. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ปออง. 2527 : 93-7.
38. อุดุลย์ ต้นประยูรณ์. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒนา, 2526.
39. สมจิต หนูเจริญกุล. การดูแลตนเอง. ศาสตร์และศิลป์ทางการแพทย์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิสิฎุสิน จำกัด. 2534 : 108.
40. Bell MJ. Stressful life events and coping method in mental-illness and wellness behaviors. Journal of Nursing Research 26, 1977 : 136-42.
41. Flynn EE. Victim of Terrorism : Dimensions of the victims. Experience. London : Macmillan, 1986.
42. Hyde Shibley, Janet. Half the human experience : the psychology of women. Washington D.C. : Health and company, 1985 : 403.
43. Gelles RJ. Abuse wives. Why Do they stay. Journal of Marriage and the Family 38, (January 1976) : 659-68.
44. Renvioze, Jean. Wife of violence : a study of family violence. London : Peligan Book, 1979.
45. วิชา มหาคุณ และ วชิรินทร์ ปัจเจกวิบูลย์สกุล. ผลกระทบของเด็กถูกทารุณกรรม : มาตรการป้องกันและแก้ไข ศักยภาพของเด็กและเยาวชนที่ต้องคดี. (รายงานวิจัย). สมาคมสวัสดิการเด็กในประเทศไทย, 2533.
46. Hoffman KL. Demo DH. & Ed wards. JN. Physical wife in a non-western society : an intergrated theoretical approach. Journal of Marriage and the Family 56, (February 1994) : 131-46.
47. Straus MA. et al. The social cause of husband wife violence. Minneapolis : University of Minnesota, 1980.

48. อัจฉรา ศกุนตนิยม. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
49. ศิริเพชร ศิริวัฒนา. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีผลกระทบ
ทางด้านสุขภาพจิตในหญิงที่ถูกสามีทุบตีทำร้าย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
50. ศิริชัย ไชติรัตน์. ความรุนแรงในครอบครัวศึกษากรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในเขต
พื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.
51. มนทิพ ดาราศรีศักดิ์. มูลเหตุจูงใจในการฆ่าสามี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
52. Parker B. Physical and emotional abuse in pregnancy : a comparison of
adult and teenage women. Journal of Nursing research vol.42,
1993 : 173-8.
53. Hornung AC. Status relationships in marriage : risk factors in spouse abuse.
Journal of marriage and family 43, (1981) : 675-92.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบยินยอมให้ทำการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการถูกคู่ชีวิตทำร้ายของหญิงในบ้านพักฉุกเฉิน
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

วันที่ให้ยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2546

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะลงนามในใบยินยอมในการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านคำชี้แจงจากผู้
วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการหา
แนวทางในการส่งเสริมและป้องกันปัญหาการถูกทารุณกรรมจากคู่ชีวิต/คู่สมรสของผู้หญิง

วิธีการวิจัย จะทำการเก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์อย่าง
สัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของแต่ละบุคคลไว้
เป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปของการสรุปผลรวมของการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่า จะตอบคำถามต่างๆที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง
ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความดังกล่าวข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ จึงได้
ลงนามไว้ในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(นางสาวปิ่นอนงค์ เครือซำ)

ในกรณีที่ผู้ยินยอมยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง
หรือผู้อุปการะ โดยชอบด้วยกฎหมาย

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(นางสาวปิ่นอนงค์ เครือซำ)

หมายเหตุ : ผู้ยินยอมมีสิทธิในการปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน O หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. อายุของท่าน.....ปี

2. ระดับการศึกษา
 - 2.1 ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
 - ไม่ได้เรียน
 - ได้เรียน ระบุ.....
 - 2.2 ระดับการศึกษาสูงสุดของสามี/คู่ชีวิต
 - ไม่ได้เรียน
 - ได้เรียน ระบุ.....

3. อาชีพ
 - 3.1 อาชีพของท่าน (ก่อนจะเข้ามาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน)
 - ไม่ได้ทำงาน
 - ทำงาน ระบุอาชีพ.....ลักษณะงาน.....
 - 3.2 อาชีพของสามี/คู่ชีวิต
 - ไม่ได้ทำงาน
 - ทำงาน ระบุอาชีพ.....ลักษณะงาน.....

4. รายได้
 - 4.1 รายได้ของท่าน โดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
 - 4.2 รายได้ของสามี/คู่ชีวิต โดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

5. ศาสนา.....

6. สถานภาพสมรสของท่าน

โสด

แต่งงาน

จัดทะเบียนสมรส

อยู่ด้วยกัน

แยกกันอยู่ เพราะ.....

ไม่ได้จดทะเบียนสมรส

อยู่ด้วยกัน

แยกกันอยู่ เพราะ.....

หย่าร้าง

7. ข้อมูลด้านครอบครัว

7.1 ลักษณะครอบครัวของท่าน

ครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนสมาชิก.....คน

ครอบครัวขยาย มีจำนวนสมาชิก.....คน

อื่นๆ ระบุ.....

7.2 จำนวนบุตรของท่าน.....คน

7.3 ท่านและสามี/คู่ชีวิต อยู่ร่วมกัน.....ปี.....เดือน

7.4 ท่านและสามี/คู่ชีวิต มีระยะเวลาคบหาดูใจกันปี.....เดือน

7.5 เหตุผลที่ตัดสินใจอยู่ร่วมกัน/แต่งงานกัน.....

8. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ เช่น เหล้า เบียร์ ยาสูบ ฯลฯ เป็นต้น

ไม่ดื่ม

ดื่ม ระบุความถี่

ดื่มทุกวัน

ดื่ม 2-3 วัน/ครั้ง

ดื่มอาทิตย์ละครั้ง

ดื่ม 2-3 อาทิตย์/ครั้ง

ดื่มเดือนละครั้ง

ดื่ม 2-3 เดือน/ครั้ง

9. ท่านใช้ยาเสพติด หรือดมสารระเหยหรือไม่

ไม่ใช่

ใช้ ระบุชนิด

เฮโรอีน

ฟีน

กัญชา

ยาบ้า

สารระเหย

อื่นๆระบุ.....

10. ท่านเล่นการพนันหรือไม่

ไม่เล่น

เล่น ระบุชนิด.....

ความถี่ในการเล่น.....

11. ท่านตรวจสอบสุขภาพทั่วไปหรือไม่ เพียงใด

ไม่เคยตรวจ

ตรวจ โปรครระบุ จำนวน.....ครั้งต่อ... เดือน

12. ท่านคิดว่าสุขภาพของท่านเป็นอย่างไร

แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

เจ็บป่วยเล็กน้อยอยู่เสมอ แต่ไม่มีโรครุนแรง เรื้อรัง (เช่น ปวดศีรษะ ตัวร้อน)

มีโรคประจำตัว หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง (ต้องรับประทานยาสม่ำเสมอ หรือพบแพทย์เป็นประจำ)

13. ท่านมีโรคประจำตัวหรือมีความผิดปกติที่ต้องพบแพทย์เป็นประจำหรือไม่

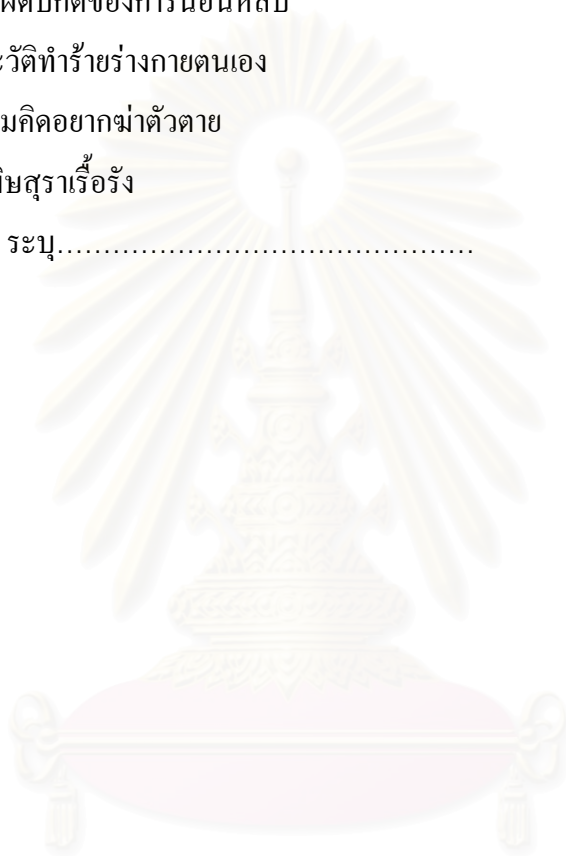
ไม่มี

มี โปรครระบุ โรคหรืออาการ.....

ความถี่ของการพบแพทย์.....

14. ท่านมีโรคทางจิตเวชหรือมีความผิดปกติที่ต้องพบจิตแพทย์เป็นประจำหรือไม่

- ไม่มี
- มี โปรดระบุ
 - โรคเครียด
 - โรคซึมเศร้า
 - ความผิดปกติของการนอนหลับ
 - มีประวัติทำร้ายร่างกายตนเอง
 - มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย
 - โรคพิษสุราเรื้อรัง
 - อื่นๆ ระบุ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน O หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับสามี/คู่ชีวิต
 - รักใคร่กันดี
 - ทะเลาะกันบ้างเป็นบางครั้ง
 - ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ
 - ต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยสนใจกัน
 - อื่นๆ ระบุ.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของสามี/คู่ชีวิต
 - 2.1 สามี/คู่ชีวิตของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ เช่น เหล้า เบียร์ ชาคองเหล้า อื่นๆ เป็นต้น
 - ไม่ดื่ม
 - ดื่ม ระบุความถี่
 - ดื่มทุกวัน
 - ดื่ม 2-3 วัน/ครั้ง
 - ดื่มอาทิตย์ละครั้ง
 - ดื่ม 2-3 อาทิตย์/ครั้ง
 - ดื่มเดือนละครั้ง
 - ดื่ม 2-3 เดือน/ครั้ง

 - 2.2 สามี/คู่ชีวิตของท่านท่านใช้ยาเสพติด หรือดมสารระเหยหรือไม่
 - ไม่ใช่
 - ใช้ ระบุชนิด
 - เฮโรอีน
 - ฝิ่น
 - กัญชา
 - ยาบ้า
 - สารระเหย
 - อื่นๆระบุ.....

- 2.3 ท่านเล่นการพนันหรือไม่

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตรงช่องระดับความไม่สบายใจ ของเหตุการณ์ความเครียดที่ท่านต้องเผชิญในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา

เหตุการณ์ความเครียด	ไม่เคย	เคย				
		ไม่สบายใจมากที่สุด	ไม่สบายใจมาก	ไม่สบายใจปานกลาง	ไม่สบายใจเล็กน้อย	ไม่สบายใจน้อยที่สุด
1. สมาชิกในครอบครัวต้องคดี						
2. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย						
3. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวสูญเสียทรัพย์สิน เช่น ถูกขโมย ไฟไหม้						
4. สามี/คู่ชีวิตพฤติกรรมเปลี่ยนไป						
5. สมาชิกในครอบครัว หรือคนใกล้ชิดเสียชีวิต						
6. ท่านหรือสามี/คู่ชีวิต เปลี่ยนงาน หรือ ลูกเข้าโรงเรียนใหม่						
7. ถึงกำหนดต้องชำระหนี้						
8. ครอบครัวต้องย้ายที่อยู่ใหม่						
9. อื่นๆ โปรดระบุ.....						

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง : ต่อไปนี้คือ คำถามเกี่ยวกับความเป็นไป ความรู้สึกและการกระทำของท่าน แต่ละคำตอบ จะมีช่องว่างข้างท้ายให้ท่านตอบว่า “ใช่” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่ใช่”

ให้ท่านลองอ่านและตัดสินใจทีละข้อว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ตามที่ท่านเคยปฏิบัติหรือรู้สึก อยู่เสมอมา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างข้างท้ายคำถามของแต่ละข้อ ถ้าท่านเห็นว่า ตัดสินใจไม่ได้จริง ก็ให้ทำเครื่องหมายในช่องว่างที่มี “?” แต่ให้ทำเช่นนี้ได้เมื่อไม่แน่ใจจริงๆ เท่านั้น

โปรดทำอย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้เวลาคิดแต่ละข้อนานเกินไป ขอให้ท่านตอบทันทีเมื่อท่านอ่านจบประโยค คือ ให้ตอบความรู้สึกแรกที่เกิดขึ้น โดยไม่ต้องคิดต่อไปอีก คำตอบของท่าน ไม่มีผิดหรือถูก และไม่ใช่การวัดเชาว์ปัญญา หรือความสามารถ แต่เป็นการดูวิธีการปฏิบัติ ตามปกติวิสัยต่างๆไปเท่านั้น

เมื่อท่านเข้าใจคำแนะนำแล้วโปรดลงมือทำได้ โดยทำอย่างรวดเร็วและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่แน่ใจ (?)	ไม่ใช่
1.	ท่านรู้สึกเป็นสุขที่สุดที่ได้ร่วมในการทำงานที่ต้องใช้ความรวดเร็ว			
2.	บางครั้งท่านรู้สึกเป็นสุข บางครั้งโศกเศร้าโดยไม่มีเหตุผล			
3.	ท่านมักใจลอยในเวลาที่ท่านต้องการมีสมาธิ			
4.	ในการคบเพื่อนใหม่ท่านมักเป็นฝ่ายทำความรู้จักกับเขาก่อน			
5.	ท่านมักจะทำอะไรด้วยความรวดเร็ว และเชื่อมั่นในการกระทำของท่าน			
6.	บ่อยทีเดียวที่ท่านคิดถึงเรื่องอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ท่านกำลังพูดอยู่			
7.	บางครั้งท่านมีความกระตือรือร้นอย่างมาก บางครั้งก็เฉื่อยชา			
8.	ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนกระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า			
9.	ท่านจะไม่มีความสุขเลย ถ้าไม่ได้พบปะติดต่อกับคนอื่น หรือเข้าสังคมบ่อยๆ			
10.	ท่านมักอารมณ์เสียเสมอ			
11.	ท่านมักมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงโดยไม่มีเหตุผลบ่อยๆ			
12.	ท่านเป็นคนชอบลงมือทำมากกว่าเพียงแต่คิดไว้ว่าจะทำ			

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่แน่ใจ (?)	ไม่ใช่
13.	ท่านมักคิดฝันในสิ่งที่เป็นไปได้เสมอ			
14.	เมื่อไปงานสังคมท่านมักไม่ค่อยแสดงตัว			
15.	ท่านมักชอบคิดคำนึงถึงอดีต			
16.	ท่านรู้สึกลำบากที่จะปล่อยให้สนุกสนานเต็มที่ แม้จะอยู่ท่ามกลางความรื่นเริง			
17.	ท่านเคยรู้สึกไม่สบายใจโดยไม่มีเหตุผล			
18.	ท่านเป็นคนที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากเกินไป			
19.	บ่อยทีเดียวที่ท่านมักตัดสินใจเข้าไป			
20.	ท่านเป็นคนชอบทำความรู้จักกับคนอื่น ๆ			
21.	ท่านมักนอนไม่หลับบ่อยๆเมื่อมีความวิตกกังวล			
22.	ท่านเป็นคนพิถีพิถันในการคบเพื่อน			
23.	ท่านเคยรู้สึกไม่สบายใจเมื่อได้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ถูกต้อง			
24.	เวลาที่ท่านจะทำงานอะไรก็ตาม ท่านมักคิดว่าเป็นเรื่องคอขาดบาดตายเสมอ			
25.	ท่านเป็นคนใจน้อย			
26.	ท่านชอบงานสังคม			
27.	ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนมีอารมณ์ดีถึงเครียด			
28.	ท่านมักชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม			
29.	ท่านเคยรู้สึกหงอยเหงาเปล่าเปลี่ยวบ่อยๆ			
30.	ท่านรู้สึกกระดากอายเมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม			
31.	ท่านชอบฝันกลางวัน			
32.	ท่านมักมีคำแก้ตัวทันทีเมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์			
33.	ท่านมักใช้เวลามากในการคิดคำนึงถึงความหลังที่น่าชื่นชม			
34.	ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนทำอะไรตามสบาย			
35.	ท่านรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและเบื่อหน่ายโดยไม่มีเหตุผลบ่อยๆ			
36.	เมื่ออยู่ในกลุ่มที่มีการพบปะสังสรรค์ ท่านมักเป็นฝ่ายเงียบเฉย			
37.	หลังจากเหตุการณ์ร้ายแรงผ่านพ้นไปแล้ว ท่านมักคิดได้ว่าท่านควรจะได้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปเวลานั้น แต่ไม่ได้ทำอย่างที่คิด			

ข้อที่	ข้อความ	ใช่	ไม่แน่ใจ (?)	ไม่ใช่
38.	ท่านสามารถจะสนุกสนานได้เต็มที่ในงานรื่นเริง			
39.	ท่านมักคิดมากจนนอนไม่หลับ			
40.	ท่านชอบทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจอย่างเต็มที่			
41.	ท่านเคยรู้สึกราคาคุณตัวเองที่เกิดมีความคิดไร้สาระขึ้นบ่อยๆ			
42.	ท่านมักทำงานอย่างไม่ค่อยเอาจริงเอาจังมากนัก			
43.	ท่านเป็นคนใจน้อยไม่ว่าเรื่องอะไร			
44.	คนอื่นมีความคิดเห็นว่าท่านเป็นคนกระฉับกระเฉงร่าเริง			
45.	ท่านมักมีอารมณ์ขุ่นมัวบ่อยๆ			
46.	ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนช่างพูด			
47.	ท่านเคยรู้สึกระวนระวายจนนั่งไม่ติด			
48.	ท่านมักชอบเล่นไม่ซื่อกับคนอื่น			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการถูกทำร้ายจากคูชีวิต/คู่สมรส ด้านร่างกายและจิตใจ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตรงเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับท่านในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา

เหตุการณ์ความรุนแรง	ไม่เคย	นานๆครั้ง (1 ครั้งใน 6 เดือน)	เป็นครั้ง คราว (1 ครั้งใน 1 เดือน)	บ่อยๆ (1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)	เป็น ประจำ (มากกว่า 1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)
1. สามี/คูชีวิตพูดดูถูกดูถ่ม					
2. สามี/คูชีวิตต้องการให้คล้อยตามความคิดของเขา					
3. สามี/คูชีวิตโกรธมาก เช่น ตาเขียวใส่ เมื่อฉันท เดือนว่าเขาดื่มน้ำมากเกินไปแล้ว					
4. สามี/คูชีวิตบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในลักษณะ ที่ฉันทไม่ชอบ					
5. สามี/คูชีวิตอารมณ์เสีย เช่น บ่นว่ากับข้าวไม่ เสร็จ บ้านไม่สะอาด หรือผ้ายังไม่ซัก					
6. สามี/คูชีวิตระแวงเพื่อนชายของฉันท					
7. สามี/คูชีวิต ต่อขฉันทเมื่อเวลาทะเลาะกัน					
8. สามี/คูชีวิตว่าฉันทน่าเกลียดและไม่มีเสน่ห์ ดึงดูดความสนใจ					
9. สามี/คูชีวิตว่าฉันทไม่สามารถดูแลตนเองได้ถ้า ไม่มีเขา					
10. สามี/คูชีวิตทำเหมือนฉันทเป็นคนรับใช้ของเขา					
11. สามี/คูชีวิตทำให้ฉันทขายหน้า เมื่ออยู่ต่อหน้า ผู้อื่น					
12. สามี/คูชีวิตจะโกรธมากถ้าฉันทไม่เห็นด้วยกับ ความคิดของเขา					
13. สามี/คูชีวิตขู่ฉันทด้วยอาวุธ/ของมีคม					
14. สามี/คูชีวิตขู่เหนียวให้เงินฉันทไม่พอใช้จ่ายใน					

บ้าน					
------	--	--	--	--	--

เหตุการณ์ความรุนแรง	ไม่เคย	นานๆครั้ง (1 ครั้งใน 6 เดือน)	เป็นครั้ง คราว (1 ครั้งใน 1 เดือน)	บ่อยๆ (1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)	เป็น ประจำ (มากกว่า 1 ครั้งใน 1 อาทิตย์)
15. สามี/คูชีวิตคุกคามสิทธิของฉัน					
16. สามี/คูชีวิตต้องการให้ฉันอยู่บ้านเพื่อเลี้ยง ลูก					
17. สามี/คูชีวิต ทบตีฉันจนได้รับบาดเจ็บสาหัส ต้องรักษา					
18. สามี/คูชีวิตคิดว่าฉันไม่ควรไปทำงานนอก บ้าน					
19. สามี/คูชีวิตของฉันไม่ใช่คนที่ใจดี					
20. สามี/คูชีวิตไม่ต้องการให้ฉันคบเพื่อนผู้หญิง					
21. สามี/คูชีวิตต้องการมีเพศสัมพันธ์ไม่ว่าฉัน จะต้องการหรือไม่ก็ตาม					
22. สามี/คูชีวิตมักตะคอกและตะโกนใส่ฉัน					
23. สามี/คูชีวิตตบหน้า หรือตบหัวฉัน					
24. สามี/คูชีวิตมักจะทำร้ายเมื่อเขากินเหล้า					
25. สามี/คูชีวิตออกคำสั่งให้ทำโน่นทำนี่					
26. สามี/คูชีวิตไม่คำนึงถึงความรู้สึกของเขา					
27. สามี/คูชีวิตอารมณ์เสียจากที่อื่นมักพาด คำฉัน					
28. สามี/คูชีวิตทำให้ฉันขวยหนี					
29. สามี/คูชีวิตว่าฉันเป็นคนโง่					
30. สามี/คูชีวิตทำท่าเหมือนจะฆ่าฉัน					

ส่วนที่ 6 ประเด็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย
ในบ้านพักฉุกเฉิน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี
ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

1. ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ป่วย
2. ประวัติครอบครัวเดิม (Family Origin) ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ระหว่างบิดากับมารดา บิดากับบุตร มารดากับบุตร พี่กับน้อง การอบรมเลี้ยงดู การสั่งสอน ค่านิยมและวัฒนธรรมในครอบครัว รวมทั้งประวัติในการคบหาก่อนมาอยู่ร่วมกัน หรือแต่งงานกัน และสาเหตุการตัดสินใจ
3. ประวัติครอบครัวของหญิงที่ถูกคู่ชีวิตทำร้าย ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ระหว่างสามีกับภรรยา บิดากับบุตร มารดากับบุตร
4. รายละเอียดและกลไกของการถูกทำร้าย
5. ผลกระทบที่ได้รับทางร่างกายและจิตใจ
6. ความรู้สึก มุมมอง การประเมินภาพลักษณ์ของตนเอง และสามี
7. Social Support
8. กลวิธีในการเผชิญปัญหา และการประเมินสถานการณ์
9. ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือการวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิ่นอนงค์ เครือซ่า เกิดเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2519 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี การศึกษา 2540 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2545 ปัจจุบัน ปฏิบัติราชการ ในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ที่สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวง สาธารณสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย